

การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี

๗๒ พ.ค. ๒๕๔๐

ปริญญาโท
ของ
วิเชียร จันทะโชติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

มีนาคม ๒๕๔๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๙๙๑๖

การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุตรธานี

บทคัดย่อ
ของ
วิเชียร จันทะโชติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
มีนาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษา อุดสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี โดยมีขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการสำรวจความรู้พื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ขั้นการพัฒนาหลักสูตร การป้องกันยาเสพติด และขั้นการประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

ประชากรสำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาอุดสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏ อุดรธานี ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2537 จำนวน 203 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจข้อมูล พื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินหลักสูตรและข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน ด้านการป้องกันยาเสพติด จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ชุดที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการ พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับ การอบรมของนักศึกษา ส่วนเครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรการป้องกัน ยาเสพติดที่พัฒนาขึ้นโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน ซึ่งลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เป็นคำถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความสอดคล้องของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ได้แก่ ความสอดคล้อง ระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องภายในหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา กับกิจกรรมการอบรม และความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล เกณฑ์การพิจารณาว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน โดยใช้การตอบของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 70 ขึ้นไป ส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในตอนท้ายของคำถาม

ผลการวิจัย เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรด้านความรู้ เจตคติ พฤติกรรม เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาอุดสาหกรรม ศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัว อยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสนไม่แน่ใจ เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชา ยาม้า และสารระเหย และนักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดที่แพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษา ด้านเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีเจตคติว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดีเมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้าง ปัญหาให้กับตนเอง และสังคม ยาม้าเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด การประกอบอาชีพ ช่างหรือทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เครียด การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และ การคบเพื่อนที่ไม่ดีจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษาเคยใช้ ยาเสพติดบ้าง คือ บุหรี่ และเหล้า มากที่สุด ด้านความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษา อุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี โดยการนำผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ด้านความรู้ เจตคติ พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา มากำหนดเป็น สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเนื้อหาวิชา เรื่องการป้องกันยาเสพติด ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน ยาเสพติด และการบำบัดรักษา มายกร่างหลักสูตร โดยหลักสูตรนี้ประกอบด้วยชื่อหลักสูตร หลักการ และเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม การวัดและประเมินผล แล้วนำหลักสูตรที่ยกร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ประเมิน หลักสูตร ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ ร้อยละ 80 ถึงร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด ผลการประเมินหลักสูตรและ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงได้ หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

THE DEVELOPMENT OF A CURRICULUM FOR NARCOTICS PREVENTION
FOR INDUSTRIAL EDUCATION STUDENTS AT RAJABHAT INSTITUTE UDON THANI

AN ABSTRACT
BY
WICHIAN JANTACHOTE

*Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education degree in
Industrial Education at Srinakharinwirot University
March 1997*

The Development of a Curriculum for Studying Narcotics Prevention for Industrial Education Students at Rajabhat Institute Udon Thani

The purpose of this study was to construct and develop a training curriculum for Narcotics Prevention for Industrial Education Students (IE students) at Rajabhat Institute Udon Thani (RIUT). The study was divided into 3 stages : to survey need assessment; to design the training curriculum, and to evaluate and develop the training curriculum.

The population for this study were 203 IE students of RIUT in 1994 and 10 specialists. The students were asked to complete questionnaires which were divided into 2 parts : part 1 was composed of check list questions on personal data about the students themselves such as sex, age, study program, study level and study year; part 2 was composed of a check list, a rating scale and open-ended questions about knowledge, attitude, behavior and training needs concerning narcotics and drug abuse .

The curriculum was evaluated by 10 specialists, 5 of whom were curriculum specialists and the others were drug prevention officials. The first part of the questionnaire was check list questions which were designed for evaluating the developed curriculum. This questionnaire dealt with the concurrence of the curriculum in 3 ways, as follows; how the problems and importance concur with the objectives of the curriculum, how the objectives of the curriculum concur with the behavioral objectives and the concurrence within the curriculum such as how the objectives concur with the contents, how the contents concur with the training activities and how the behavioral objectives concur with the evaluation. Criteria of the concurrence of the curriculum should be over 70 %. The last part was an open-ended questions for recommendations.

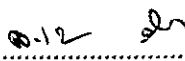
The results of the study were : IE students at RIUT had some knowledge of narcotics but were confused about the results and side effects of each narcotic; IE students knew that narcotics are widely used by people in industry sections and in educational institutes; IE students are aware that drugs and narcotics are bad , and that they made problems for both the one who uses them and for society; amphetamines were thought to be the most dangerous of the narcotics ; difficult vocational and industrial work, economic changes, the society and bad friends were the factors that made them use narcotics ; IE students have smoked and drunk

alcohol; and IE students wanted to participate in the training about the narcotics prevention program

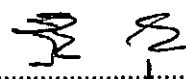
The results of the study concerning the following items : knowledge of narcotics; narcotics law enforcement; quality of life; life skills; treatment and rehabilitation were used to construct the design and develop the curriculum, which comprised of a name, principles and rationale, curriculum objectives, behavioral objectives, contents, activities, media, and evaluation. Then the curriculum was handed to evaluate by the 10 specialists . The evaluation were ranged from 80% - 100 % which were above determined criteria . After that the curriculum was developed according to the evaluation and recommendation by the 10 specialists.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
อุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

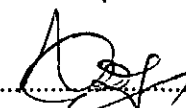
คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร. ละเอียด รัชษ์เผ่า)

.....กรรมการ

(อาจารย์วีระ กุหลาบ)

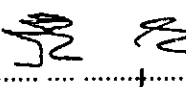
.....กรรมการ

(อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

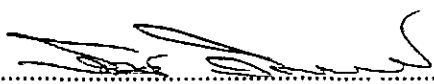
(ดร. ละเอียด รัชษ์เผ่า)

.....กรรมการ

(อาจารย์วีระ กุหลาบ)

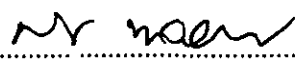
.....กรรมการ

(อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(นางรัศมี วิศทเวทย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 15 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

:

ปริญญาฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความเมตตากรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร. ละเอียด รักรษ์เฝ้า ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท อาจารย์วีระ กุหลาบ กรรมการควบคุมปริญญาโท และ อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญาโท พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญาโทฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่ได้ให้ทั้งชีวิต สติปัญญา อบรมสั่งสอนอันเป็นเครื่องชี้นำในการทำวิจัยตลอดจนวางรากฐานการศึกษาที่ดีแก่ผู้วิจัย

วิเชียร จันทะโชติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตร.....	10
ความหมายของหลักสูตร.....	10
ความสำคัญของหลักสูตร.....	11
องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร.....	12
ระดับของหลักสูตร.....	13
ประเภทต่างๆ ของหลักสูตร	14
การพัฒนาหลักสูตร.....	16
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	16
รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	17
การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	22
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	24
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม.....	26
เนื้อหาวิชา.....	28
กิจกรรมการอบรม.....	29
สื่อที่ใช้ในการอบรม.....	34
การวัดและประเมินผล.....	36
การประเมินหลักสูตร.....	40
ยาเสพติด.....	42
ความหมายของยาและยาเสพติด.....	42
ประเภทของยาเสพติด.....	42

บทที่

หน้า

ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชน.....	43
สาเหตุของการติดยาเสพติด.....	47
ลักษณะอาการของผู้ใช้ยาเสพติด.....	48
แนวคิดในการป้องกันยาเสพติด.....	51
หลักการป้องกันยาเสพติด	51
ระดับการป้องกันการใช้ยาเสพติด.....	53
คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันการใช้ยาผิดและยาเสพติด.....	55
เจตคติ.	55
ความหมายของเจตคติ.	55
ประเภทของเจตคติ.	57
คุณลักษณะทั่วไปของเจตคติ.....	58
องค์ประกอบของเจตคติ	60
การเกิดและการเปลี่ยนเจตคติ.....	61
ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม.. ..	62
พฤติกรรม	63
ความหมายของพฤติกรรม..	63
จุดมุ่งหมายของการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม.....	63
วิธีการประเมินพฤติกรรม.....	63
ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรม.....	63
วิธีการบันทึกพฤติกรรม.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
กรอบความคิดที่ใช้พัฒนาหลักสูตร.....	71
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	72
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน.....	72
1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร	
การป้องกันยาเสพติด.....	72
2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
3 การสร้างเครื่องมือ	73
4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	73

บทที่

หน้า

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร.....	74
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข.....	75
1 สิ่งที่จะประเมิน.....	75
2 ผู้ประเมินหลักสูตร.....	75
3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร.....	76
4 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
5 การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ลำดับขั้นการวิเคราะห์.....	79
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร.....	82
ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด.....	98
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร.....	99
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข.....	103
ผลการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด.....	104
หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา.....	124
ชื่อหลักสูตร.....	124
หลักการและเหตุผล.....	124
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	126
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม.....	126
เนื้อหาวิชา.....	128
กิจกรรมการอบรม.....	132
สื่อที่ใช้ในการอบรม.....	132
การวัดและประเมินผล.....	133

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	134
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	134
ประชากรที่ศึกษา.....	134
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	135
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	135
การวิเคราะห์ข้อมูล	136
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
การอภิปรายผล.....	142
ข้อเสนอแนะ	144
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป.....	145
 บรรณานุกรม.....	 146
 ภาคผนวก.....	 153
ก. โครงการอบรมการป้องกันยาเสพติด.....	154
ข. แบบสอบถามเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด.....	189
ค. แบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด.....	199
ง. กำหนดการอบรมการป้องกันยาเสพติด.....	218
จ. แบบวัดและประเมินผลการอบรมการป้องกันยาเสพติด.....	222
ฉ. รายชื่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ รายชื่อกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเอกสารหลักสูตร.....	231
 ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	 234

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา	6
2 ประเภทต่าง ๆ ของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักวิชาการ.....	14
3 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สุมิตร คุณานุกร.....	18
4 วัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สัจด์ อุทรานนท์.....	19
5 แสดงรูปแบบการสอนโดยการอิงเป้าหมาย ของ ลำพอง บุญช่วย.....	30
6 รูปแบบของการพัฒนาการติดยาของ สมาคมพัฒนาการ.....	54
7 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษาของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย.....	67
8 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานครของวันชัย คงเพชร	69
9 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมได้ขยายตัวมากและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ความเจริญทางอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งเกิดจากการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ ทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถทางช่างอุตสาหกรรมและวิศวกรรมสาขาต่างๆ ที่จะเข้าไปเป็นแรงงานสำคัญในโรงงานอุตสาหกรรม (จรินทร์ เทศวานิช. 2535 : 50 - 51) การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้ประชากรไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปได้จึงส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว และสังคม ปัญหาเฉพาะบุคคลที่เกิดขึ้นกับคนงาน เช่น การเล่นการพนัน การติดยาเสพติด และการติดสุรา ถือเป็นปัญหาหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหาอื่นๆ ในการทำงานมาก นอกจากนั้นการเสพยาหรือยาเสพติดขณะทำงานเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ส่วนปัญหาด้านครอบครัวและสังคม การติดสุรายาเสพติดและสุขภาพจิตเสื่อม ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจความสงบสุขของครอบครัวและสังคม สาเหตุของปัญหายาเสพติดในสังคมเกิดจากอิทธิพลของการพัฒนาประเทศเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ ความขัดแย้งในค่านิยม (values conflicts) และการสูญเสียความมั่นคงทางอารมณ์ (สุรางค์รัตน์ วตินารมณ 2534 : 41 - 42) กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้สำรวจการใช้ยาเสพติดของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2534 จากผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ปัญหายาเสพติดของคนงาน คือ การติดสุรา ยาแก้ปวด ภัยไข้ และยาม้า ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุในโรงงาน ผู้ประกอบการต้องการให้โรงงานของตนเป็นสถานที่ปลอดยาเสพติดโดยมีความเห็นว่า ทางราชการควรช่วยเหลือโรงงานในการป้องกันการใช้ยาเสพติดของคนงาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม 2535 : 134 - 136)

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีลักษณะครบวงจร คือ มีการลักลอบผลิตยาเสพติดบางชนิด มีขบวนการค้ายาเสพติด การนำเข้าและการส่งออกตลอดจนการค้ายาเสพติดภายในประเทศทำให้เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และคนงานในสถานประกอบการใช้ยาเสพติดโดยเฉพาะยาม้า (แอมเฟตามีน) และสารระเหย ซึ่งแพร่ระบาดมากในพื้นที่เขตชนบทและเขตเมือง ยาเสพติดที่เป็นปัญหาและแพร่ระบาดทั่วไปในประเทศไทยมี 5 ชนิด คือ เฮโรอีน ผีน กัญชา ยาม้า และสารระเหย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2536 : 1-5) การแพร่ระบาดของยาเสพติดสูงมากพิจารณาได้จากจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาในสถานประกอบการของรัฐ เช่น

ในปี พ.ศ. 2521 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา 19,289 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-29 ปี ในปี พ.ศ. 2525 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา 31,482 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-30 ปี ในปี พ.ศ. 2530 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา 58,073 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-35 ปี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2531 : 5) ในปี พ.ศ. 2534 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา 66,094 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-30 ปี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535 : 33) และในปี พ.ศ. 2536 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มขึ้นเป็น 84,864 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-29 ปี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2537 : 7) เมื่อพิจารณาจากช่วงอายุผู้เข้ารับการบำบัดรักษาส่วนมากมีอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ในขณะที่นักศึกษาอุดมศึกษาศึกษาของวิทยาลัยครูมีอายุระหว่าง 18-21 ปี การป้องกันปัญหาเสพติดในระดับปฐมภูมิจึงน่าจะได้กระทำในขณะที่อยู่ในวัยเรียนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันก่อนที่นักศึกษาจะออกไปประกอบอาชีพ

จากการศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2533 : 41 - 69) พบว่ามีการใช้สารเสพติดมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เหล้า บุหรี่ และกัญชา สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาทั้ง 3 ระดับ ใช้สารเสพติดดังกล่าวคือ อยากรลอง และเพื่อนชวน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ นีออน กลิ่นรัตน์ (2531 : 62 - 63) พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาและบุคคลอื่นๆ ที่ตกเป็นทาสยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ อยากรลองว่ายาเสพติดมีรสชาติเป็นอย่างไร

ในจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการทางวิชาการของสถาบันราชภัฏอุดรธานี จากการสำรวจพบปัญหาเสพติดที่เป็นปัญหาด้านการแพร่ระบาดและการค้า คือ สารระเหย กัญชา และฝิ่น (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2535 : 96) ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาได้มีการสำรวจข้อมูลบ่งชี้สภาพปัญหาเสพติดที่จังหวัดอุดรธานี ในปี พ.ศ. 2534 พบว่าสารเสพติดที่นักเรียนและนักศึกษาเคยใช้ คือ เหล้า บุหรี่ กัญชา และสารระเหยตามลำดับ สาเหตุที่ใช้ คือ อยากรลอง เพื่อนชวน และเพื่อความสนุกสนาน ส่วนนักเรียนที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติดมีความคิดอยากรลองใช้ยาเสพติดดูว่ามีรสชาติเป็นอย่างไร (วรัญญา จีระวิพลวรรณ และคนอื่นๆ. 2535 : 136 - 137) และจากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดอุดรธานี (ภูษิต พรหมทอง. 2537 : สัมภาษณ์) พบว่า ปัญหาการใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้าในนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้จึงน่าเป็นห่วงนักเรียนและนักศึกษาที่มีเจตคติต่อการอยากรลองยาเสพติดและอาจจะมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดดังกล่าวซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาต่อการทำงานในอนาคต

เมื่อศึกษาวิเคราะห์การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเฉพาะเนื้อหาเสพติดศึกษาในหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2524 ซึ่ง

เป็นหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ได้ของ เนาวรัตน์ พลายน้อย และคนอื่นๆ (2531 : 67 - 69) พบว่า การจัดการเรียนการสอนด้านยาเสพติดที่ผ่านมามีประสิทธิผลสำเร็จแต่เพียงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเสพติดมากขึ้น แต่ยังมีปัญหาในด้านการพัฒนาเจตคติและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับยาเสพติด และจากการศึกษาของ อับสร เตียวตระกูลวัฒน์ (2531 : 56 - 57) พบว่านักศึกษาที่เคยเสพยาหรือสูบบุหรี่ สุรา ยากระตุ้น และกัญชา มีเจตคติที่ดีต่อการเสพยาเสพติดมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพยา และนักศึกษาที่เคยใช้ยาเสพติดดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทำตามความคาดหวังหรือการชักจูงจากบุคคลอื่นๆ ได้ง่ายกว่านักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด ดังนั้นการป้องกันปัญหาเสพติดให้กับเยาวชนในสถานศึกษาจึงควรเน้นในด้านการปลูกฝังเจตคติและเสริมสร้างพฤติกรรมและการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด

หลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2528 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2531) ที่ใช้ในการจัดการศึกษาในวิทยาลัยครูมี 3 หลักสูตรด้วยกัน คือ หลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรปริญญา 4 ปี และหลักสูตรปริญญา 2 ปี ในแต่ละหลักสูตรมี 3 สาขาวิชา คือ สาขาการศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ สาขาที่มีอยู่ใน 3 หลักสูตรมีโปรแกรมวิชาทั้งหมด 84 โปรแกรมวิชา (กรมการฝึกหัดครู. 2533 : 27) หลักสูตรที่สถาบันราชภัฏอุดรธานีเปิดสอนมีวิชา 4073301 ยาและสารเสพติด 2 (2-0) เฉพาะ สาขาการศึกษา โปรแกรมวิชาสุขศึกษา ระดับปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มเนื้อหาวิชา (วิทยาลัยครูอุดรธานี. 2536 : 26) ด้านการศึกษาวิชาอุตสาหกรรมศึกษาเปิดสอนสาขาการศึกษา สายมัธยมศึกษา โปรแกรมอุตสาหกรรมศิลป์ และสาขาวิทยาศาสตร์ สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาอิเล็กทรอนิกส์ และโปรแกรมวิชาก่อสร้าง (วิทยาลัยครูอุดรธานี. 2535 : 169 - 186, 324 - 331) ดังนั้น นักศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ศึกษาในหลักสูตรและโปรแกรมวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะนักศึกษาวิชาอุตสาหกรรมศึกษาจึงไม่มีโอกาสได้ศึกษา วิชายาและสารเสพติด เพราะสถาบันราชภัฏฯ ไม่สามารถเปิดสอนให้กับนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรและโปรแกรมอื่นๆ ได้ เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ

จากการศึกษาปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย ตามทัศนะของข้าราชการและประชาชน ในปี พ.ศ.2534 ของ โส พัฒนสระคู (2537 : 45) ได้เสนอแนะไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนและเยาวชนได้เรียนรู้เรื่องยาเสพติด อันตรายจากยาเสพติด แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดในสถานศึกษาทุกระดับ สำหรับการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกระทรวงหลักในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กรมการฝึกหัดครูจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทุกแห่ง โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบคือ ศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูลด้านการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติด และเผยแพร่แนวความคิดพื้นฐานและแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดที่สถาบันราชภัฏรับผิดชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ เรื่อง

การจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531) สถาบันราชภัฏ จึงมีศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นหน่วยปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

จากสภาพปัญหาและผลงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอุดรธานีในลักษณะหลักสูตรระยะสั้นเพื่อใช้อบรมให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ให้สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้ และหลักสูตรที่พัฒนานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จะได้นำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตรโดยจัดเวลาและโอกาสให้กับหลักสูตรนี้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ให้สามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด
3. เพื่อประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อจะนำไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาอันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติด และปัญหายาเสพติดของประเทศ
2. เป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรในศูนย์เวชศึกษาป้องกันของสถาบันราชภัฏ จะได้นำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดไปใช้อบรมให้กับนักศึกษา
3. เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดไปใช้ในสถาบันราชภัฏอื่นต่อไป และพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตร โดยจัดเวลาและโอกาสให้กับหลักสูตรนี้ต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่จะศึกษา การศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ภาคปกติทั้งหมดที่เรียนในปีการศึกษา 2537 ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวน 203 คน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ สายเทคโนโลยี อุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 71 คน และโปรแกรมวิชาก่อสร้าง ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 39 คน

1.2 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สายมัธยมศึกษา โปรแกรมวิชา อุตสาหกรรมศิลป์ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ประเมินหลักสูตร โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จะต้องมีความรู้ทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 5 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันยาเสพติด จะต้องมีความรู้ทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 ท่าน และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. ตัวแปรที่จะศึกษา มี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 คือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

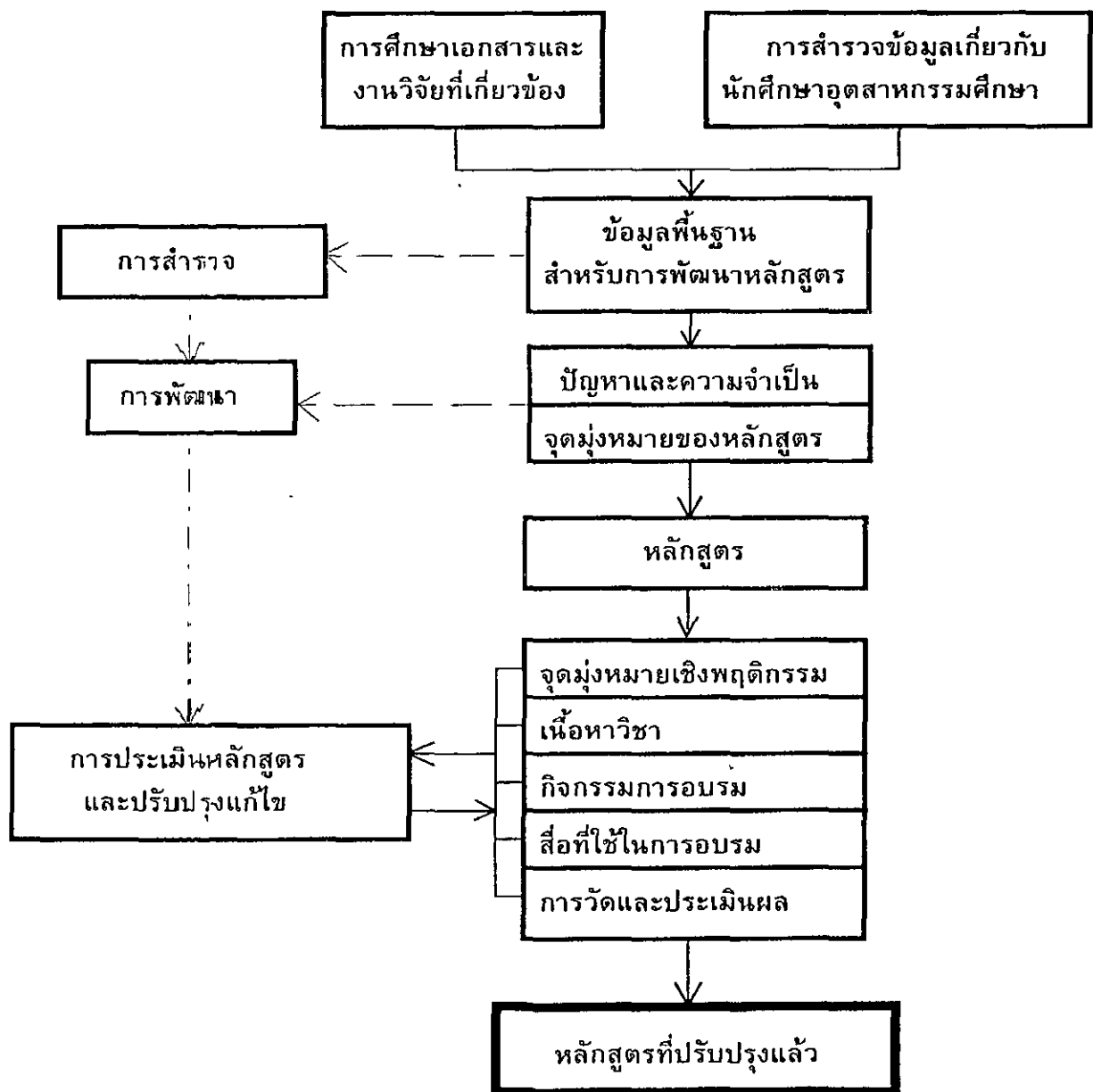
1. ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับยาเสพติด
2. เจตคติที่เกี่ยวกับยาเสพติด
3. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด
4. ความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 คือ ความสอดคล้องของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3. ความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่
 - 3.1 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา
 - 3.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม
 - 3.3 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

สรุปกรอบความคิดรวบยอด (conceptual framework)

ภาพประกอบ 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

นัยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง นักศึกษาภาคปกติทั้งหมดที่เรียนในปี การศึกษา 2537 ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชา ก่อสร้าง ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สายมัธยมศึกษา โปรแกรมวิชา อุตสาหกรรมศิลป์ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3
2. ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความรู้ต่างๆ ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับ ยาเสพติด เช่น ความหมายของยาเสพติด ประเภทของยาเสพติด โทษและพิษภัยของยาเสพติด ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชน สาเหตุของการติดยาเสพติด ลักษณะอาการของผู้ใช้ยาเสพติด การป้องกันตนเองให้พ้นจากการใช้ยาเสพติดและปัญหาของยาเสพติด
3. เจตคติที่เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึก และความเชื่อของนักศึกษาที่มีต่อ ยาเสพติดและพร้อมที่จะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อยาเสพติดทั้งในทางบวกหรือในทางลบ เช่น มีความ เห็นว่าบุคคลที่ดื่มสุราเป็นบุคคลไม่น่าไว้วางใจหรือรู้สึกว่าการดื่มสุราเพื่อสังคมน่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
4. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาในทางบวกหรือ ในทางลบ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตอบสนอง หรือพร้อมที่ปฏิเสธการใช้ยาเสพติดในสถานการณ์ ต่างๆ หรือพร้อมที่จะใช้ยาเสพติดหรือเคยใช้ยาเสพติดมาบ้าง
5. การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตร ขึ้นใหม่ เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา อุตสาหกรรมศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรธานีมาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
6. หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ในหลักสูตรประกอบด้วย ชื่อหลักสูตร หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา ของหลักสูตรที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม การวัดและ ประเมินผล เพื่อใช้อบรมให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ยาเสพติด ให้สามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นหลักสูตร ระยะสั้น
7. การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการตรวจเอกสารหลักสูตรก่อนนำไปใช้ โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความสอดคล้อง ภายในหลักสูตร โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นผู้ประเมินหลักสูตร

8. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ในด้านการพัฒนาหลักสูตรหรือมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีคุณสมบัติดังนี้

8.1 มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ทางสาขาหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

8.2 มีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร หรือมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร เป็นเวลาอย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป

9. ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันยาเสพติด หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ในการป้องกันการใช้ยาเสพติดหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

9.1 มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

9.2 มีประสบการณ์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป

10. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษา

อุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง ความมุ่งหวังของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดที่ต้องการพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ให้สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้

11. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง ความมุ่งหวังของการอบรมการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาที่กล่าวถึงพฤติกรรมหรือผลของพฤติกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมแสดงออกมาให้สังเกตเห็นได้จะประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่คาดหวัง สถานการณ์ และเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

12. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด หมายถึง ความรู้เนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ จะประกอบด้วยเรื่องยาเสพติด การใช้และการป้องกันยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด เมื่อนักศึกษาผ่านการอบรมแล้วสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

13. กิจกรรมการอบรม หมายถึง การสอน การฝึก และวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

14. สื่อที่ใช้ในการอบรม หมายถึง อุปกรณ์ และเอกสารต่างๆ ที่ใช้ประกอบการอบรมการป้องกันยาเสพติด เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ประกอบการบรรยาย แผ่นใสประกอบการบรรยาย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติดและอื่นๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเกิดความรู้เจตคติ และพฤติกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้

15. การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา จะทำการวัดก่อนการอบรมและหลังจากการอบรมผ่านไปแล้ว โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน

16. ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับ หมายถึง ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพปัญหาและความจำเป็น โดยหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสามารถช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด

17. ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเมื่อนักศึกษาผ่านการอบรมแล้วสามารถสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้

18. ความสอดคล้องภายในหลักสูตร หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

19. สภาพปัญหาและความจำเป็น หมายถึง สภาพของปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบันและมีผลเสียหายต่างๆ ต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ และตัวนักศึกษาอาจจะทำให้นักศึกษาหลงผิดหันไปใช้ยาเสพติดได้ และความจำเป็นคือ ความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้สามารถมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม การปฏิเสธยาเสพติดต่อไปในอนาคต

20. ยาเสพติด หมายถึง เหล้า บุหรี่ ฝิ่น ยาบ้า (ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2539 เรียกชื่อยาบ้า เป็น ยาบ้า) และสารระเหย เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีการรับประทาน สูดดม ฉีด หรือด้วยวิธีใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญคือ ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง ตลอดเวลาและสุขภาพร่างกายโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

21. การใช้ยาเสพติด หมายถึง การใช้ยาชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นประจำจนก่อให้เกิดการติดยาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

22. การติดยาทางด้านร่างกาย หมายถึง การติดยาเมื่อผู้ติดยาขาดยา สภาพร่างกายจะแสดงออกอย่างรุนแรงแล้วแต่ชนิดของยา เช่น อาเจียน ท้องร่วง ลงแดง

23. การติดยาทางด้านจิตใจ หมายถึง การติดยาเมื่อผู้ติดยาขาดยาจะมีผลต่อจิตใจ เช่น หงุดหงิด ทุรนทุราย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ในบทนี้จะนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การประเมินหลักสูตร
4. ยาเสพติด
5. เจตคติ
6. พฤติกรรม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

การจัดการศึกษาจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรซึ่งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา โดยมีนักการศึกษาได้ให้คำนิยามของหลักสูตรดังนี้

วิชย วงษ์ใหญ่ (2525 : 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการคือ

1. รายการที่ทางโรงเรียนกำหนดสอน และรวมทั้งวัสดุหลักสูตรอื่นๆ
2. รายวิชาที่สอนให้กับเด็ก
3. รายวิชาที่ทางโรงเรียนเปิดสอน
4. การวางแผนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ซึ่งทางโรงเรียนจัดเสนอแนะขึ้นไว้

วิชชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529 : 10) กล่าวถึงหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 34) กล่าวถึงหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ มีทักษะ เกิดความคิด และเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

กู๊ด (Good. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น ความมุ่งหมายของหลักสูตรในข้อความนี้หมายถึง หลักสูตรเป็นวิชาต่างๆ

2. หลักสูตร หมายถึง ค่าโครงสร้างไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จำต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้จบชั้นหรือให้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมทั้งวิชาเข้าด้วยกัน

3. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ความหมายในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่ง และประสบการณ์ส่วนหนึ่ง

แพรท (Pratt. 1980 : 455) กล่าวถึงหลักสูตร หมายถึง สิ่งที่ถูกรวบรวมขึ้นอย่างมีระบบซึ่งจัดไว้เพื่อใช้สำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือเพื่อใช้สำหรับการฝึกอบรม

พอสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง เนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้ เจตคติ และมีทักษะตามความต้องการของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

✱ ดังนั้น หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา จึงหมายถึง เอกสารหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ในหลักสูตรประกอบด้วย ชื่อหลักสูตร หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม และการวัดและประเมินผล เพื่อใช้อบรมให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรม การหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ✱

✓ ความสำคัญของหลักสูตร.

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

แก้วตา คณะวรรณ (2524 : 7) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีฐานะเป็นแผนยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรบอกว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไร ต้องการเปลี่ยนคนให้มีคุณสมบัติอย่างไร มีความสามารถอย่างไร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 4) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

อ้าง บัณฑิต (2531 : 8-10) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการศึกษารวม หมายถึง การจัดการศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนแต่ละวัยและแต่ละระดับการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

2 ความสำคัญต่อการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน และต้องให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

พอกกล่าวสรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักสูตร หมายถึง แนวทางหรือแผนการการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการของการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของประเทศ ๐๐๐

ดังนั้น ความสำคัญของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาอันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติด ปัญหายาเสพติดของประเทศ และจะเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรในศูนย์วิชาชีพป้องกันของสถาบันราชภัฏจะได้นำหลักสูตรไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น พร้อมทั้งจะเป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตร โดยจัดเวลาและโอกาสให้กับหลักสูตรนี้

องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร

สมิตรี คุณานุกร (2523 : 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

แก้วตา คณะวรรณ (2524 . 5 - 6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรมี 4

องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์
2. สาระความรู้และประสบการณ์
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การวัดและการประเมินผลการเรียน

อ้าง บัณฑิต (2531 : 7 - 8). ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มี 6

องค์ประกอบ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (instructional objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (content and experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

4. ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน (Instructional strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่นๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้

5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (instruction media and materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

6. การประเมินผล (evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผล การเรียนการสอน

✗ พอลกล่าวสรุปได้ว่า การจำแนกองค์ประกอบหลักสูตรของนักการศึกษา อาจแตกต่างกันบ้าง แต่ในหลักใหญ่แล้วเหมือนกัน ประเด็นสำคัญก็คือ ในการจัดทำหลักสูตรจะต้องมีสิ่งเหล่านี้ครบถ้วน เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตามที่กำหนดไว้

ดังนั้น องค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีดังนี้

1. หลักการและเหตุผล ✓
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ✓
3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ✓
4. เนื้อหาวิชา ✓
5. กิจกรรมการอบรม
6. สื่อที่ใช้ในการอบรม
7. การวัดและประเมินผล ✗

✓ ระดับของหลักสูตร

การเรียนการสอนจะดำเนินไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูผู้สอนต้องรู้ถึงหลักการของหลักสูตร วิธีใช้และต้องเข้าใจว่าหลักสูตรอยู่ในระดับใด ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงระดับของหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 3) ได้กล่าวถึงระดับของหลักสูตร มี 3 ระดับดังนี้

1. หลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรระดับแม่บท คือ เป็นหลักสูตรแกนที่เขียนไว้กว้างๆ และบรรจุสาระที่จำเป็นที่ทุกคนในประเทศต้องเรียนรู้เหมือนกัน
2. หลักสูตรระดับท้องถิ่น คือ การนำเอาหลักสูตรแม่บทมาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และเป็นการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ได้จริงในชีวิต
3. หลักสูตรระดับห้องเรียน คือ การนำหลักสูตรระดับชาติและระดับท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ✓

✓ ประเภทต่างๆ ของหลักสูตร

หลักสูตรประเภทต่างๆ ที่ได้ประมวลไว้ในนี้มีทั้งหมด 11 ประเภท ซึ่งได้ศึกษาจาก นักการศึกษาที่กล่าวถึงประเภทของหลักสูตร เช่น

สมิตร คุณานุกร (2523 : 114 - 125) ได้กล่าวถึงประเภทของหลักสูตร มี 5 ประเภท

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงประเภทของหลักสูตรมี 7 ประเภท

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 279 - 286) ได้กล่าวถึงประเภทของหลักสูตรมี

5 ประเภท

ธำรง บัวศรี (2531 : 148 - 180) ได้กล่าวถึงประเภทของหลักสูตร มี 8 ประเภท

จากนักการศึกษาที่กล่าวถึงประเภทต่างๆ ของหลักสูตรพอสรุปได้ดังนี้

ลำดับ	ประเภทของหลักสูตร	สมิตร คุณานุกร	วิชัย วงษ์ใหญ่	กาญจนา คุณารักษ์	ธำรง บัวศรี
1	หลักสูตรรายวิชา (The subject curriculum)	✓	✓	✓	✓
2	หลักสูตรแบบหมวดวิชา (The broad field curriculum)	✓	✓	✓	✓
3	หลักสูตรเน้นหลักวิชาการทางชีวิตและสังคม (The curriculum based on social process and life function)	✓	✓	✓	
4	หลักสูตรแบบกิจกรรมและประสบการณ์ (The activity and experiance curriculum)	✓	✓	✓	✓
5	หลักสูตรแบบวิชาแกน (The core curriculum)	✓	✓	✓	✓
6	หลักสูตรส่วนบุคคล (The personalize curriculum)		✓		
7	หลักสูตรแบบเอกัตถภาพ (The individual curriculum)		✓		
8	หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (The correlated curriculum)				✓
9	หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ (The competency-based curriculum)				✓
10	หลักสูตรกระบวนการ (The process approach curriculum)				✓
11	หลักสูตรบูรณาการ (The integrated curriculum)				✓

ภาพประกอบ 2 ประเภทต่างๆ ของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักวิชาการ

✗

✓ รายละเอียดของหลักสูตรประเภทต่าง ๆ ตามที่นักการศึกษากล่าวไว้ มีดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา ได้แก่การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรแยกออกเป็นรายวิชาต่าง ๆ และดำเนินการสอนแยกต่างหากกันเป็นรายวิชา เช่น วิชาภูมิศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา ได้แก่การจัดหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์กันในขอบข่ายของความรู้ต่าง ๆ เป็นการจัดนำเอาความรู้ในเครือเดียวกันมาผสมผสานกันไว้ เช่น รวมวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์เข้าไว้ด้วยกัน รวมกันเป็นหมวดวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น
3. หลักสูตรเน้นหลักวิชาการทางชีวิตและสังคม ได้แก่ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของคนในชุมชนนั้นโดยตรง
4. หลักสูตรแบบกิจกรรมและประสบการณ์ ได้แก่การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยมุ่งเน้นกิจกรรมและประสบการณ์เป็นหลักโดยจัดเนื้อหาสาระของการเรียนออกเป็นหน่วยๆ หรือกิจกรรมย่อยๆ และพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปรับตัวและการแก้ปัญหาจากประสบการณ์นั้นๆ เช่น อาจจะทำหน่วยประสบการณ์ชีวิตในบ้าน การปรับปรุงชุมชน อาหารการผลิต และจำหน่าย การคมนาคมและการสื่อสาร เป็นต้น
5. หลักสูตรแบบวิชาแกน ได้แก่การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นกว่าหลักสูตรแบบหมวดวิชาหรืออาจจะยึดบางรายวิชาเป็นแกนกลางและจัดการสอนให้มีการผสมผสานความรู้หลายๆ วิชาเข้าด้วยกัน
6. หลักสูตรส่วนบุคคล ได้แก่ ครูและนักเรียนมาวางแผนการเรียนร่วมกันตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยเรียกว่า สัญญาการเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมทางการศึกษามากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนมีทางเลือกในกิจกรรมการเรียนหลายด้าน
7. หลักสูตรแบบเอกัตถภาพ ได้แก่การจัดเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล
8. หลักสูตรสัมพันธ์วิชา เป็นหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยการนำเอาเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้ เช่น ให้ผู้เรียนร่วมในการวางแผนการเรียนและให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากการท่องจำเพื่อให้เรียนรู้เนื้อหาที่ต้องการ
9. หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อความแน่ใจว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่งๆ นั้นจะมีทักษะและความสามารถต่างๆ ตามที่ต้องการเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติ และค่านิยมอันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของผู้เรียน
10. หลักสูตรกระบวนการ ลักษณะของหลักสูตรกระบวนการเน้นวิธีการมากกว่ารูปแบบ กล่าวคือ หลักสูตรอาจเป็นแบบรายวิชาหรือแบบที่ยึดปัญหาสังคมก็ได้ แต่วิธีการที่ให้ได้นี้เนื้อหาหรือวิธีการเรียนการสอนจะเน้นกระบวนการ เช่น การแก้ปัญหา การค้นคว้า

11. หลักสูตรบูรณาการ เป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากหลักสูตรกว้างๆ โดยนำเอาเนื้อหาวิชาต่างๆ มาหลอมรวมกัน ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละวิชาหมดไป

นักการศึกษาได้จำแนกประเภทของหลักสูตรไว้หลายประเภทซึ่งพอจะสรุปถึงความแตกต่างในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ ความมุ่งหมายเน้นในเรื่องที่แตกต่างกัน เนื้อหาวิชาที่นำมาบรรจุในหลักสูตรใช้เกณฑ์การเลือกต่างกัน การจัดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้เปิดหลักสูตรต่างกัน เน้นวิธีการเรียนและการสอนที่แตกต่างกัน และเน้นการประเมินผลการเรียนในประเด็นต่างกันตามความมุ่งหมายของแต่ละประเภทของหลักสูตร ✓

✗ ดังนั้น หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาจัดอยู่ในหลักสูตรระดับท้องถิ่น คือเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนและเป็นการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นประเภทหลักสูตรเกณฑ์ความสามารถซึ่งเป็นหลักสูตรที่จะมุ่งในด้านการพัฒนาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของนักศึกษาได้ ✗

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

สจ๊วต อูทรานันท์ (2532 : 30) กล่าวว่า “การพัฒนา” หรือคำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจจะมีคามหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือเป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

เบร็อง กิจรัตน์ (2532 : 15) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของสังคม

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : 7) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่างๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

พอสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรใหม่หรือสร้างขึ้นใหม่เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างหลักสูตร การประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

✗ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และความต้องการในการอบรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ✗

รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 5-8) ได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

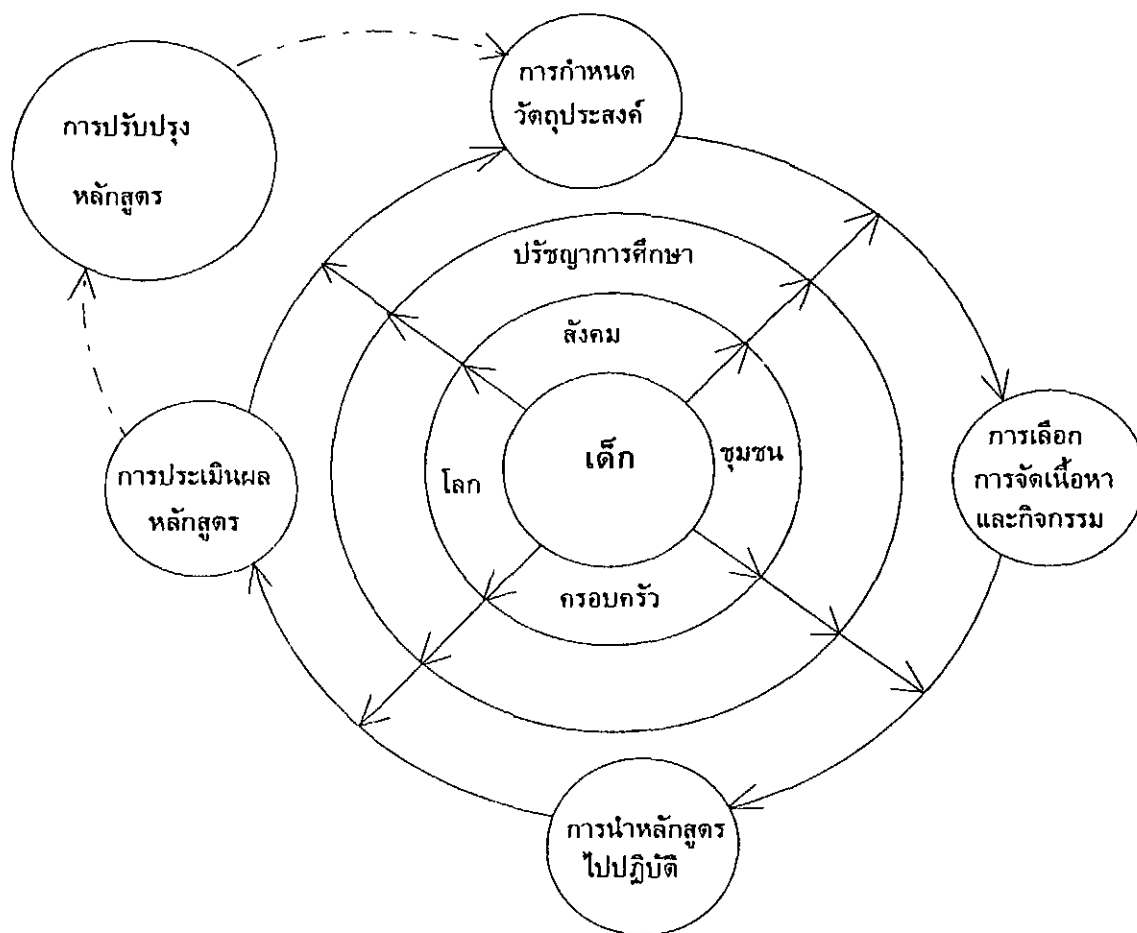
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรแต่ละหลักสูตรจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับควรสอดคล้อง และเสริมจุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับชาติ กิจกรรมแรกนี้เป็นความพยายามที่จะหาคำตอบต่อคำถามที่ว่า “จะให้การศึกษาไปเพื่ออะไร” ผู้พัฒนาหลักสูตรจะตอบคำถามนี้ได้ก็ต่อเมื่อได้ทำการสำรวจและวิจัยข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสังคมและผู้เรียน

2. การเลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ กิจกรรมในขั้นที่สองในการพัฒนาหลักสูตร คือ การเลือกสรรวิชาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะช่วยเหลือให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วต้องพิจารณาด้วยว่า เนื้อหาสาระอะไรควรนำไปสอนก่อนหรือสอนหลังเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การนำเอาหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มไปปฏิบัติให้บังเกิดผล หัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ คือ การสอนและบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้คือ ครู

4. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการค้นหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่อย่างน้อยเพียงไรและอะไรเป็นสาเหตุการประเมินผลหลักสูตรครอบคลุมไปถึงการพิจารณาขั้นตอนที่ 3 เพื่อหาข้อมูล

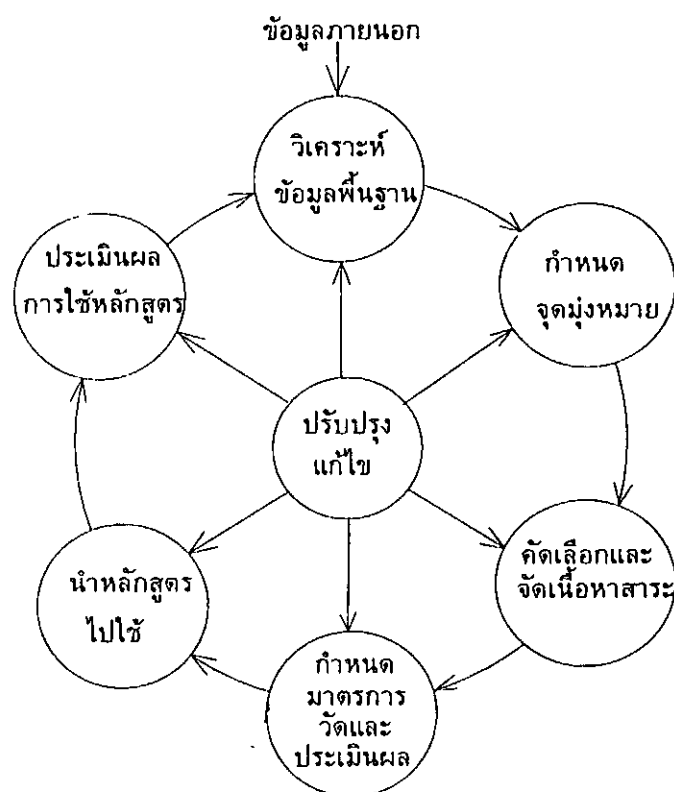
5. การปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะเป็นวัฏจักรเริ่มต้นด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมาย เลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ประเมินผลหาข้อบกพร่องของกระบวนการ และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรจึงเริ่มต้นด้วยกระบวนการและขั้นตอนเดิมอีก คือปรับปรุงจุดมุ่งหมายเมื่อจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นแม่บทเปลี่ยนไป กระบวนการที่เหลือก็ต้องถูกเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องรับกันจนมาถึงการประเมินผลหลักสูตร และนำเอาข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงหลักสูตรอีกเป็นวัฏจักรเวียนต่อเนื่อง

ภาพประกอบ 3 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สุमितร์ คุณานุกร

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 38 - 39) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือก และจัดเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรการการวัด และประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ภาพประกอบ 4 วัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์

อธิบายถึงวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์ (2532 : 38 - 41) ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร คือ ข้อมูลทางด้านประวัติและปรัชญาการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา

ก่อนที่จะมีการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ ควรจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรเสียก่อน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและของผู้เรียน อันจะสามารถจัดหลักสูตรให้แก่ปัญหาและสนองความต้องการนั้นๆ ได้

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและได้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วก็จะถึงขั้นของการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นการมุ่งแก้ปัญหาความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาแล้ว

ขั้นที่ 3 การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระและประสบการณ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอนเป็นเสมือนสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล เป็นการกำหนดมาตรการให้ทราบว่า ควรจะวัดประเมินอะไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 5 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนของการนำเอาหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ หลายประเภท เช่น การจัดเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรการเตรียมบุคลากร การบริหารและบริการหลักสูตร การดำเนินการสอนตามหลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตรมีความมุ่งหมายที่จะประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเพื่อให้ทราบว่าผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือจุดมุ่งหวังของสังคมและผู้เรียนเพียงใดถ้าผลของการประเมินได้ข้อบกพร่องหรือมีจุดอ่อนตรงไหนก็จะส่งผลให้มีกิจกรรมการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในลำดับต่อไป

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมหรือให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมมากขึ้น กระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรก็ได้ แต่เมื่อเริ่มตรงขั้นตอนไหนก็ต้องดำเนินการในขั้นตอนนั้นต่อไปจนครบทุกกระบวนการในวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

✓ เปรื่อง กิจรัตน์ (2532 : 41 - 44) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการ
2. การพัฒนา
3. การดำเนินการใช้และการปรับปรุง

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา อุตสาหกรรมศึกษาในโปรแกรมหลักสูตรใดๆ ก็ตามถ้าจะให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องวิเคราะห์ความต้องการโดยทำการศึกษาความเป็นไปได้ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม
2. ศึกษาประเภทและลักษณะของอาชีพ
3. ศึกษาและวิเคราะห์ตลาดแรงงานในอาชีพนั้นๆ
4. ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้ และทักษะที่จำเป็นในอาชีพ

ขั้นที่ 2 การพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ต้องนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาเพื่อที่จะออกแบบหลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาว่า เป็นโปรแกรมหลักสูตรประเภทใดมีลำดับขั้น ดังนี้

1. กำหนดหลักการและเหตุผลของหลักสูตร
2. กำหนดประเภทหลักสูตรและกำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา
3. กำหนดปรัชญาและจุดประสงค์ของหลักสูตร
4. กำหนดโครงสร้างและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรทั้งนี้เพื่อสะดวกในการบรรจุ

เนื้อหาสาระความรู้ โดย

- 4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
- 4.2 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและจุดประสงค์ของหลักสูตร
- 4.3 กำหนดเนื้อหาความรู้และจำนวนหน่วยกิตตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
- 4.4 เขียนและวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ให้สอดคล้องกับหลักการและจุดประสงค์ของ

หลักสูตรโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านมาให้ความรู้และเขียนรายวิชา

5. เสนอขออนุมัติหลักสูตรจากคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและเห็นชอบก่อนนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นที่ 3 การดำเนินการใช้และการปรับปรุง ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จะต้องวิเคราะห์ตัวหลักสูตรและความเป็นไปได้ พิจารณาความพร้อมของสถานที่ วัสดุ - อุปกรณ์ เครื่องมือ แหล่งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์และแยกแยะเนื้อหาเพื่อให้สอน
2. ทำเอกสารหลักสูตรประกอบการสอน
3. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน
4. เตรียมและพัฒนาบุคลากรผู้สอน
5. รับสมัครคัดเลือกผู้เรียนและดำเนินการสอน
6. วัดผลและประเมินผลการเรียนและโครงการเปิดสอน
7. ศึกษาและวิจัยเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

ไทเลอร์ (Tyler, 1950 : 1.) ได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร โดยตั้งเป็นคำถามไว้

4 ข้อ ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่โรงเรียนจะต้องให้เด็กได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะพิจารณาได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

ทาบ (Taba 1962 : 12) ได้เสนอขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. คัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาเสนอ
4. จัดลำดับเนื้อหาสาระ
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. จัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้
7. กำหนดวิธีการประเมินผลและแนวทางปฏิบัติ

จากหลักการและทฤษฎีของรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น จะมีรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่คล้ายกัน ผู้วิจัยได้นำหลักการและทฤษฎีที่ศึกษาค้นคว้า มาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด โดยมีรูปแบบและกระบวนการพัฒนา คือ ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาด้านความรู้ เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและความต้องการในการอบรมของนักศึกษา มากำหนดเป็นสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม และการวัดและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาและความต้องการที่ได้จากการศึกษาและการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลสำคัญที่หลักสูตรจะต้องพัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชนเหล่านั้น

สัจด์ อูทรานันท์ (2532 : 191 - 195) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพอสรุปได้ ดังนี้

1. ประเภทของการวิเคราะห์ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาหลักสูตร มีวิธีการทำได้
2. ลักษณะ คือ
 - 1.1 การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็น (needs assessment)
 - 1.2 การศึกษาปัญหาเฉพาะ (study of specific problem)

การศึกษาระวิเคราะห์ความจำเป็น หมายถึง กระบวนการสำหรับการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบแน่ชัดลงไปว่า ปัญหาและความต้องการอันไหนเป็นปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และสำคัญกว่ากัน การศึกษาถึงความต้องการและความจำเป็นส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่กว้างขวาง โดยใช้แหล่งข้อมูลในปริมาณมากใช้เวลาและทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งเงินค่อนข้างสูง

การศึกษาปัญหาเฉพาะ การศึกษาปัญหาเฉพาะโดยมากจะเลือกศึกษาปัญหาเฉพาะที่เห็นว่ามีความสำคัญและไม่เคยปรากฏมาก่อน หรือยังไม่ทราบรายละเอียดทั้งสาเหตุหรือผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะค้นหาข้อเท็จจริงต่างๆ ของปัญหาเหล่านั้นเพื่อจะนำมาเป็นรากฐานของการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2. แหล่งข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลที่จะนำมาศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของชุมชน

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน

3 วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอาจจะทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือใช้ได้ทั้ง 2 กรณี ประกอบกันดังนี้ คือ

3.1 การศึกษาโดยตรง การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง อาจจะทำได้โดยวิธีการดังนี้

3.1.1 สอบถามโดยใช้แบบสอบถามในลักษณะของการวิจัยสำรวจ (survey research)

3.1.2 ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (interview)

3.1.3 การสังเกตกิจกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ในลักษณะของการวิจัยเชิงมานุษยวิทยา (anthropological approach)

3.1.4 การระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (brain storming)

3.2 การศึกษาโดยทางอ้อม การศึกษาและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้เรียนโดยทางอ้อมอาจจะทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

3.2.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร

3.2.2 การรับฟังความคิดเห็นจากแหล่งต่างๆ

3.3.3 การวิเคราะห์ตัวชี้นำ (indicators) ที่สำคัญ

4. การจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดลำดับของความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นจะต้องชี้สภาพปัญหาและความต้องการให้ได้ว่าสิ่งไหนมีความสำคัญสุดยอดหรือจำเป็นรีบด่วนและสิ่งไหนมีความสำคัญรองลงมาตามลำดับจนกระทั่งถึงที่มีความสำคัญน้อย สำหรับวิธีการจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการสามารถทำได้หลายวิธี นักพัฒนาหลักสูตรอาจจะเลือกเอาวิธีใดวิธีหนึ่งหรือใช้หลายๆ วิธีประกอบกันตามความเหมาะสม คือ

4.1 การให้จัดอันดับโดยให้ผู้ตอบเรียงอันดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการ

4.2 การวิเคราะห์จากความถี่หรือการประเมินผลจากการตีความในรูปแบบต่างๆ

4.3 ทำการวิจัยโดยอาศัยเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการ

4.4 ทำการประชุมพิจารณาตัดสิน ซึ่งอาจจะเป็นคณะผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในชุมชนนั้น และมีนักพัฒนาหลักสูตรร่วมด้วย

พอกกล่าวสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นและการศึกษาปัญหา โดยมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ 2 กรณี คือ การศึกษาโดยตรงและการศึกษาโดยอ้อม

✗ ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด จะใช้การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเฉพาะและความต้องการที่จะเข้ารับการอบรม และวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจะทำการศึกษาโดยตรง คือ ใช้แบบสอบถามในลักษณะการสำรวจจากนักศึกษา และการศึกษาทางอ้อมโดยการศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ✗

✓ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ซึ่งมีนักการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้ สจัด อุทรานันท์ (2532 : 200 - 212) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แบ่งได้ 2 ระดับ คือ

1.1 จุดมุ่งหมายระดับหลักสูตร หรือจุดมุ่งหมายทั่วไป (general objective)

1.2 จุดมุ่งหมายระดับหมวดวิชา หรือรายวิชาซึ่งใช้คำว่า จุดมุ่งหมายเฉพาะ

(specific objective)

ลำพอง บุญช่วย (2530 : 24) ได้กล่าวถึง การเขียนจุดมุ่งหมายทั่วไปว่า การเขียนจุดมุ่งหมายทั่วไป หรือวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องใดๆ ควรเขียนเป็นรูปของคำพูดทั่วไป เป็นเรื่องกว้างๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนไม่เฉพาะเจาะจงนัก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าการเรียนการสอนวิชานั้นๆ ระดับชั้นนั้นๆ ต้องการอะไร

2. ความสำคัญของจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายจะบอกทิศทางของหลักสูตรว่าจะพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางลักษณะใด การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนมากจะกระทำหลังจากที่ได้ทราบลักษณะสภาพข้อมูลพื้นฐานแล้วว่าควรจะดำเนินการแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียนอย่างไร เพื่อกำหนดทิศทางของหลักสูตร โดยเขียนเป็นจุดมุ่งหมายจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ก็จะเป็นเครื่องชี้แนะต่อการจัดหลักสูตรตลอดจนการจัดการเรียนการสอนดังนี้ คือ

2.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่จะนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

2.2 จะเป็นแนวทางให้ครูได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน

2.3 จะบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขาควรจะทำอะไรบ้างในลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เตรียมตัวก่อนล่วงหน้า

2.4 จะเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนการสอน

2.5 จะบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่าหลักสูตรนั้นๆ มีความต้องการเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชน

2.6 จะเป็นแนวทางในการบริหารงานโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ที่จะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

3. ประเภทของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มี 3 ประเภท คือ

3.1 พุทธิพิสัย (cognitive domain) เป็นจุดมุ่งหมายที่รวมถึงการเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความคิดและการแก้ปัญหา ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน

3.2 จิตพิสัย (affective domain) เป็นจุดมุ่งหมายที่รวมถึงการเรียนรู้ทางด้านเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และความทราบซึ่ง ขบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคลดังกล่าวได้แก่ การรับการมีปฏิภิกิริยาโต้ตอบ การสร้างค่านิยม และการจัดระเบียบ

3.3 ทักษะพิสัย (psychomotor domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางด้านทักษะในการเคลื่อนไหว การใช้อวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งได้แก่ การเคลื่อนไหวทางร่างกายโดยไม่ซับซ้อน การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวมๆ กัน การสื่อสารโดยใช้ท่าทาง และพฤติกรรมทางด้านภาษา

4. หลักเกณฑ์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มี 5 ประการ ดังนี้

- 4.1 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- 4.2 สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก
- 4.3 สอดคล้องกับหลักการปกครองของประเทศ
- 4.4 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายข้ออื่น
- 4.5 สามารถนำไปปฏิบัติได้

5. ลักษณะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี มีดังนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง เช่น พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา และธรรมชาติของความรู้ และจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้

5.2 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

5.3 สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนตามจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

5.4 จะต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม

5.5 จะต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียนให้เจริญงอกงามหลายด้าน ตลอดจนส่งเสริมให้เป็นคนคิดเป็น มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและมีอาชีพตามความถนัด

5.6 จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาให้มากที่สุดทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ

5.7 มีความชัดเจนไม่คลุมเครือและมีความต่อเนื่องกันทุกข้อโดยไม่มี ความขัดแย้งกัน

5.8 ควรยืดหยุ่นได้และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลง

พอสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถบอกทิศทางหรือกำหนดให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้ให้เป็นไปตามในทิศทางที่ต้องการได้ ✓

✓ ดังนั้น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมายถึง ความมุ่งหวังของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดที่ต้องการพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มี
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและ
การป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ให้สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง
ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้และเป็นประโยชน์สำหรับศูนย์วิชาชีพศึกษา
ป้องกันของสถาบันราชภัฏ จะได้นำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาและ
พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และผู้ที่
ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรม
การป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตร โดยจัดเวลาและโอกาสให้กับ
หลักสูตรนี้ต่อไป ✗

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 23 - 25) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง
ความมุ่งหวังของการสอนที่กล่าวถึงพฤติกรรมหรือผลของพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาให้สังเกต
เห็นได้ และผู้สอนสามารถวัดได้ว่าการสอนนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ส่วนประกอบของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม มี 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมที่คาดหวัง (expected behavior) จะเป็นข้อความที่บอกถึงพฤติกรรมที่ผู้สอน
ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกให้สังเกตได้ในระหว่างเรียนหรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
แล้ว พฤติกรรมนี้แสดงออกให้เห็นถึงการบรรลุจุดหมาย และถ้าเป็นพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังจะให้
เกิดเมื่อสิ้นสุดการเรียนใดๆ เรียกว่า พฤติกรรมปลายทาง (terminal behavior) การเขียนข้อความ
ในส่วนนี้ต้องอาศัยคำชี้บ่งถึงการกระทำ (action word) เช่น เปรียบเทียบ บอก สร้าง สาธิต อธิบาย
ให้เหตุผล แปลความ วิจัย เป็นต้น

2. สถานการณ์ (situation) จะเป็นข้อความที่บ่งถึงสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่จะใช้เป็น
เครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังออกมา ฉะนั้นอาจจะเป็นสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น
เพื่อใช้ในการวัด เช่น สถานการณ์ในข้อสอบ (ข้อคำถาม) หรือเงื่อนไขในการให้ผู้เรียนปฏิบัติ ซึ่ง
อาจจะคล้ายคลึงกับเรื่องราว เนื้อหา วิธีการที่เคยใช้ในห้องเรียนหรือผู้สอนกำหนดขึ้นมาใหม่

3. เกณฑ์ (criterion) เป็นข้อความที่อธิบายให้ทราบว่าผู้เรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมที่
คาดหวังถึงระดับใดผู้สอนจึงจะยอมรับว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมนั้นๆ เกิดขึ้นจริง หรือสามารถทำสิ่งนั้นได้
จริงมิใช่เป็นการบังเอิญ การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำสุดของการปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับอาจจะกำหนดโดย

3.1 จำกัดเวลาปฏิบัติ เช่น ภายใน.....นาที

3.2 กำหนดปริมาณ เช่น จำนวนข้อ หรือร้อยละของจำนวนข้อที่ถูกต้อง

3.3 กำหนดคุณภาพ ได้แก่ การกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติ เช่น ผู้เรียนสามารถสรุปผลการทดลองภายในขอบเขตที่กำหนดให้ได้เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจะบอกให้ทราบว่าผู้เรียนควรจะทำอะไรได้ ทำในเงื่อนไขใดและจะต้องทำถึงระดับใด ใน 2 ส่วนแรกมักจะเขียนร่วมกันเสมอ เพราะพฤติกรรมของคนไม่เกิดขึ้นลอยๆ แต่จะเกิดในเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดเสมอ

ลำพอง บุญช่วย (2530 : 27 - 32) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วยส่วนประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

1. บุคคล (personal) คือ ใครเป็นผู้ปฏิบัติพฤติกรรม เช่น นักเรียน
2. พฤติกรรมที่แท้จริง (actual behavior) ผู้เรียนจะแสดงออกเพื่อแสดงว่ารอบรู้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ เช่น เขียนได้ พูดได้
3. ผลของพฤติกรรม (result of behavior) หรือผลผลิตของพฤติกรรม หรือการปฏิบัติ ซึ่งจะถูกระเมินเพื่อตัดสินว่าเกิดการรอบรู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เช่น แต่งความ 1 เรื่อง พูดได้
4. เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง หรือสถานการณ์ที่พฤติกรรมนั้นจะเกิดขึ้น เช่น ในการตอบคำถาม 1 ชั่วโมง ออกมาพูดหน้าห้องเรียน
5. มาตรฐาน (standard) หรือเกณฑ์ หรือขอบเขต ที่จะใช้เป็นหลักในการประเมินผลสำเร็จ เช่น ทำถูก 90 % ทำถูก 4 ใน 5 ข้อ

การระบุพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมที่แท้จริงที่จะต้องวัด จะต้องกำหนดเป็นพฤติกรรม หรือกริยาอาการที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น

1. ชี้บ่ง (identifying) หมายถึง ลักษณะที่แต่ละคนสามารถบ่งบอก หยิบ ชี้ สัมผัส จับ สิ่งของที่ต้องการจากกลุ่มของเหล่านั้นได้ถูกต้อง
2. จำแนก (distinguishing) หมายถึง ลักษณะของบุคคลสามารถชี้บ่งสิ่งของหรือสถานการณ์ที่สับสนปนเปกันอยู่ได้
3. สร้าง (constructing) หรือวาด หมายถึง การแสดงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งของสิ่งของหรือเหตุการณ์
4. ระบุชื่อ (naming) หมายถึง การบอกชื่อ เรียกชื่อ หรือตั้งชื่อสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องโดยการพูดหรือการเขียน
5. เรียงลำดับ (ordering) หมายถึง การจัดลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปว่าสิ่งใดเกิดขึ้นก่อน หลัง ใหญ่ เล็ก หนัก เบา เข้ม เป็นต้น

6. บรรยาย (describing) หมายถึง การอธิบายสรุป ตั้งชื่อกลุ่มของคุณสมบัติวัตถุ ลักษณะเหตุการณ์ได้ตรงกับความหมาย หรือแสดงออกของเหตุการณ์นั้นๆ

7. บอกกฎ (stating a rule) หมายถึง การให้ข้อความที่จะนำไปสู่กฎหรือหลักการรวมทั้งการบอกชื่อสิ่งของ เหตุการณ์เป็นหมวดหมู่ตามลำดับได้ถูกต้อง

8. การใช้กฎ (applying a rule) หมายถึง การใช้หลักการหรือกฎ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบสำหรับคำถามนั้นๆ อย่างไรก็ตามคำตอบที่ถูกต้องนั้นอาจจะมีอยู่หลายๆ คำตอบ ควรจะถามกระบวนการการใช้เหตุผล

9. การแสดงหรือสาธิต (demonstrating) หมายถึง การแสดงออกซึ่งการกระทำที่จำเป็นโดยอาศัยกฎหรือหลักการ

10. ตีความ (interpreting) หมายถึง ความสามารถที่จะบ่งบอกถึงสิ่งของและเหตุการณ์ในรูปของผลลัพธ์อย่างมีกฎเกณฑ์หรือหลักการ

พอลกล่าวสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นความคาดหวังของการสอนที่กล่าวถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาให้สังเกตเห็นได้และสามารถวัดได้

ดังนั้น จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นความมุ่งหวังของการอบรมการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาที่กล่าวถึงพฤติกรรมหรือผลของพฤติกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมแสดงออกมาให้สังเกตเห็นได้จะประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่คาดหวัง สถานการณ์ และเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เนื้อหาวิชา

ในการพัฒนาหลักสูตรใดๆ ก็ตามสิ่งที่จะขาดไม่ได้ คือ ความรู้เนื้อหาวิชาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้

สจิด อุทรานันท์ (2532 : 166 - 177) ได้กล่าวถึง เนื้อหาวิชา พอสรุปได้ดังนี้

1. ประเภทของเนื้อหาวิชา แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา (factual information and verbal knowledge)

1.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ (concepts and principles)

1.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ (problem solving and creativity)

1.4 เจตคติและค่านิยม (attitude and values)

1.5 ทักษะทางกาย (skills)

2. หลักการเลือกเนื้อหาวิชา เกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร อาจจะพิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์ดังนี้

2.1 เกณฑ์ความถูกต้อง (criterion of validity)

2.2 เกณฑ์ความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ (criterion of learnability)

2.3 เกณฑ์แห่งความสำคัญ (criterion of significance)

2.4 เกณฑ์แห่งความสนใจ (criterion of interest)

3. วิธีการเลือกเนื้อหาวิชา วิธีการเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุไว้ในหลักสูตร มีวิธีดำเนินการได้หลายๆ ลักษณะ วิธีการที่นำมาใช้ ได้แก่

- 3.1 การใช้ความคิดเห็นพิจารณาตัดสิน (judgemental procedure)
- 3.2 ใช้ความคิดเห็นส่วนรวม (consensual procedure)
- 3.3 การวิเคราะห์ (analysis procedure)
- 3.4 การทดลอง (experimental procedure)

4. แนวการจัดเนื้อหาวิชา ในการนำเอาเนื้อหาวิชาบรรจุไว้ในหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงธรรมชาติของวิชา ความรู้กับหลักการเรียนรู้ของเด็กมาประกอบกัน โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

4.1 แนวทางการจัดเนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา จำเป็นต้องจัดตามลำดับขั้นตอน ความยากง่าย และความต่อเนื่องของความรู้ตามลักษณะธรรมชาติของศาสตร์แขนงนั้นๆ และต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.1.1 จัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชาจากง่ายไปหายากหรือจากสิ่งที่ไม่ซับซ้อนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนกว่า

4.1.2 จัดให้เรียนส่วนรวมก่อนส่วนย่อย

4.1.3 จัดให้เรียนในสิ่งที่เป็นรูปธรรมก่อนนามธรรม

4.1.4 จัดให้เรียนสิ่งที่เป็นพื้นฐานก่อนสิ่งที่เป็นความรู้ขั้นสูง

4.1.5 จัดให้เรียนเรียงตามลำดับกับเวลา ให้เห็นความต่อเนื่องกัน จากอดีตมาหาปัจจุบัน หรือเรียงจากปัจจุบันย้อนไปหาอดีตก็ได้

4.2 แนวการจัดเนื้อหาวิชาระหว่างวิชา เนื้อหาวิชาของวิชาต่างๆ ที่นำมาบรรจุไว้จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันด้วย ทั้งนี้เพื่อให้วิชาเหล่านั้นส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันจะทำให้ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของวิชาเหล่านั้นได้โดยสะดวก

พอกกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสิ่งที่จะต้องขาดไม่ได้ คือ ความรู้เนื้อหาวิชาที่จะให้แก่ผู้เรียน เนื้อหาวิชาที่จะนำมาสอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียนอีกด้วย

ดังนั้น การจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด จะประกอบด้วย การป้องกันยาเสพติด ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษา เมื่อนักศึกษาผ่านการอบรมแล้ว สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

กิจกรรมการอบรม

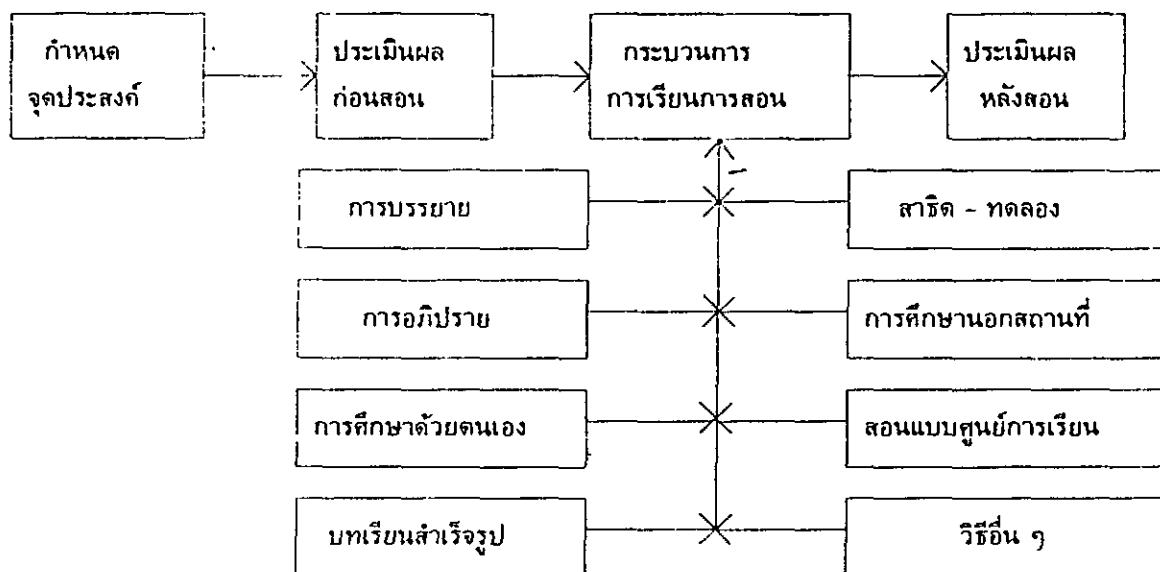
กิจกรรมการอบรม เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่จะพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและได้มีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ลำพอง บุญช่วย (2530 : 13 - 15) ได้กล่าวถึงการสอนหรือการอบรม ไม่ว่าจะสอนอย่างไรหรือมุ่งที่อะไร มี 2 แบบ ดังนี้

1. รูปแบบการสอนโดยการอิงแนวนอน (means - referenced instructional model)
2. รูปแบบการสอนโดยการอิงเป้าหมาย (goal - referenced instructional model)

รูปแบบการสอนโดยการอิงแนวนอน หมายถึง การสอนที่ครูมุ่งยึดแนวทางหรือวิธีการต่างๆ (means) ที่ใช้ในการสอนมากกว่ายึดจุดมุ่งหมายในการสอน เป็นการสอนที่ครูวางแผนหรือเตรียมการไว้ว่าในช่วงเวลาที่ตนจะต้องสอนนั้นจะต้องทำอะไร และจะมีกิจกรรมอะไรอย่างไรเป็นรูปแบบของการสอนที่เน้นวิธีการและกระบวนการต่างๆ ที่ครูนำมาใช้สอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด

รูปแบบการสอนโดยการอิงเป้าหมาย หมายถึง การสอนที่ครูยึดจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นหลักแล้วดำเนินการสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ก่อนที่ครูจะสอนเรื่องใด ครูจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนก่อน (specification of objectives) เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายแล้ว ครูก็จะทำการวัดหรือประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ว่าความรู้เดิมหรือพฤติกรรมเดิมเป็นอย่างไร ขั้นนี้เรียกว่า การประเมินผลก่อนสอน (pre assessment) เมื่อรู้แล้วว่าความรู้เดิมของนักเรียนมีเพียงใด ก็ดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนได้ง่ายและรวดเร็วที่สุด ขั้นนี้เป็นขั้นของการสอน (instruction) เมื่อดำเนินการสอนแล้วก็ประเมินผลการเรียนการสอน (evaluation) ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนที่วางไว้หรือไม่

ภาพประกอบ 5 แสดงรูปแบบการสอนโดยการอิงเป้าหมาย ของ สำพอง บุญช่วย

การเรียนรู้ (learning) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

สมบุรณ์ สงวนญาติ (3534 : 27) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยจัดประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการป้อนสิ่งเร้า (stimulus) ให้แก่ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนตอบสนอง (response) ออกมาในแนวที่พึงประสงค์

สิ่งเร้า คือ เหตุการณ์ การกระทำหรือสิ่งใด ๆ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ซึ่งผู้สอนจัดขึ้นใน ลักษณะผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

การตอบสนอง คือ พฤติกรรมที่ผู้เรียนกระทำหรือแสดงออก ทั้งที่มองเห็น (overt response) ซึ่งเป็นการกระทำของอวัยวะที่ปรากฏออกมาภายนอก และมองเห็นไม่ได้ (covert response) ซึ่งเป็นการกระทำภายในอินทรีย์สังเกตุไม่ได้ เพราะเกี่ยวกับความรู้สึกเจตคติ ค่านิยม การมองเห็นคุณค่า

กระบวนการการเรียนรู้ (process of learning) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากสิ่งเร้า ซึ่งพอสรุปได้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องผ่านขั้นตอนดังนี้

1. สิ่งเร้า
 2. ประสาทสัมผัสรับสิ่งเร้า
 3. ตีความสิ่งเร้า
 4. ทำการตอบสนองแบบลองผิดลองถูก
 5. สังเกตผลการตอบสนอง :
 6. นำมาตีความใหม่และทำการตอบสนองใหม่
 7. พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจนเป็นนิสัย
- องค์ประกอบที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นนิสัย
1. มีการกระทำซ้ำๆ ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง
 2. แต่ละครั้งควรให้สิ่งเร้าและการตอบสนองเพียงรูปแบบเดียว
 3. การตอบสนองควรมีรางวัลให้
 4. ช่วงเวลาการตอบสนองและการให้รางวัลมีความสำคัญ
 5. การตอบสนองสิ่งเร้าแต่ละชนิดไม่ควรยากหรือง่ายเกินไป

รุ่งทิวา จักร์กร (2527 : 19 - 25) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือปฏิกิริยาตอบสนอง อันเป็นผลเนื่องมาจากบุคคลที่ได้รับประสบการณ์

ธรรมชาติของการเรียนรู้ (nature of learning) การเรียนรู้มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ การเรียนของบุคคลจะมีกระบวนการของการเรียนรู้จากการไม่รู้ไปสู่การเรียนรู้ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน

- 1.1 มีสิ่งเร้ามากระตุ้น
- 1.2 การสัมผัสสิ่งเร้าด้วยประสาททั้ง 5
- 1.3 การแปลความหมายหรือการรับรู้สิ่งเร้า
- 1.4 การมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้า
- 1.5 การประเมินผลที่เกิดจากการตอบสนองสิ่งเร้า

2. การเรียนรู้ต้องอาศัยวุฒิภาวะ วุฒิภาวะ คือ ระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคลแต่ละวัยที่เป็นไปตามธรรมชาติ

3. การเรียนรู้เกิดได้ง่าย ถ้าสิ่งที่เรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน
 4. การเรียนรู้แตกต่างกันตามตัวบุคคล และตามวิธีการในการเรียน
- การถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) การถ่ายโยงการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้ 2

ลักษณะ

1. การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางบวก (positive transfer) คือ การถ่ายโยงการเรียนรู้ชนิดที่ผลของการเรียนรู้งานหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อีกงานหนึ่งได้เร็วขึ้นหรือดีขึ้น

การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางบวก อาจเกิดขึ้นจากกรณีต่อไปนี้

- 1.1 เมื่องานหนึ่งมีความคล้ายคลึงกับอีกงานหนึ่ง และผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้งานแรกอย่างแจ่มแจ้งแล้ว
- 1.2. ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างงานหนึ่งกับอีกงานหนึ่ง
- 1.3. ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะนำผลการเรียนรู้ออกจากงานหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับการเรียนรู้อีกงานหนึ่ง และสามารถนำวิธีเรียนหรือผลของการเรียนรู้งานแรกได้อย่างแม่นยำ

1.4 ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยนำความรู้ต่างๆ ที่เคยเรียนรู้มาก่อน มาลองคิดทดลองจนเกิดความรู้ใหม่

2. การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางลบ (negative transfer) คือการถ่ายโยงการเรียนรู้ชนิดที่ผลการเรียนรู้งานหนึ่งไปขัดขวางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อีกงานหนึ่งได้ช้าลงหรือยากขึ้นและไม่ได้ดีเท่าที่ควร

การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางลบ อาจเกิดจากกรณีต่อไปนี้

2.1 เมื่องาน 2 อย่างคล้ายกัน แต่ผู้เรียนยังไม่ได้เกิดการเรียนรู้งานใดงานหนึ่งอย่างแท้จริงก่อน ทำให้การเรียนงาน 2 อย่างในเวลาใกล้เคียงกันเกิดความสับสน

2.2 ผู้เรียนต้องเรียนรู้งานหลายๆ อย่างในเวลาติดต่อกัน ผลของการเรียนรู้งานหนึ่งอาจจะไปทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในกรณีเรียนรู้อีกงานหนึ่งได้

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. ลักษณะของผู้เรียน
2. ลักษณะของสิ่งที่จะเรียนรู้
3. วิธีการเรียนรู้
4. แรงจูงใจในการเรียนรู้

1. ลักษณะของการเรียนรู้ ได้แก่ ความพร้อม ความต้องการที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ อารมณ์ที่อยากจะเรียนรู้ ความสามารถในการจำสิ่งที่เรียนรู้แล้ว ระดับเซวาร์ปัญญา เจตคติต่อการเรียนรู้ และสุขภาพจิต

2. ลักษณะของสิ่งที่ จะเรียนรู้ มี 2 ชนิด คือ

2.1 บทเรียน

2.2 สื่อประกอบบทเรียน

3. วิธีการเรียนรู้ มี 2 ลักษณะ คือ

3.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง :

3.2 การเรียนรู้โดยมีครูสอน

4. แรงจูงใจในการเรียนรู้ แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งกระตุ้นหรือแรงดันที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาอย่างมีจุดหมายปลายทาง แรงจูงใจมี 2 ชนิด คือ

4.1 แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives)

4.2 แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives)

วีระ กุหลาบ (ม.ป.ป. 2 - 3) กล่าวถึงกระบวนการการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นเมื่อสังเกตเห็นว่าบุคคลหนึ่งสามารถทำอะไรได้โดยที่เขาทำไม่เป็นมาก่อนเลย (เปลี่ยนพฤติกรรม) และภายในกรรมวิธีการเรียนรู้แบ่งเป็นขั้นต่างๆ ดังนี้

1. ขั้นสนใจปัญหา (motivation) หมายถึง บุคคลที่จะต้องทำอะไรบางอย่างที่แปลกใหม่หรือได้รับมอบหมายงานที่ไม่เคยทำมาก่อน จะประสบปัญหาในการทำงาน และสนใจปัญหานั้น

2. ขั้นบอกกล่าว (information) หมายถึง การมองหาวิธีการแก้ปัญหาและเก็บรวบรวมสิ่งที่ได้รับการบอกกล่าว

3. ขั้นพยายาม (application) หมายถึง ความพยายามทำฝึกหัดโดยใช้สิ่งบอกกล่าวช่วยแก้ปัญหาต่างๆ

4. ขั้นสำเร็จ (progress) หมายถึง การบรรลุความสำเร็จที่ต้องการโดยการเรียนรู้วิธีการปฏิบัติซึ่งทำให้มีชัยต่องานนั้น

สาเหตุของการเรียนรู้ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ มีสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. ขาดความสนใจ

2. สิ่งบอกกล่าวไม่เพียงพอ

3. ขาดแคลนขั้นพยายาม

4. ไม่กำหนดขั้นสำเร็จผล

วิธีการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีวิธีการดังนี้

1. การวางแผนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

2. การช่วยนำผู้เรียนในขั้นต่างๆ ของการเรียนรู้

พอสรุปได้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งการเรียนรู้นั้นมีหลายวิธี ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ดังนั้น หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด จะใช้กิจกรรมการอบรมและแบบการสอนโดยการอิงแนวนอนและแบบการสอนโดยการอิงเป้าหมายผสมผสานกัน คือ จะมีการสอนโดยยึดวัตถุประสงค์และใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ เข้าด้วยกันโดยใช้สิ่งเร้าต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความสนใจและมีการตอบสนองที่สามารถวัดได้ สังเกตได้ว่า ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สื่อที่ใช้ในการอบรม

การเรียนรู้เป็นการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม สื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 70 - 73) กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอน (instruction media) หรืออุปกรณ์การสอน หมายถึง เครื่องช่วยในการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกิจกรรมการเรียนต่างๆ ที่นำมาประกอบการเรียนการสอนที่เรียกว่า สื่อการสอนประเภทกิจกรรม เช่น การใช้เกม บทบาทสมมติ ฯลฯ

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน ประเภทของสื่อการสอนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุการสอน (material หรือ soft ware) หมายถึง สื่อการสอนประเภทวัสดุสิ้นเปลืองทั้งหลาย สะดวกในการใช้ เคลื่อนย้ายง่าย ราคาไม่แพง เช่น แผนภูมิ แผนที่ รูปภาพ ฯลฯ
2. ประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ (device หรือ hardware) หมายถึง สื่อการสอนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

ประโยชน์ของสื่อ การใช้สื่อก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ

1. กระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรอยากรู้
 2. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น
 3. สามารถช่วยย่อขนาดหรือขยายของสิ่งที่จะนำมาแทนของจริงได้
 4. ทำให้จดจำได้นานกว่าการฟังอย่างเดียว
 5. มีส่วนช่วยเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนเป็นอย่างดี
- ลักษณะของสื่อที่ดี
1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและภาระเสนอเนื้อหา
 2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของผู้เรียน
 3. เร้าและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4. ประหยัด ราคาถูก

5. ประโยชน์คุ้มค่าทั้งการลงทุนและการใช้สอย

หลักการใช้สื่อ การเลือกใช้สื่อการสอนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เข้าใจจุดมุ่งหมายของบทเรียนเป็นอย่างดี
2. เข้าใจจุดมุ่งหมายของการนำสื่อไปใช้
3. เข้าใจลักษณะของสื่อการสอนชนิดต่างๆ

วิธีการเลือกสื่อ

สมหญิง เจริญจิตรกรรม (2534 : 37 - 38) ได้กล่าวถึงวิธีการเลือกและการใช้สื่อ

การสอน ดังนี้

1. ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้และเสริมให้เกิดความรู้ ความคิด เจตคติ
2. ตรงกับเนื้อหา หลักสูตร และทันสมัย
3. มีความเหมาะสมที่จะใช้สื่อความหมาย
4. มีราคาเหมาะสมกับที่จะนำมาใช้สอน
5. ทดสอบแล้วใช้ได้ผล
6. เหมาะสมกับเหตุการณ์และกลุ่มกิจกรรม

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 49) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกสื่อ โดยใช้เกณฑ์การเลือก

ดังนี้

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. ตรงกับเนื้อหา
3. น่าสนใจ
4. เหมาะสมกับวัยเรียน
5. สะดวกต่อการใช้และการเก็บรักษา

พอจะสรุปได้ว่า สื่อเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนและครูกระทำกิจกรรมร่วมกันจนถึง

จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ซึ่งอุปกรณ์การสอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น อยากรเรียน
จดจำได้นานและเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

ดังนั้น สื่อที่ใช้ในการอบรมของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษา

อุตสาหกรรมศึกษา จะใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการอบรมซึ่งจะเป็น
สื่อที่น่าสนใจและเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาเสนอโดยจะใช้สื่อ เช่น แผ่นใส วีดิทัศน์ สไลด์ สิ่งพิมพ์
ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยาเสพติด และอื่นๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม
สามารถเกิดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้

การวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลเนื่องมาจาก ประสบการณ์หรือการฝึก พฤติกรรมมีทั้งภายนอกและภายใน มีทั้งยากง่ายต่อการวัด การสังเกต จึงแบ่งแยกพฤติกรรมการเรียนรู้ได้หลายชนิดหลายด้าน

บลูม (ภุชญา ศักดิ์ศรี. 2530 : 57 ; อ้างมาจาก Bloom. n.d.) ได้จำแนกพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ออกมาเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถด้านความจำ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินคุณค่าและการประเมินผลต่างๆ รวมทั้งความสามารถประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความรู้หรือวิชาการ (academic mind) ซึ่งบุคคลจะแสดงให้เห็นได้โดย การเขียน การพูด การอธิบาย คำบอกเล่า แสดงเหตุผล หรือสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา และในชีวิตประจำวันของตน ตัวอย่างการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา เช่น การเรียนรู้ข้อเท็จจริง (facts) หลักการ (principles) สังกัป (ความคิดรวบยอด concepts) การแก้ปัญหา (problem solving) และการเรียนรู้ทางด้านภาษา

2. ด้านอารมณ์ เจตคติ ค่านิยม ความรู้สึก เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมทางด้านจิตใจ หรือความในใจที่ไม่เกี่ยวกับทางสติปัญญา เช่น ความศรัทธา ความซาบซึ้งการมองเห็นคุณค่า ความพอใจ การเกิดเจตคติ ค่านิยม การยกย่อง ฯลฯ การเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ ประสงค์ให้บุคคลผู้นั้นมีคุณค่าทางสังคม มากยิ่งขึ้น ช่วยให้มีประสิทธิภาพในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านกลไกการเคลื่อนไหว หรือเชิงทักษะ เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความชำนาญหรือทักษะ ในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อหรือการทำกิจกรรมต่างๆ เช่นการขับเรือ ขับรถ ขับเครื่องบิน ดนตรี กีฬา วาดรูป ละคร ฟ้อนรำ ฯลฯ การเรียนรู้ทักษะก็คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านที่ทำได้เร็ว ถูกต้องคล่องแคล่วมากขึ้น ลึกซึ้งในกลไกของงานนั้นๆ มากขึ้น

พฤติกรรมด้านต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของคนเรานั้น โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ไม่อยู่นิ่ง ไม่คงที่ตายตัวเกิดสิ่งใหม่ๆ ขึ้นอยู่เสมอ เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปเรื่อยๆ สาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงพัฒนาก็มักไม่ใช่เรื่องของธรรมชาติ ส่วนใหญ่เนื่องมาจากการเรียนรู้แทบทั้งสิ้น

กานดา พูนลาภทวี (2528 : 2) กล่าวถึงความหมายของการวัดและการประเมินผลดังนี้ การวัด (measurement) หมายถึงการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้เข้ากับสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ โดยเป็นการกำหนดปริมาณของสิ่งที่จะต้องวัด โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การวัดทางกายภาพ (physical measurement) เป็นการวัดสิ่งของที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดได้โดยตรงหรือมีหน่วยวัดที่แน่นอน เช่น การวัดส่วนสูง การวัดน้ำหนัก

2. การวัดทางสังคมศาสตร์ (social evaluation) เป็นการวัดสิ่งที่เป็นนามธรรมวิธีการวัดจึงอาศัยการวัดทางอ้อม เช่น การวัดระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ เจตคติ

การประเมินผล (evaluation) หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใดๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งมีความหมายกว้างขวางกว่าการวัดผลโดยจะครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพ การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการที่ต้องมีการวินิจฉัยตัดสินคุณค่าที่ได้จากการวัด

ลำพอง บุญช่วย (2530 : 210 - 234) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลสรุปได้ดังนี้ การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการวัดโดยการใช้วิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือและเทคนิควิธีการให้ได้มาซึ่งปริมาณหรือตัวเลข

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินเชิงคุณภาพของสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการทดสอบและวัดผลว่ามีระดับคุณภาพมากน้อยเพียงใด ต้องอาศัยวิจารณ์ญาณและกฎเกณฑ์บางอย่างประกอบการตัดสิน

1. วัดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1.1 เพื่อการคัดเลือก
- 1.2 เพื่อจำแนกบุคคล
- 1.3 เพื่อวินิจฉัย
- 1.4 เพื่อประเมินความก้าวหน้า
- 1.5 เพื่อทำนาย
- 1.6 เพื่อจูงใจในการเรียนรู้
- 1.7 เพื่อประเมินผลวิธีสอนของครู
- 1.8 เพื่อรักษามาตรฐาน

2. สิ่งที่ควรวัดและประเมินผล

- 2.1 วัดอะไรบ้างที่บุคคลสามารถทำได้ จำแนกได้ 2 ประการ
 - 2.1.1 การวัดความสามารถ
 - 2.1.2 การวัดผลสัมฤทธิ์
- 2.2 วัดสิ่งที่บุคคลทำอะไรได้บ้าง มีองค์ประกอบ ดังนี้
 - 2.2.1 ลักษณะนิสัย
 - 2.2.2 การปรับตัว
 - 2.2.3 อารมณ์
 - 2.2.4 ความสนใจ
 - 2.2.5 เจตคติ

3. ประเภทของการวัดและประเมินผล มีเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทของการประเมินผล 2 เกณฑ์ ดังนี้

3.1 จำแนกตามจุดประสงค์ของการประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ประการดังนี้

3.1.1 การประเมินผลก่อนสอน

3.1.2 การประเมินผลย่อยๆ

3.1.3 การประเมินผลรวม

3.2 จำแนกตามการวัด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.1 การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม

3.2.2 การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์

การจำแนกประเภทของการวัดและประเมินอธิบายได้ดังนี้

การประเมินผลก่อนสอน เป็นการประเมินเพื่อทราบความรู้พื้นฐาน หรือพฤติกรรมพื้นฐาน เพื่อจะได้วางแนวทางหรือจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับพื้นฐานเดิมของผู้เรียน

การประเมินผลย่อยๆ เป็นการประเมินผลระหว่างการสอนในแต่ละวิชา โดยการทดสอบ หลังการเรียนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน

การประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลหลังจากผู้เรียนได้เรียนหลายๆ หน่วย การเรียนการสอนแล้ว หรือเรียนจบกระบวนการวิชานั้นแล้ว เป็นการประเมินผลเพื่อตัดสินความรู้หรือความสามารถของผู้เรียน

การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการประเมินผลโดยเปรียบเทียบคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนกับคะแนนของคนอื่นๆ ภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้แบบทดสอบเดียวกันด้วย

การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ เป็นการประเมินผลโดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นให้เป็น จุดเทียบ นักเรียนคนหนึ่งจะมีความสามารถเพียงใดไม่ได้นำไปเทียบกับนักเรียนคนอื่นๆ ในกลุ่ม แต่จะนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา

กานดา พูนลาภทวี (2528 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลไว้ ดังนี้

4.1 ประโยชน์ต่อผู้สอน

4.1.1 ทราบพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อช่วยให้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4.1.2 ช่วยให้สามารถกำหนดและปรับปรุงเป้าหมายตามความเป็นจริงสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับ

4.1.3 ผู้สอนทราบได้ว่าบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

4.1.4 ช่วยในการประเมินผลและปรับปรุงเทคนิคการสอนแบบต่างๆ ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.1.5 ช่วยให้ทราบระดับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนในระยะต่างๆ ของการเรียน

4.1.6 ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบระดับสัมฤทธิ์ผลระหว่างผู้เรียน

4.1.7 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพอเพียงที่จะเลื่อนชั้นสูงขึ้นหรือไม่

4.2 ประโยชน์ต่อผู้เรียน

4.2.1 ช่วยให้การจับจุดประสงค์ของผู้สอนซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ตั้งใจเล่าเรียนยิ่งขึ้น

4.2.2 ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและเกื้อกูลให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มขึ้น

4.2.3 ส่งเสริมและปลูกฝังให้เป็นผู้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้นไป

4.2.4 ช่วยให้การทราบว่าง่งหรืออ่อนในวิชาใด

4.3 ประโยชน์ต่อการแนะแนว

ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลจะช่วยให้นักเรียนได้ทราบสถานภาพของตนเองว่ามีจุดเด่น จุดด้อย ด้านใดบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะแนวทางการแก้ปัญหาส่วนตัว การเลือกอาชีพ และการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล จุดมุ่งหมายในการสอนส่วนใหญ่มุ่งที่จะวัดความสามารถทางด้านสมองหรือความรู้ความเข้าใจ ทางด้านความรู้สึกรหรืออารมณ์ และทางด้านพฤติกรรม

อุทุมพร จามรมาน (2532 : 71 - 97) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. การวัดทางด้านสมองหรือความรู้ความเข้าใจผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะสร้างเครื่องมือวัดความสามารถอะไรผู้ถูกวัดมีลักษณะอย่างไร ซึ่งความสามารถทางสมองหรือความรู้ความเข้าใจ แบ่งออกได้ ดังนี้

1.1 ความสามารถที่ติดตัวมาก่อนเรียนรู้หรือเขาวินิจฉัย

1.2 ความสามารถที่แสดงความพร้อมที่จะเรียนรู้หรือความถนัด

1.3 ความสามารถที่แสดงผลการเรียนรู้

2. การวัดผลทางด้านความรู้สึกรหรืออารมณ์ ผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะสร้างเครื่องมือวัดความรู้สึกอะไร ของใคร ต่ออะไร ผู้ถูกวัดมีจะมีลักษณะอย่างไร จะมีน้ำหนักเท่าไร เวลาในการวัดมีมากน้อยเพียงไร และต้องระบุให้ได้ว่า ต้องการเนื้อหาและพฤติกรรมใดบ้าง เช่น การวัดเจตคติ

3. การวัดทางด้านพฤติกรรมหรือวัดภาคปฏิบัติ ผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติในเรื่องอะไร กระบวนการ หรือผล ผู้เรียนคือใคร มีลักษณะอย่างไร กระบวนการวัดจะทำอย่างไร มีกี่ชนิด แต่ละชนิดจะให้น้ำหนักเท่าไร เวลาในการใช้มากน้อยเพียงไร เช่น ให้ผู้ตอบตนเอง สัมภาษณ์ หรือสังเกตพฤติกรรม

พอลกล่าวสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล คือ กระบวนการในการวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือและเทคนิควิธีการ ให้ได้มาซึ่งปริมาณหรือตัวเลข และการตัดสินเชิงคุณภาพของสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการทดสอบและการวัดผลว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องอาศัยวิจารณ์ญาณและกฎเกณฑ์บางอย่างในการตัดสิน

ดังนั้น การวัดและประเมินผลของการใช้หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด จะวัดและประเมินผล เพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรมโดยสิ่งที่จะวัด คือ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา จะทำการวัดก่อนการอบรมและหลังการอบรมผ่านไปแล้วโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน และสังเกตพฤติกรรมขณะอบรม

การประเมินหลักสูตร

เสริมศรี ไชยคร (2526 : 200) กล่าวถึงการประเมิน หมายถึง การพิจารณาตัดสินว่า กระบวนการหรือผลลัพธ์นั้นมีคุณภาพเหมาะสมเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลจากเครื่องมือการวัดต่างๆ ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยในการตัดสิน ปรับปรุง พัฒนา เลือกลง และใช้สรรพสิ่งทั้งมวลให้ดีขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2530 : 75 - 77) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรหมายถึงขั้นสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตร อาจจะแบ่งเป็นระบบการประเมินย่อยได้ดังนี้คือ การประเมินเอกสารหลักสูตร การประเมินระบบหลักสูตร การประเมินระบบการบริหารหลักสูตร การประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน การประเมินการสอนของผู้สอนและการประเมินการติดตามผลสำเร็จการศึกษา

กาญจนา คุณารักษ์ (2535 : 7 - 8) กล่าวถึงการประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการประเมินผล

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 246 - 258) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินและตรวจสอบคุณสมบัติของหลักสูตรมี 3 วิธี คือ

1. การตรวจเอกสารหลักสูตร

1.1 วิธีการตรวจสอบ เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และเกิดความเชื่อมั่นว่าหลักสูตรจะมีความสัมฤทธิ์ผลในการนำไปใช้ได้มากที่สุดซึ่งมีการตรวจสอบดังนี้

1 1.1 ตรวจสอบโดยคณะพัฒนาหลักสูตร

1.1.2 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.2 แนวทางในการตรวจสอบ

1 2.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.2 2 เหตุผลและความจำเป็น

1 2 3 จุดมุ่งหมายเฉพาะ (เชิงพฤติกรรม)

1.2.4 เกณฑ์ในการวัดพฤติกรรม

1.2.5 การประเมินผลเพื่อให้คะแนน

1.2.6 เนื้อหาสาระ

- 1.2.7 ลักษณะของผู้เรียน
- 1.2.8 การเรียนการสอน
- 1.2.9 การจัดการเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้เรียน
- 1.2.10 รายละเอียดในการปฏิบัติ
- 1.2.11 การทดลองหลักสูตร
- 1.2.12 การประเมินผลโครงการ
- 1.2.13 การนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2.14 ผลผลิต

2. การทดลองใช้หลักสูตร เป็นวิธีหนึ่งในการตรวจสอบและประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง โดยดำเนินการตามวิธีวิจัยเชิงทดลองโดยใช้สถานการณ์จริงเป็นที่สำหรับการทดลอง (field experience research) โดยควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ให้เป็นไปตามธรรมชาติของการใช้หลักสูตร ในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด การทดลองอาจจะทดลองทั้งหมดหรือเลือกเอาเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง มาทดลองก็ได้

3. การประเมินผลหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปุยแซงค์ (puissance analysis technique) เทคนิคปุยแซงค์ เป็นวิธีการประเมินหลักสูตรซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ส่วน ของหลักสูตร คือ

- 3.1 จุดมุ่งหมาย
- 3.2 การเรียนการสอน
- 3.3 การประเมินผลการเรียนการสอน

องค์ประกอบแต่ละส่วนจะจำแนกเป็นข้อย่อยๆ ผู้ประเมินจะทำการให้คะแนนในข้อย่อยแต่ละข้อ โดยใช้ตารางวิเคราะห์ (puissance analysis matrix)

ดังนั้น การประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจยังมีได้นำหลักสูตรไปใช้ทดลอง การประเมินหลักสูตรจึงใช้การประเมินโดยการตรวจสอบเอกสารหลักสูตร กล่าวคือ การประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม และความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นผู้ประเมินหลักสูตร

ยาเสพติด

ความหมายของยาและยาเสพติด

สุทิน เนียมพลับ (2529 : 61) ได้ให้ความหมายของยาไว้ดังนี้

ยา (drug) คือวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์และสัตว์

ยา ตามพระราชบัญญัติยา หมายถึง

1. วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ
2. วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรคหรือความ

เจ็บป่วยของมนุษย์และสัตว์

3. วัตถุที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์สำเร็จรูป

4. วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือการกระทำหน้าที่ใดๆ

ของร่างกายของมนุษย์และสัตว์

ยาเสพติด องค์การอนามัยโลก (Brown. 1972 : 33) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษ คือ สิ่งก่อกำเนิดพิษเรื้อรังและก่อความเสื่อมโทรมต่อผู้เสพและสังคมซึ่งจะต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. ทำให้ผู้เสพมีความต้องการอย่างแรงกล้า ต้องแสวงหาให้ได้ไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ ก็ตามเมื่อขาดยา

2. ทำให้ผู้เสพเพิ่มปริมาณของยาที่ใช้เสพมากขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะเวลาที่ผ่านมา

3. ทำให้ผู้เสพมีความต้องการเกิดขึ้นทั้งร่างกายและจิตใจ เมื่อไม่ได้เสพ

ความหมายของยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 (ราชกิจจานุเบกษา 2528 : 31) ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูด ฉีด หรือด้วยวิธีใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ประเภทของยาเสพติด

สมิต วัฒนธัญญกรรม (2534 : 114 - 118) ได้แบ่งชนิดของยาเสพติดไว้ดังนี้

1. การแบ่งยาเสพติดตามที่เกิดของยาเสพติด ได้แก่

1.1 ยาเสพติดตามธรรมชาติ เป็นยาเสพติดที่ได้จากพืช เช่น ฝิ่น (opium) กัญชา (cannabis) กระต่อม

- 1.2 ยาเสพติดที่มาจากการสังเคราะห์ หรือทำขึ้นโดยวิธีเคมี เช่น เฮโรอีน (heroin) แอมเฟตามีน (amphetamine)
2. การแบ่งตามฤทธิ์ ต่อระบบประสาท ได้แก่
 - 2.1 ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท เช่น กระท่อม แอมเฟตามีน
 - 2.2 ยาเสพติดประเภทกดประสาท เช่น ผีน มอร์ฟีน
 - 2.3 ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี (LSD) LYSERGIDE
3. การแบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ. ยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530 ได้แก่
 - 3.1 ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน ยาม้า
 - 3.2 ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอีน ผีน แอมเฟตามีน
 - 3.3 ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนผสม อยู่ด้วย เช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอีน
 - 3.4 ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (acetic anhydride)
 - 3.5 ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้เข้าในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา กระท่อม
4. การแบ่งประเภทของยาเสพติด โดยองค์การอนามัยโลก แบ่งออกเป็น 9 ชนิด
 - 4.1 สารจำพวกฝิ่น เช่น ผีน เฮโรอีน มอร์ฟีน
 - 4.2 กัญชา
 - 4.3 ยาจำพวกหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี
 - 4.4 โคเคน (cocaine)
 - 4.5 สารจำพวกแอมเฟตามีน (ยาม้า) เช่น เดกซ์แอมเฟตามีน (dexamphetamine)
 - 4.6 ประเภทยานอนหลับและยากล่อมประสาท เช่น บาบิวทิวเรต ไดอาซีแพม

เมทาควอลอน

- 4.7 เหล้า รวมทั้งเครื่องดื่มมึนเมาทุกประเภท เช่น เบียร์ ไวน์ น้ำเมา
- 4.8 กัท (khat) เมล็ดพืชในแอฟริกา ประเทศไทยไม่มี
- 4.9 สารระเหย (inhalants) เช่น ทินเนอร์

ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชน

สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2536 : 2-11) ได้กล่าวถึง ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในชุมชน ลักษณะอาการของผู้เสพ และโทษที่ได้รับดังนี้

1. ผีน

ผีนที่ใช้เสพกัน คือ ผีนสุก มีสีดำ มีรสขม นิยมเสพโดยการสูบด้วยบ้องสูบผีน แต่อาจจะใช้วิธีกินแทนการสูบกก็ได้

อาการผู้เสพ - ผื่นเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์กดประสาท ผู้เสพจะมีอาการง่วงซึม ใจลอย ม่านตาหรี่ ซีพจรเต้นช้า พุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย

โทษที่ได้รับ ทำให้ร่างกายทรุดโทรม ชูบชืด ผอม ตัวเหลือง สมองเสื่อม หากเสพเกินขนาดอาจถึงตายได้

2. เฮโรอีน

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดที่ร้ายแรงที่สุดเสพยาเพียงครั้งสองครั้งก็ติดได้ ทำมาจากฝิ่นแต่มีความเข้มข้นและรุนแรงกว่าฝิ่นหลายเท่า เฮโรอีนที่ใช้กันในประเทศไทย คือ เฮโรอีนเบอร์ 4 หรือที่เรียกกันว่า ผงขาว

อาการผู้เสพ ดวงตาเหม่อลอย หายใจช้ากว่าปกติ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ฟุ้งซ่าน และวิตกกังวล

โทษที่ได้รับ ร่างกายทรุดโทรม ผอมชืด น้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว สมองเสื่อม ปัญญาอ่อน ถ้าผู้เสพยาเกินขนาดทำให้ช็อคตายได้ และถ้าเสพยาโดยใช้เข็มและกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้อื่นอาจจะทำให้ติดโรคเอดส์ได้

3. สารระเหย (ได้แก่ทินเนอร์ แล็กเกอร์ กาวยางน้ำ น้ำมันเบนซิน น้ำมันล้างเล็บ)

สารระเหย คือ สารที่ได้มาจากขบวนการผลิตน้ำมันปิโตรเลียม เป็นสารที่ระเหยได้ง่ายเมื่อสูดดมเข้าไปจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย สารระเหยที่อันตรายจะผสมอยู่ในทินเนอร์ แล็กเกอร์ สีพ่น กาวยางน้ำ (กาวปะยางรถจักรยาน) น้ำมันล้างเล็บ น้ำมันเบนซิน น้ำมันกำจัดน้ำมันไฟแช็ค เป็นต้น การเสพยาติดสารระเหยจะติดได้จากการสูดดมอย่างจงใจ

อาการผู้เสพ คล้ายคนเมาเหล้าควบคุมตนเองไม่ได้ เดินโซเซ ตาพร่า ง่วงซึม ประสาทหลอน ความจำเสื่อม

โทษที่ได้รับ พิษของสารระเหยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. พิษที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ระยะแรกที่ดมจะมีมึนงง เคลิบเคลิ้ม มีความสุข ต่อมาเหมือนเมาเหล้า ลืมทุกข์ คลายกังวล หลังจากนั้น จะคลื่นไส้ วิงเวียน อ่อนเพลีย บางรายอาจจะชักหมดสติ และบางรายถึงขั้นตายจากหัวใจวาย ทั้งนี้อาการจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชนิดและจำนวนของสารระเหยที่สูดดม

2. พิษเรื้อรัง ผู้สูดดมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานจะทำให้ระบบต่างๆ ของร่างกายถูกทำลาย เช่น ทำลายสมองทำให้สมองฝ่อ ประสาทหลอน ทำให้เกิดมะเร็งในเม็ดเลือดขาว ทำให้กล้ามเนื้อลีบและเป็นอัมพาต เป็นต้น ปัจจุบันยังไม่มียาและวิธีรักษาอวัยวะที่ถูกพิษสารระเหยทำลายให้หายเป็นปกติได้

4. ยาม้า (ยาบ้า แอมเฟตามีน ยาขยัน ยาโด๊ป)

ยาม้า หรือ ยาแอมเฟตามีน เป็นยาเสพติดที่ผิดกฎหมายที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นว่า ยาขยัน ยาโด๊ป ยาแก้ง่วง เป็นยากระตุ้นประสาทมีลักษณะเหมือนเม็ดยาขนาดเล็กทั่วๆ ไป (ขนาดประมาณครึ่งเซนติเมตร) อาจจะมีสีขาว เหลือง น้ำตาล หรือหลายๆ สี ยาม้าที่ขายแต่ละแห่งจะผลิตไม่เหมือนกันและมีสารกระตุ้นประสาทไม่เท่ากัน

อาการผู้เสพ เมื่อกินยาม้าเข้าไปใหม่ๆ จะมีอาการตึกตัก ประสาทตาแข็งนอนไม่หลับ รู้สึกมีแรงทำงานมาก แต่วิธีการทำงานจะทำงานเหมือนเครื่องจักร กล่าวคือ ทำงานโดยไม่ใช้สติและสมองในการทำงาน

โทษที่ได้รับ

1. โทษทางร่างกาย ที่พบเห็นบ่อยๆ คือ ผู้ใช้ยาม้าจะมีอาการปวดหัว นอนไม่หลับ ประสาทตึงเครียด เบื่ออาหาร ตื่นเต้นง่าย พุดมาก คลื่นไส้ ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็วและแรง เหงื่อออก ปากและจมูกแห้ง ริมฝีปากแตก

2. โทษด้านจิตใจ การกินยาม้าติดต่อกันนานๆ จะมีอาการทางประสาท อารมณ์หงุดหงิดขี้โมโห ฉุนเฉียวง่าย ชอบทะเลาะวิวาท เป็นโรคหวาดระแวง หูแว่ว หรือเห็นภาพหลอน และระหว่างที่มีอาการเหล่านี้ผู้เสพติดยาม้ามักจะคุมสติไม่อยู่มีอาการเหมือนคนบ้าคลุ้มคลั่ง เช่น เห็นภาพหลอนและตกใจวิ่งหนีจนตกตึกสูงหรือถูกรถชนตาย หรือวิ่งไล่แทงหรือยิงผู้อื่นตาย หรือการจับเด็กเป็นตัวประกัน หรือขณะขับรถระแวงว่าจะมีผู้ไล่ทำร้าย และขับรถเร็วจนเกิดอุบัติเหตุรถชนทำให้มีผู้เสียชีวิต อาการทางจิตและคลุ้มคลั่งนี้แม้จะเลิกกินยาม้าแล้วก็จะยังเป็นอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลาหลายปี

5. ยาอี (อีเฟ็ดรีน)

อีเฟ็ดรีน เป็นยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย มีชื่อเรียกกันโดยทั่วไปว่า อี หรือ อี หรือ ยาอี หรือ ยาเอฟ เป็นยากระตุ้นประสาทมีฤทธิ์คล้ายคลึงกับยาม้า ปัจจุบันมีการนำเอายาอีชนิดเม็ดและแคปซูลใช้เพื่อแก้ง่วง แก้เหน็ดเหนื่อย แทนยาม้า

อาการผู้เสพ จะรู้สึกมีแรงทำงานได้มาก นอนไม่หลับคล้ายกับอาการผู้กินยาม้า

โทษที่ได้รับ

1. โทษทางร่างกาย ผู้ใช้ยาอี หัวใจจะเต้นผิดปกติ เจ็บหน้าอก เหงื่อออกมาก ปากแห้ง เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน ถ้าให้หมอตตรวจจะพบม่านตาเปิดกว้างบางรายจะมีอาการปวดท้องรุนแรง ชักหมดสติ หลอดเลือดในสมองแตกหรือหัวใจวาย ซึ่งเคยปรากฏข่าวคนงานไร่อ้อยหลายคนตายด้วยอาการดังกล่าวโดยไม่มีอาการเจ็บไข้มาก่อน

2. โทษทางด้านจิตใจ ถ้ากินยาอีติดต่อกันเป็นระยะเวลาานหรือกินในปริมาณมาก อาจมีอาการประสาทหลอน

6. กัญชา

กัญชาที่ใช้เสพกัน คือ ใบและยอดช่อกัญชานำมาตากแห้งและบดเป็นผงหยาบๆ แล้วนำมา มวนบุหรืสูบหรืออาจสูบด้วยกล้อง หรือบ้องกัญชา กัญชาไม่ทำให้เกิดอาการติดยาทางร่างกายเหมือน ยาเสพติดชนิดอื่นๆ กล่าวคือ เมื่อเลิกสูบก็ไม่ทำให้เกิดอาการขาดยา (เสี้ยนยา) แต่ที่เลิกไม่ได้เพราะเป็นการติดยาทางใจและเป็นหนทางนำไปสู่การติดยาเสพติดชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน

อาการผู้เสพ ฤทธิ์ของกัญชาในระยะแรกจะทำให้ผู้เสพช่างพูดเร็วกว่าปกติ และหัวเราะตลอดเวลา ระยะต่อมาจะมีอาการคล้ายคนเมาเหล้า ง่วงนอน เชื่องซึม ถ้าเสพมากจะหลอนประสาท เห็นภาพลวงตา ความคิดสับสน ควบคุมตนเองไม่ได้

โทษที่ได้รับ จะทำให้ร่างกายอ่อนแอติดเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่าย ความรู้สึกทางเพศจะลดลงหรือหมดไป อาจถึงขั้นเป็นบ้าได้

7. กระทบ

กระทบที่นิยมใช้เสพกัน คือ ชนิดก้านใบแดง โดยการเอาใบสดมาเคี้ยวหรือตีมน้ำชาจากใบตากแห้งกับน้ำร้อน กระทบเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาททำให้ผู้เสพมีแรงทำงานได้มากกว่าปกติ ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะอ่อนเพลีย

อาการผู้เสพ สำหรับผู้ที่เสพเป็นครั้งแรกจะรู้สึกสบายตัว หายปวดเมื่อยมีความรู้สึกทำงานได้อีก

โทษที่ได้รับ เมื่อเสพไปนานๆ จะทำให้เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ มีอาการทางประสาทหลอน ปวดท้องอย่างรุนแรงและทรมาณจากอาการท้องผูกเป็นประจำ

8. เหล้า

เหล้ารวมทั้งเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์อื่น ๆ ที่มีเอธิลแอลกอฮอล์เป็นสารประกอบที่สำคัญซึ่งเป็นสารที่มีฤทธิ์กดสมอง ซึ่งจะกดตั้งแต่สมองส่วนบนลงมาถึงก้านสมอง เป็นผลให้เกิดอาการสงบประสาท นอนหลับ สลบและหมดสติ ตามขนาดที่ร่างกายได้รับ ในอดีตได้ใช้แอลกอฮอล์เป็นยามาเชื้อ ยาสงบประสาท ยานอนหลับ ตลอดจนเป็นยาสลบ

อาการผู้เสพ สำหรับการได้รับแอลกอฮอล์เข้าไปในร่างกายถ้าได้รับปริมาณน้อยจะทำให้ผู้ดื่มแอลกอฮอล์รู้สึกสบายและอารมณ์ดีถ้าดื่มมากขึ้นแอลกอฮอล์จะไปกดสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรูสึกนึกคิด การควบคุมตนเอง การตัดสินใจและการยับยั้งหรือการหักห้ามใจ

โทษที่ได้รับ ผู้เสพแอลกอฮอล์จนกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังมักปรากฏอาการที่สืบเนื่องจากผลของสารนี้ต่อระบบประสาทและส่วนอื่นของร่างกาย เช่น มีใบหน้าวมดูหน้าแดง ตาแดง ผิวหนังคล้ำ ลมหายใจมีกลิ่นแอลกอฮอล์ สติปัญญาเสื่อม ควบคุมตนเองไม่ได้ จิตผิดปกติกلامเนื้ออ่อนเปลี้ย กระเพาะอาหารอักเสบ อาจเกิดโรคตับแข็ง ฯลฯ เมื่อขาดแอลกอฮอล์จะมีอาการกระวนกระวาย อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ เหงื่อออกมาก คลื่นไส้อาเจียน หัวใจเต้นเร็ว อารมณ์ฉุนเฉียว อาจมีอาการชัก ประสาทหลอนในรายที่มีอาการรุนแรงอาจตายได้

9. บุหรี่ (รวมถึงยาเส้นและซิการ์)

ในบุหรี่มีสารประกอบ คือ นิโคติน ซึ่งมีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางมีผลทำให้เกิดการตื่นตัว ความจำหรือความสนใจในสิ่งที่ทำอยู่ดีขึ้น ความอยากอาหารลดลง กล้ามเนื้ออ่อนคลาย

อาการผู้เสพ สำหรับผู้เสพติดแล้วมักพบว่ามีอาการปวดศีรษะ ท้องผูก หรือท้องเดิน นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย กังวลใจ

โทษที่ได้รับ สำหรับผลของนิโคตินต่อระบบอื่นของร่างกายรวมทั้งสารอื่นที่พบในบุหรี่ เช่น น้ำมันดิบ แก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์ (เกิดขณะสูบ) จะมีผลต่อระบบต่างๆ ของร่างกาย เมื่อได้รับสารเหล่านี้เป็นประจำผู้เสพอาจเป็นโรคหรือมีอาการผิดปกติ เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเส้นเลือดแข็งตัว (ทำให้ตายปัจจุบันทันทีได้) โรคถุงลมโป่งพอง มะเร็งของช่องปาก หลอดอาหาร กระเพาะปัสสาวะ ตับอ่อน ที่สำคัญคือ มะเร็งปอด นอกจากนี้ยังทำให้ลมปากและลมหายใจมีกลิ่นเหม็น ถ้าผู้ติดเป็นหญิงตั้งครรภ์จะแท้งได้ง่าย หรือเด็กเกิดมามีน้ำหนักตัวน้อยกว่าปกติ เมื่อร่างกายขาดน้ำผู้เสพติดจะรู้สึกกระสับกระส่าย ขาดสมาธิ กังวลใจ

สาเหตุของการติดยาเสพติด

ลูทีน เนียมพลับ (2529.101 - 105) กล่าวถึงสาเหตุของการติดยาเสพติดพอสรุปได้ 8 ประการ ดังนี้

1. การที่บุคคลนั้นมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติดและโดยวิชาชีพของเขา ทำให้มีความรู้ในสรรพคุณของยาเหล่านั้น สามารถหยิบยาเสพติดมาใช้ได้โดยสะดวก

2. การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติด การที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติดนั้น ย่อมมีโอกาสได้ศึกษาเรื่องการเสพยาเสพติดและสรรพคุณของยาเสพติดโดยทางประสบการณ์โดยตรง และมักจะเห็นแต่ส่วนที่เป็นประโยชน์ที่ผู้เสพติดจะชี้แนะ และสำแดงให้เห็นเป็นส่วนใหญ่

3. การใช้ยาอันตรายเพื่อช่วยลดยาเสพติด ผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก เริ่มด้วยการใช้ยาระงับประสาทเพื่อให้คลายความเครียด ความกังวลและความกลัดกลุ้ม เนื่องจากปัญหาเรื้อรังในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัยรุ่นมักจะประสบปัญหาทางครอบครัวสสารพัดอย่าง เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน การแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้งตบตีกันระหว่างบุคคลในครอบครัว ความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เป็นต้น

4. ความอยากรู้อยากเห็น ธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น หนุ่มสาว คือ ความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองจนกว่าจะพอใจ เมื่อใดที่ความสงสัยความอยากรู้อยากเห็นของเด็กในวัยนี้มีมากพอเด็กก็จะพยายามเสาะหาค้นคว้าทดลอง เพื่อให้รู้ให้หายสงสัย โดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะร้ายแรงเพียงใด

5. การหลบหนีจากความจริง ในชีวิตมนุษย์นั้นย่อมมีทั้งความสุขและความทุกข์ปนกันไปเป็นธรรมดา แต่สำหรับบางคนอาจพบว่าตัวเองต้องจมอยู่ในห้วงทุกข์มากกว่าและยาวนานกว่า เมื่อไม่สามารถจะแก้ปัญหาอันเป็นความทุกข์นั้นให้หมดสิ้นไปได้ก็จำเป็นต้องหาทางออกอย่างอื่นเพื่อให้ลืมปัญหาชีวิตที่บีบคั้นอยู่แม้จะช่วยได้เพียงชั่วขณะ บางคนจึงหาทางออกโดยการนั่งกรรมฐาน แต่ส่วนมากจะหันเข้าหาอันตรายที่ทำให้ประสาทหลอน เกิดภาพมายาเป็นโลกใหม่ที่สดใสตามที่ต้องการจะเห็น

6. ความประมาทของแพทย์ ยาเสพติดให้โทษหลายชนิดเป็นยาที่แพทย์ใช้สำหรับระงับความเจ็บปวดรุนแรงของคนไข้ แต่ในกรณีที่แพทย์ใช้ยาโดยไม่ระมัดระวัง เช่น ใช้พร้าเพรื่อ ใช้ในปริมาณที่ไม่เหมาะสม ฯลฯ เป็นต้น เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไข้ติดยาเสพติดได้โดยไม่รู้ตัว

7. ผู้เจ็บป่วยใช้ยาเอง ผู้ป่วยบางรายอยู่ในห้องที่ที่ไม่สามารถจะหาแพทย์ได้เมื่อเกิดเจ็บป่วยขึ้นมีอาการรุนแรง เช่น กระจกหัก เป็นนิ้วโนไต เป็นโรคเนื้องอกบางอย่าง ฯลฯ เป็นต้น จำต้องหายารงับมาใช้ด้วยตนเอง เช่น ผื่น-มอร์ฟีน ยาระงับปวด ระงับประสาทต่างๆ เท่าที่จะหาได้ และเมื่อต้องการใช้บ่อยๆ เข้า ก็จะไปติดยาเสพติดชนิดนั้นไปในที่สุด

8. ใช้เพื่อแสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมอาจเกิดขึ้นในเด็กคนใดคนหนึ่งก็ได้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทำให้เขามองเห็นภาพของสังคมในลักษณะที่ไม่เป็นมิตร เห็นว่าสังคมไม่มีความเป็นธรรม สังคมมีแต่ความโหดร้าย

สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย (2533 : 84 - 89) ได้กล่าวถึง สาเหตุของการติดยาเสพติดตาม แนวระบาศติศึกษา ซึ่งมีปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค มี 3 ประการ คือ

1. ยาและฤทธิ์ของยา(agent)
2. ตัวผู้เสพ(host)
3. สิ่งแวดล้อม(environment)

1. ยาและฤทธิ์ของยา

สาร หรือ ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท มีโอกาสเป็นยาเสพติดได้ทั้งนั้น แม้กระทั่ง ทินเนอร์ การสูดดมบ่อยๆ มันจะมีฤทธิ์ทำให้เกิดความสบายไร้กังวล ครั่นแครง ซึ่งทำให้ผู้เสพติดใจ และกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด

2. ตัวผู้เสพ

2.1 สภาพร่างกาย เกิดจากการเจ็บไข้ทางกายและใช้ยาบำบัดรักษาจนติดยา

2.2 สภาพทางจิตใจ ขาดความมั่นใจตนเอง ต้องพึ่งผู้อื่นเสมอ และจะหันไปใช้ ยาเสพติด เพื่อช่วยแก้จุนจิตใจของตนเอง

3. สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลที่ผลักดันให้ไปติดสิ่งเสพติดได้อย่างหนึ่ง เป็นต้นว่าสถานที่อยู่อาศัย เต็มไปด้วยแหล่งค้าสิ่งเสพติด สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความอบอุ่น รวมไปถึงฐานะทางเศรษฐกิจ และปัญหาชีวิต สิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายไม่เพียงแต่ช่วยเร่งให้เขาใช้สิ่งเสพติดแต่เพียงอย่างเดียวยังเป็น อุปสรรคขัดขวางมิให้เขาเลิกใช้สิ่งเสพติดแม้จะได้รักษาหายแล้ว เพราะสิ่งแวดล้อมเก่าจะกดดันให้เขา ต้องกลับไปใช้สิ่งเสพติดอีก

สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย (2533 : 90 - 93) ได้กล่าวถึงมูลเหตุที่ทำให้ติดยาเสพติด พอสรุปได้ ดังนี้

1. เหตุจากการอยากลอง
2. เหตุจากการถูกชักชวน
3. เหตุจากการถูกหลอกลวง
4. เหตุจากความคะนอง
5. เหตุจากปัญหาทางครอบครัว

ลักษณะอาการของผู้ใช้ยาเสพติด

สุทิน เนียมพลับ (2529 : 98 - 100) ได้กล่าวถึง ลักษณะอาการและวิธีสังเกตอาการ ของผู้ใช้ยาเสพติด มีดังนี้

1. อาการทั่วไปของการติดยา (ในเด็กและเยาวชน)
 - 1.1 ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ระเบียบวินัย และการศึกษาเล่าเรียน
 - 1.2 มีความเปลี่ยนแปลงในการส่งการบ้านในชั้น
 - 1.3 อารมณ์เฉื่อยเฉื่อยผิดปกติ และเกินกว่าเหตุ

- 1.4 สุขภาพทางร่างกายทรุดโทรม
 - 1.5 มีลับลมคมนัยเกี่ยวกับการซุกซ่อนยา
 - 1.6 สวมแว่นกันแดดตลอดเวลา เพื่อซ่อนม่านตาที่อาจเบิกกว้าง
 - 1.7 ใช้เสื้อแขนยาวตลอดเวลาเพื่อปกปิดรอยเข็มที่ฉีดยา
 - 1.8 แต่งกายอย่างไม่เอาใจใส่และสกปรกไม่ค่อยอาบน้ำ
 - 1.9 มีการติดต่อกับผู้ติดยาอื่นๆ
 - 1.10 มีการติดต่อหยิบยืมเงินทองจากเพื่อนฝูงเสมอ เพื่อนำไปซื้อยา
 - 1.11 ลักขณเล็กๆ น้อยๆ จากโรงเรียน
 - 1.12 มักพบเด็กในที่ลับตาคน เช่น ในลิ้นชัก ห้องเก็บของ เพื่อแอบเสพยา
2. การติดยาจำพวกกระตุ้นประสาท
- 2.1 ทำงานเกินปกติ หงุดหงิดชอบทะเลาะวิวาท ฉุนเฉียว นั่งเรียนในชั้นไม่ค่อยจะติด
 - 2.2 แก้วตาเบิกกว้าง
 - 2.3 ปากและจมูกแห้งเพราะลมหายใจเสีย ทำให้เลียริมฝีปากบ่อยๆ ดูและขี้จุมูกบ่อยๆ
 - 2.4 สูบบุหรี่จัดมวนต่อมวน
 - 2.5 อยู่ได้นานๆ โดยไม่ต้องกินหรือนอน
3. การติดยาเสพติดให้โทษ (เฮโรอีน มอร์ฟิน ฯ)
- 3.1 โดยปกติจะเริ่มจากการดื่มยาแก้ปวดพวกแอสปีน หรือยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของโคเคอีน
 - 3.2 พบขวดเปล่าในตะกร้าผงที่โรงเรียนก็เป็นร่องรอยที่จะรู้ได้
 - 3.3 ถ้าสูบเฮโรอีนผง ก็จะมีรอยขาว เป็นผงติดตามจมูก จมูกแดงใส
 - 3.4 ถ้าใช้เข็มฉีดยาเฮโรอีน จะมีรอยเข็มทางด้านในท้องแขนหรือข้อศอก ทำให้เด็กใช้เสื้อแขนยาว
 - 3.5 พบเข็มฉีดยา ปากคิ๊บ สำลีส และเข็มตามลิ้นชัก สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบอกได้ว่าเป็นผู้เสพยา
 - 3.6 ในห้องเรียน เด็กจะเกียจคร้าน ง่วงเหงาหาวนอน แก้วตาจะหรี่ และไม่สู้แสงสว่าง
 - 3.7 มีลักษณะอื่นๆ ของการติดยาโดยทั่วไป
4. การติดกัญชา
- 4.1 สังเกตได้ยากมาก นอกจากจะสังเกตในขณะที่กำลังตอกอยู่ใต้อำนาจของฤทธิ์กัญชา
 - 4.2 ในขั้นต้นเด็กจะรู้สึกกระปรี้กระเปร่าแล้วเปลี่ยนเป็นดีโพยตีพาย มักร้องไห้อย่างรวดเร็ว
 - 4.3 พูดเสียงดัง ชอบระเบิดเสียงหัวเราะสั้นๆ
 - 4.4 ในขั้นต่อมา เด็กจะกลายเป็นคนขี้ง่วง ซึมและเกียจคร้าน
 - 4.5 มีการวิปริตทางสายตา เป็นอันตรายยิ่งต่อการขับรถ

5. การติดยาจำพวกกดประสาทและยานอนหลับ
 - 5.1 มีอาการเหมือนเมาเหล้าแต่จะไม่มีกลิ่นเหล้าทางลมหายใจ
 - 5.2 เดินโซซัดโซเซหรือกะเผลกกะเผลกในชั้นเรียน
 - 5.3 หลับในชั้นเรียนบ่อยๆ
 - 5.4 ขาดความเอาใจใส่ในงานทางโรงเรียน
 - 5.5 ง่วงเหงาหาวนอนเสมอ
6. ลักษณะของการติดเหล้า
 - 6.1 ตื่นในตอนเช้าบ่อยๆ
 - 6.2 ถึงเวลาเป็นที่เคยดื่มจะต้องดื่ม
 - 6.3 เมื่อมีภาวะฉุกเฉินรีบร้อนก็ต้องดื่มก่อน
 - 6.4 บางรายดื่มนานๆ ครั้ง แต่เป็นการลงโทษตัวเอง
 - 6.5 สมรรถภาพทางจิตใจ และร่างกายเสื่อม
 - 6.6 มีอาการมือสั่น ลิ้นสั่น พูดผิดปกติ
 - 6.7 หงุดหงิด ระวัง นอนไม่หลับ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2531 : 53 - 54) ได้เสนอวิธี การสังเกตผู้ติดยาเสพติดไว้ดังนี้

เนื่องจากยาเสพติดทั้งหลายเมื่อเกิดการเสพติดจะมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพ ซึ่งทำให้ลักษณะและความประพฤติของผู้เสพเปลี่ยนไปจากเดิมได้ ที่อาจสังเกตพบ คือ

1. สุขภาพทรุดโทรม ซึ่งเป็นโทษโดยตรงของสิ่งเสพติดต่อร่างกาย เช่น ร่างกายซูบผอม ปวดศีรษะประจำ ฯลฯ
2. อารมณ์ฉุนเฉียว หรือเจ็บขริบผิดปกติ จึงมักพบผู้เสพยาติดชอบทะเลาะวิวาทและทำร้ายผู้อื่น หรือในทางกลับกัน แยกตัวอยู่โดดเดี่ยวและหนีออกจากพรรคพวก
3. เปลี่ยนแปลงทางด้านการเรียน ถ้าผู้เสพยาติดเป็นนักเรียนมักพบว่าไม่สามารถเรียนหนังสือ หรือผลของการเรียนแย่ง ถ้าเป็นพวกทำงานก็จะพบว่าประสิทธิภาพการทำงานลดลงหรือไม่ยอมทำงานเลย
4. สวมแว่นกันแดดตลอดเวลา เพื่อต้องการซ่อนแก้วตาที่เบิกกว้าง หรือตาสุ่มแสงสว่างไม่ได้
5. ใช้เสื้อแขนยาวตลอดเวลา เพื่อปกปิดรอยเข็มที่ฉีดยาตรงท้องแขนด้านใน หรือ รอยการฝังตรงต้นแขนด้านใน
6. ติดต่อกับเพื่อนแปลกๆ ใหม่ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกเสพยาติดเหมือนกัน
7. มีลับลมคมใน หรือมักอยู่ในที่ลับตาคน อาจเพื่อต้องการซุกซ่อนหรือเสพยา
8. ขอเงินจากผู้ปกครองเพิ่มขึ้น หรือยืมเงินจากเพื่อนฝูงเสมอ เพื่อจะนำไปซื้อยาเสพติด
9. ลักษณะเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านของเพื่อนบ้าน หรือเพื่อนในโรงเรียน เพื่อหาเงินไปซื้อ

ยาเสพติด

แนวคิดในการป้องกันยาเสพติด

สุทิน เนียมพลับ (2529 : 106 - 111) ได้เสนอแนวคิดในการป้องกันยาเสพติด ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาชื่อ เฮเลน โนว์ลิส (Helen Nowlis) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดซึ่งเป็นรูปแบบที่คำนึงองค์ประกอบของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน สิ่งแวดล้อม และตัวยา ดังนี้

1. รูปแบบศีลธรรม - กฎหมาย มีแนวความคิดดังนี้

- 1.1 ยาเป็นตัวละครสำคัญ แบ่งเป็นประเภทถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย
- 1.2 วิธีการที่จะยับยั้งได้ก็คือ การควบคุมการจำหน่ายยา การลงโทษผู้ค้ายา การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยา เป็นต้น
- 1.3 เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น บทลงโทษกรณีซื้อขาย เสพ หรือมีไว้ในครอบครอง

2. รูปแบบสุขภาพอนามัย มีแนวความคิดดังนี้

- 2.1 เน้นเรื่องอันตรายของตัวยามากกว่าอาการติดยา
- 2.2 ใช้วิธีการลดปัญหาโดยการควบคุมยาไม่ให้หาซื้อได้ง่าย
- 2.3 เผยแพร่ข่าวสารถึงพิษภัยของการใช้ยา ทั้งต่อตัวเองและสังคม

3. รูปแบบจิตวิทยา-สังคม มีแนวความคิดดังนี้

- 3.1 “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในบรรดาองค์ประกอบทั้งสาม
- 3.2 เน้นที่ตัว “คน” และบทบาทขององค์ประกอบทางสังคม
- 3.3 หาเหตุผลและความจำเป็นที่บุคคลต้องใช้ยา
- 3.4 การให้ข้อมูลเพื่อป้องกันการใช้นั้น มีความสำคัญรองลงมาจากการศึกษาความต้องการทางด้านส่วนตัวและสังคมของบุคคลซึ่งหันไปใช้ยาเป็นเครื่องทดแทน

4. รูปแบบสังคม - วัฒนธรรม มีแนวความคิดดังนี้

- 4.1 เน้นบุคคลเป็นตัวละครสำคัญ
- 4.2 เน้นโครงสร้างของพฤติกรรมบุคคล ซึ่งมีสาเหตุมาจากโครงสร้างของสังคม
- 4.3 แนวการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นผลมาจากวัฒนธรรมที่สืบต่อกันมา
- 4.4 แก้ปัญหาโดยการปรับโครงสร้างของสังคมและวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลให้เกิดความสอดคล้อง

หลักการป้องกันยาเสพติด

จากแนวความคิดของรูปแบบจิตวิทยาสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบที่ยอมรับกันว่ามีหลักการ เหตุผลและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้นั้น ได้มีการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันยาเสพติดหรือป้องกันการใช้ยาเสพติด โดยมุ่งเน้นพัฒนา “คน” เป็นสำคัญ จึงได้จัดโครงการการศึกษา การปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูให้เยาวชนมีพัฒนาการและความเจริญงอกงามไปตามวัย ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์ รู้จักปรับปรุงคุณภาพแห่งชีวิตของตนเอง ของครอบครัว และสังคม สร้างเสริมให้มีค่านิยม และเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสมสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการป้องกันโดยมุ่งพัฒนาคนนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง
2. การส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินชีวิตเช่น การให้มีการแสดงออกในด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความถนัด และความสนใจ ฯลฯ
3. การสนับสนุนให้มีความมุ่งหมายในการทำงานและให้รู้จักเผชิญปัญหาซึ่งอาจจะเกิดขึ้น เช่น ความผิดหวัง ความเสียใจ
4. การส่งเสริมให้มีโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ที่ดีในบ้าน สถานที่ทำงาน และชุมชน เพื่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง และให้ความเคารพในเกียรติภูมิของผู้อื่นด้วย
5. การพัฒนาทักษะสำหรับตนเองและสังคมในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อผลของการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาทักษะในการตัดสินใจทักษะในการสื่อข้อความและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น

โครงการศึกษาเพื่อการป้องกันการใช้จ่ายในทางที่ผิดสามารถจัดได้โดยใช้วิธีการต่างๆ ต่อไปนี้

1. การให้ข่าวสาร (information) การให้ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้เกี่ยวกับยา และผลของการใช้นั้นเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งเพราะความรู้เหล่านั้นจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจในการใช้จ่าย การให้ข่าวสารความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับยาจะต้องคำนึงถึงความรู้ เจตคติ ค่านิยม วิถีชีวิต ท่าทีความรู้สึก ตลอดจนความวิตกกังวลและความรู้สึกต่อตนเองของกลุ่มเป้าหมาย ฉะนั้น กล่าวได้ว่า การให้ข่าวสารความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ นั้นควรจัดให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม และจะต้องเป็นข่าวสารที่มีความเชื่อถือได้ด้วย

2. การให้การศึกษาด้านจิตใจหรือความรู้สึก (affective education) วิธีการที่สำคัญยิ่งของการให้การศึกษาเพื่อการป้องกันนั้นก็คือ การให้การศึกษาด้านจิตใจ ถ้าขาดการพัฒนาด้านนี้แล้ว การศึกษาเพื่อการป้องกันก็ไม่อาจสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แข็งแรงได้ ดังนั้นวิทยากรจะต้องเข้าใจถึงเทคนิคหรือวิธีการต่างๆ ที่ช่วยสร้างเสริมเจตคติและค่านิยมให้กระจ่าง ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยให้คนเรารู้จักกระบวนการคิดและตัดสินใจในการเลือกค่านิยมหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด หลังจากที่ได้พิจารณาผลของตัวเลือกแต่ละตัว โดยใช้เหตุผลและวิจารณญาณแล้ว ฉะนั้นในการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถ้าเราได้รู้จักกระบวนการคิดพิจารณา ผลที่เกิดแต่ละอย่างโดยรอบคอบแล้วจะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย

3. เพื่อนช่วยเพื่อนหรือเพื่อนเป็นที่ปรึกษาให้เพื่อน (peer counselling) วิธีการนี้มีประโยชน์มากและสามารถจัดขึ้นได้โดยง่าย เพราะโดยปกติแล้วเด็กๆ รักเพื่อนมักจะปรึกษาเพื่อน มักขอความช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือเพื่อน ซึ่งอาจจะเพื่อนวัยเดียวกันหรือต่างวัยก็ได้ ถ้าผู้ใหญ่ได้ให้แนวคิดแก่เด็กในการคบเพื่อน การให้การศึกษาและช่วยเหลือเพื่อนก็จะทำให้เกิดประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย

4. การให้การศึกษาเกี่ยวกับการทำงานและการวางแผนอาชีพ (career planning) สิ่งนี้จะช่วยให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นในชีวิต เพื่อจะได้มีความสำเร็จและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อทุกคนมีแผนในการดำเนินชีวิตแล้วจะทำให้รู้สึกว่าคุณเป็นคนมีค่าของสังคมจะคิดตัดสินใจทำอะไร ก็ต้องมีหลักการและมีเหตุผลเพียงพอ

5. การสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว (family communication) การสื่อความเข้าใจ ที่ถูกต้องตรงกันทั้งผู้รับและผู้ให้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงามในครอบครัว เช่นเดียวกับ พ่อ แม่ ลูก ต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ใครมีเรื่องอะไร มีความรู้สึกอย่างไร มีความเคลื่อนไหวอะไร หรือ มีปัญหาอะไรก็นำมาเล่าสู่กันฟัง ปรึกษาหารือกัน พุดจาสนทนากันด้วยความรักใคร่ ห่วงใย และ ร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหา รู้จักให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทุกคนช่วยกันสร้างบรรยากาศและสื่อสัมพันธ์ ให้เป็นไปโดยสม่ำเสมอก็จะช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านส่วนตัว ครอบครัว และสังคมได้มาก ที่เดียว

6. ให้ทางเลือก (alternative) กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและตอบสนอง ความต้องการขั้นพื้นฐานของคนเราได้มีมากมายหลายอย่าง ซึ่งสามารถเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับ แต่ละบุคคลแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้ เช่น เกี่ยวกับทางกาย ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เกมต่างๆ ทางจิตใจ ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมทางศาสนา ทางสมอง เช่น การเข้าชมรม อ่านหนังสือ การปาฐกถา อภิปราย ทางสังคม เช่น สังคมสงเคราะห์ บริการชุมชน ทางสุนทรียภาพ เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี วาดเขียน การฝีมือ ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ได้รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ให้เห็นคุณค่าของเวลาด้วย อีกทั้งเป็นการช่วยเบี่ยงเบนความสนใจของกลุ่ม เป้าหมายให้หันเหไปจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

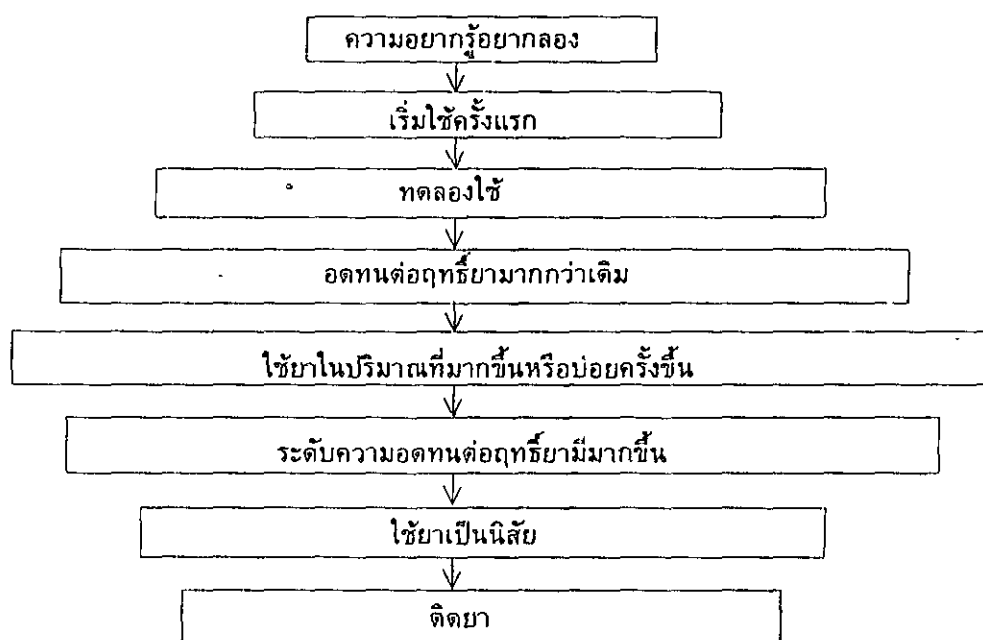
ดังนั้น แนวทางการป้องกันยาเสพติดของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดจะใช้วิธีการ ให้ข้อมูลข่าวสาร การให้การศึกษาเกี่ยวกับการทำงาน การวางแผนอาชีพ ความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การให้ทางเลือกต่างๆ โดยอาศัย องค์ประกอบของการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน สิ่งแวดล้อม และตัวยาเป็นสำคัญ และอาศัยรูปแบบ ศิลธรรม - กฎหมาย สุขภาพอนามัย จิตวิทยา - สังคม และรูปแบบสังคม-วัฒนธรรม เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่ไม่ไปใช้ยาเสพติดต่อไปในอนาคต

ระดับการป้องกันการใช้ยาเสพติด

สมาคมพัฒนาการ (Development Associates, 1991 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงปัญหา การใช้ยาเสพติดเกิดขึ้นเพราะความซับซ้อนในตัวมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและปัจจัยทาง สังคมซึ่งปรากฏชัดในรูปแบบทั่วไปของการใช้ยาเสพติด จากจุดนี้การป้องกันจึงมีอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับปฐมภูมิ (primary prevention) ระดับทุติยภูมิ (secondary prevention) และระดับตติยภูมิ (tertiary prevention)

การป้องกันในระดับสาธารณชนเป็นการป้องกันระดับปฐมภูมิซึ่งมุ่งลดโอกาสการใช้ยาเสพติด การป้องกันระดับทุติยภูมิทำในระดับบุคคลที่มีการทดลองใช้ยาเสพติดแล้วมีอาการของปัญหาเกิดขึ้นให้เห็นจุดประสงค์เพื่อระงับปัญหาในระดับต้นๆ ส่วนการป้องกันในระดับตติยภูมิเป็นการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพ

การป้องกันในระดับกว้าง หมายถึง การป้องกันไม่ให้มีสภาพช่วยการใช้ยาเสพติด และรวมไปถึงการเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้กับผู้ที่อยู่ในระดับเสี่ยงด้วยโดยการสร้างสรรค์และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมวิถีชีวิตและพฤติกรรมที่นำไปสู่สุขอนามัยที่สมบูรณ์แบบ

ภาพประกอบ 6 รูปแบบของการพัฒนาการติดยา ของ สมาคมพัฒนาการ

เพื่อให้ง่ายต่องานการป้องกันจึงจัดระดับการป้องกันการใช้ยาเสพติดเป็น 3 ระดับ คือ

1. การป้องกันระดับปฐมภูมิ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดข้อมูลข่าวสารและการศึกษาให้กับผู้ที่มีแนวโน้มจะใช้ยาเสพติดก่อนที่ปัญหาจะเกิดซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมและบริการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปฏิเสธสารเสพติดในระดับบุคคล
2. การป้องกันในระดับทุติยภูมิ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการศึกษาและบริการให้คำปรึกษาเพื่อชักชวนผู้ทดลองใช้สารเสพติดหยุดการใช้โดยการสร้างพฤติกรรมส่งเสริมสุขอนามัย
3. การป้องกันในระดับตติยภูมิ มีจุดมุ่งหมายเพื่อหยุดการใช้ยาโดยวิธีบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพหลังการบำบัดรักษาเพื่อให้เกิดพฤติกรรมปลอดยาเสพติดแบบยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด โดยอบรมเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและการศึกษาเรื่องการป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นการป้องกันในระดับปฐมภูมิ และแก่นักศึกษาที่เคยใช้ยาเสพติดมาบ้างหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดก็มุ่งที่จะให้คำปรึกษา และชักชวนผู้ที่ใช้ยาเสพติดให้หยุดการใช้โดยการสร้างพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยซึ่งเป็นการป้องกันในระดับทุติยภูมิ

คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันการใช้อาฝิ่นและยาเสพติด

ความหมายของคุณภาพชีวิต

กระทรวงสาธารณสุข (2531 : 48 - 57) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง ความสมบูรณ์พูนสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ความสมบูรณ์พูนสุขทางร่างกาย หมายถึง การมีสุขภาพดีอันเกิดจากการถึงพร้อมด้วยปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
2. ความสมบูรณ์พูนสุขทางจิตใจ หมายถึง จิตใจที่มีความสงบไม่มีความตึงเครียด ไม่มีความวิตกกังวล หรือถ้าจะมีก็มีแต่น้อย เป็นจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณาปรารถนาดีต่อผู้อื่นเช่นเดียวกับตนเอง ไม่หวั่นไหวต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเองและของผู้อื่นอย่างเกินขอบเขต ไม่หลงยึดติดกับสิ่งของภายนอกร่างกายเกินความจำเป็น
3. ความสมบูรณ์พูนสุขทางสังคม หมายถึง การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง แกร่งแย่ง แข่งขันหรือตั้งตัวเป็นศัตรูซึ่งกันและกันกับบุคคลที่อยู่ร่วมกันทั้งในครอบครัว ในหมู่บ้านในชุมชน และในสังคม

เจตคติ

ความหมายของเจตคติ กลุ่มนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 38) ได้ให้ความหมายของเจตคติสรุปได้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในทิศทางหนึ่งทั้งในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ดังนั้นจากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง ความเชื่อความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ โดยจะแสดงออกมาในลักษณะนิมานหรือทางบวก (positive) คือ ชอบ พอใจ เห็นด้วย สนับสนุน หรือในลักษณะนิเสธหรือทางลบ (negative) คือ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน ซึ่งสามารถบอกความแตกต่างซึ่งสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 1) ก็ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นความเชื่อความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ รวมทั้งท่าทีแสดงออกซึ่งบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 246) กล่าวว่า เจตคติ เป็นอัษฌาสัย (disposition) หรือความโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (ideas) เจตคติอาจจะเป็นบวก หรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

ชนวิธรา วิเศษสาธ (2534 : 262) กล่าวถึงเจตคติ หมายถึง ท่าทีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่างๆ ในทางที่ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกดังกล่าวจะมีลักษณะคงทนทำให้บุคคลมีความพร้อมเสมอที่จะได้ตอบสนองสิ่งเร้าต่างๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 208) ได้รวบรวมความหมายของเจตคติ พอสรุปได้ดังนี้

เจตคติจึงมีความหมายได้หลายความหมาย คือ

1. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น
ความรู้สึกนี้ จึงแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน

1.2 ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน

1.3 ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใดๆ

2. บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะแบ่งพฤติกรรมเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้มีการกล่าวคำพูดสนับสนุน ท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ

2.2 พฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออกหรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

แมคโดนัลด์ (Mc. Donald. 1959 : 214) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เจตคติเป็นความโน้มเอียงหรือสภาวะความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาทางใดทางหนึ่ง

นิวคอมป์ (Newcomb. 1965 : 128) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ซึ่งคนเราได้รับมากหรือน้อยก็ได้ เจตคติแสดงออกได้ทางพฤติกรรม

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 29) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งผลรวมทั้งหมดนี้จะสามารถบอกความแตกต่างได้ว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

เคแกน (Kagan. 1968 : 601) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความโน้มเอียงที่ฝังอยู่ในความคิด ความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

โรคิช (Rokeach. 1970 : 112) ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นการผสมผสานหรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในกรณีที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ครูซ (Cruze. 1974 : 187) กล่าวว่า เจตคตินั้นเป็นความรู้สึกที่เอนเอียงจากจิตใจ ซึ่งมีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ และเจตคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

กลุ่มนักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของเจตคติพอสรุปได้ว่า เจตคติเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อฝังใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคม บุคคลจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น และมีผลต่อความคิดและปฏิกิริยาในใจของบุคคล ดังนั้นเจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตได้ แต่มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าพฤติกรรมภายนอก

ประเภทของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 208 - 210) กล่าวถึงเจตคติ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เจตคติทั่วไป (general attitude) ได้แก่ สภาพของจิตใจทั่วไป เป็นแนวคิดประจำตัวของบุคคล เจตคติโดยทั่วไปได้แก่ ลักษณะของบุคลิกภาพอันกว้างขวาง เช่น การมองโลกในแง่ดี การเคร่งในระเบียบประเพณี เป็นต้น

2. เจตคติเฉพาะอย่าง (specific attitude) ได้แก่สภาพทางจิตใจที่บุคคลมีต่อวัตถุสิ่งของ บุคคล สถานการณ์และสิ่งอื่นๆ เจตคติเฉพาะอย่างนี้จะแสดงออกในลักษณะชอบไม่ชอบสิ่งนั้น คนนั้น ถ้าชอบหรือเห็นดีด้วยก็เรียกว่ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ชอบและเห็นว่าไม่ดีต่อสิ่งนั้นเป็นการจำเพาะเจาะจงก็เรียกว่ามีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

นอกจากนี้เจตคดียังแบ่งได้เป็น 5 ชนิด คือ

1. เจตคติในด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (affective attitude) ประสบการณ์ที่คนหรือสิ่งของได้สร้างความพึงพอใจและความสุขใจ จะทำให้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นคนนั้นตลอดจนคนอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่ถ้าประสบการณ์ในคนนั้นสิ่งนั้นทำให้เกิดความทุกข์เจ็บปวด ไม่พอใจก็จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อคนนั้น สิ่งนั้น

2. เจตคติทางปัญญา (intellectual attitude) เป็นเจตคติที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษา ความรู้จนเกิดความเข้าใจและมีความสัมพันธ์กับจิตใจ คืออารมณ์และความรู้สึกร่วม หมายถึง มีความรู้จนเกิดความซาบซึ้งเห็นดีเห็นงามด้วย เช่น เจตคติที่ดีต่อศาสนา เจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด

3. เจตคติทางการกระทำ (action-oriented attitude) เป็นเจตคติที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของบุคคล เจตคติที่ดีต่อการพูดจาไพเราะอ่อนหวานเพื่อให้คนอื่นมีความนิยมชมชอบ เจตคติที่ดีต่องานในสำนักงาน

4. เจตคติทางด้านความสมดุล (balanced attitude) ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ เจตคติทางปัญญา และเจตคติทางการกระทำ เป็นเจตคติที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เป็นที่ยอมรับของสังคมทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายของตน และเสริมแรงการกระทำเพื่อสนองความต้องการของตนต่อไป

5. เจตคติในการป้องกันตัว (ego-defensive attitude) เป็นเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้พ้นจากความขัดแย้งภายในใจ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ ด้านปัญญา และด้านการกระทำ

คุณลักษณะทั่วไปของเจตคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 240) กล่าวถึงคุณลักษณะทั่วไปของเจตคติ ไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด

2. เจตคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีเจตคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ตรงกันข้ามถ้ามีเจตคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่ไม่เข้าหา โดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ

3. เจตคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4. เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไปเจตคติย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 94 - 96) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเจตคติ ไว้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ชีวิตของบุคคลเจริญวัยขึ้นมาท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเมื่อเจริญวัยเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่ดีเป็นความรู้ที่ได้รับไว้ ต่อมาก็จะเกิดเป็นความรู้สึก และแสดงพฤติกรรมออกมา นับว่าเป็นเจตคติที่ดีเป็นส่วนใหญ่ในทางตรงข้ามเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เมื่อเจริญวัยขึ้นก็อาจมีเจตคติที่ไม่ดี

2. เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมไว้นาน สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลในการกล่อมเกลากุศลิกภาพของเด็ก เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นก็ได้รับการสะสมความรู้สึกในด้านต่างๆ ไว้ เช่น ความเชื่อในเรื่องภูตผีปิศาจ ความรู้สึกที่ลูกเลี้ยงถูกข่มเหงน้ำใจจากพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ความรู้สึกของเด็กที่เป็นลูกกำพร้า ความรู้สึกของเด็กที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ความรู้สึกของเด็กที่ได้รับการความไม่ยุติธรรม บรรดาความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้เด็กจะเก็บสะสมไว้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นความรู้สึกหรือเจตคติในเรื่องนั้นๆ ฝังแน่นอยู่ในบุคคลดังกล่าวแล้ว

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลย่อมมีสาเหตุหรือมีเหตุผลเสมอในบรรดาพฤติกรรมของบุคคลนอกจากจะมีเหตุผลหรือสาเหตุแล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจตคติอีกด้วย เพราะเจตคติมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เช่น

เด็กที่มีเจตคติที่ดีต่อครูและต่อโรงเรียนก็อยากจะมาโรงเรียน ในบางครั้งผู้ปกครองให้หยุดเรียนก็ไม่ยอม หรือบุคคลที่มีเจตคติไม่ดีต่อใครคนหนึ่งสังเกตให้ดีจะพบว่า เขาจะไม่เกี่ยวข้องกับหรือไม่เห็นด้วยกับคำพูดของผู้อื่นที่เสนอไปเป็นต้น

4. เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีพฤติกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับเสมอและชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ เป็นคณะ เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีการติดต่อสื่อความหมายและมีสัมพันธภาพต่อกัน ก็เป็นช่องทางที่ทำให้บุคคลสามารถถ่ายทอดเจตคติไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เช่น บิดามารดาถ่ายทอดเจตคติของตนให้แก่บุตร ครูถ่ายทอดเจตคติของครูให้แก่นักเรียน ปู่ ย่า ตา ยาย ถ่ายทอดเจตคติของตนให้แก่บุตรหลาน เป็นต้น

5. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ถึงแม้ว่าเจตคติจะเป็นความรู้สึกที่ฝังแน่นในตัวบุคคลคล้ายกับการตกผลึกของสารละลายทางเคมีหรือการแข็งตัวของน้ำก็ตาม แต่เจตคติก็อาจเปลี่ยนแปลงถ้าได้รับข้อมูลหรือมีสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น เด็กที่มีเจตคติว่าโตขึ้นจะเป็นพยาบาลแต่สอบคัดเลือกสู่คนอื่นไม่ได้ทั้งๆ ที่พยายามสอบมาแล้ว 2 ครั้ง ก็เลยเปลี่ยนเจตคติว่าไม่เป็นพยาบาลก็ได้ขอเป็นครูติกว่า เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 211 - 212) กล่าวว่า เจตคติมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์สิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดูการเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกันก็จะมีเจตคติที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้และบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่า ชอบ พอใจ เห็นด้วยก็ถือเป็นทิศทางในทางที่ดีเรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวก และถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจก็จะมีทิศทางในทางลบ เจตคติทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีเจตคตินั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกในทางไม่ดี เช่น เจตคติในทางลบต่อการคดโกง ต่อการเล่นการพนันการมีเจตคติในทางบวกก็ไม่ได้หมายถึงเจตคติที่ดีและพึงปรารถนา เช่น เจตคติทางบวกต่อการโกหกการสูบบุหรี่ เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้ม คือ มีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลย หรือเกลียดที่สุด ก็แสดงมีความเข้มสูงไป

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติที่มีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกพฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้นเจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้นและการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูคำคนอื่นนอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะถูกท้าทายก่อน

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้นต้องปรับปรุงให้เข้ากับเกณฑ์ของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

องค์ประกอบของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 210 - 211) กล่าวถึงเจตคติประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีสิ่งเร้าต่างๆ เพื่อเป็นเหตุที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้าต่างๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (affective component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าเหล่านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการดีหรือเลว

3. องค์ประกอบพฤติกรรม (behavioral component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือแนวโน้มเชิงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา จะสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่ เช่น คนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อศาสนาก็จะไม่สนใจเข้าวัดฟังธรรม หรือผู้ที่มีเจตคติต่อการเรียนดีก็จะมานะพยายามที่จะเรียนให้ดีและเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะต้องมีทั้งสามองค์ประกอบนี้เสมอ แต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยปกติบุคคลมักจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่แต่ก็ไม่เสมอไปทุกกรณี ในบางครั้งเรามีเจตคติอย่างหนึ่งแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมตามเจตคติที่มีอยู่ เช่น เจตคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนบางคนจนอยากจะแกล้งแต่ก็ไม่ได้ทำเพราะเป็นสิ่งที่จะถูกตำหนิได้ ดังนั้นการที่เราจะได้ทราบถึงควมรู้สึก ความเชื่อหรือเจตคติของบุคคล จึงไม่ใช่แน่นอนและอาจจะไม่ถูกต้องเสมอไป

การเกิดและการเปลี่ยนเจตคติ

ขณิฐา วิเศษสาร (2534 : 263 - 265) กล่าวว่า เจตคติไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นภายหลังจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการอบรมทางสังคม พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเจตคติของบุตรเพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดจึงจะถ่ายทอดเจตคติด้านต่างๆ เช่น การเมือง ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อต่างๆ เมื่อโตขึ้นบุคคลอื่นๆ นอกจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ครู เพื่อน ซึ่งเด็กมีความสัมพันธ์ด้วยก็จะมี การถ่ายทอดคุณค่าต่างๆ ให้กับเด็กทำให้มีความคิดและการกระทำตามอย่างหรือเลียนแบบบุคคลอื่นๆ เพื่อให้ได้รับจากคนอื่นๆ ในสังคม

2. จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของบุคคล ประสบการณ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และสะสมเอาไว้ภายในตัวถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดมาก่อนก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นตรงกันข้ามถ้าเขามีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งใดมาก่อน ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย เช่น คนผิวขาวเคยได้รับประสบการณ์มาว่า คนผิวดำหรือคนนิโกรเป็นคนรับใช้มาก่อนเป็นคนที่ไม่ได้รับความเจริญก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อคนนิโกร คือ จะเกิดความรู้สึกรังเกียจและไม่ยอมรับว่าคนนิโกรมีฐานะเท่าเทียมกับตน นอกจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นแบบฝังใจก็จะส่งผลต่อเจตคติเช่นกัน เช่น รับประทานอาหารบางอย่างไปแล้วทำให้ท้องเสียอย่างแรงก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาหารชนิดนั้นได้

3. จากบุคลิกภาพของผู้คน แต่ละคนไม่ได้รับเอาเจตคติของผู้อื่นมาทั้งหมดแต่เขาจะเลือกรับเอาเจตคติบางอย่างที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขาทั้งนั้น เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพชอบเก็บตัวมักจะถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ พวกนี้จะไม่ยอมรับเจตคติของบุคลิกอื่นมากนัก

4. จากความต้องการที่จะสมปรารถนาในสิ่งนั้น บุคคลจะมีเจตคติที่ดีสิ่งต่างๆ หรือต่อบุคคลที่ทำให้ความต้องการของเขาสมปรารถนาและจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งต่างๆ หรือต่อบุคคลที่ไปขัดขวางหรือไม่ทำให้ความต้องการของเขาสมปรารถนา

5. จากสื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ล้วนมีอิทธิพลต่อเจตคติของบุคคลทั้งสิ้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ป้อนให้กับบุคคลเพื่อก่อให้เกิดเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อข่าวสารที่ได้รับนั้น

การเปลี่ยนเจตคติมีวิธีการเปลี่ยนแปลงได้ดังต่อไปนี้

1. สร้างเจตคติขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ผู้ที่เราต้องการเปลี่ยนแปลงเจตคติเดิมเป็นกลางๆ ต่อสิ่งต่างๆ เราก็พยายามเชื่อมโยงความสำคัญของสิ่งที่เราจะเปลี่ยนให้เข้ากับค่านิยมเดิมของเขาว่าสำคัญอย่างไรคืออย่างไร เช่น เจตคติเกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพถ้าบุคคลที่เราต้องการจะเปลี่ยนเจตคติมีค่านิยมเรื่องรูปร่างงดงามร่างกายแข็งแรงอยู่บ้างแล้ว เราก็ชี้ให้เห็นความสำคัญของการออกกำลังกายมากขึ้นว่าจะทำให้ร่างกายแข็งแรงการบริหารร่างกายทุกวันจะทำให้ร่างกายดีขึ้น เป็นต้น

2. ลบล้างเจตคติเดิมก่อนแล้วสร้างเจตคติใหม่ เป็นการเปลี่ยนเจตคติในทางตรงกันข้ามจากไม่ชอบเป็นชอบ หรือจากดีเป็นไม่ดี โดยการลบล้างความคิดเดิมทั้งหมดเสียก่อนแล้วจึงเปลี่ยนเจตคติภายหลัง

3. เพิ่มความเชื่อให้กับเจตคติเดิมที่มีอยู่แล้วให้เพิ่มมากขึ้น เช่น นาย ก. มีเจตคติที่ดีต่อ นาย ข. อยู่แล้วต่อมาทราบว่านาย ข. เป็นคนดีมีความสามารถหลายด้าน ก็จะทำให้เพิ่มความเข้มของเจตคติที่ดีต่อ นาย ข. ได้

4. การเปลี่ยนองค์ประกอบของเจตคติ เป็นการเปลี่ยนองค์ประกอบต่างๆ ของเจตคติ เช่น เปลี่ยนที่องค์ประกอบด้านอารมณ์ โดยพยายามทำให้นักลเกิดอารมณ์ทางบวกหรือทางลบกับสิ่งที่เราต้องการจะเปลี่ยนเจตคติต่อสิ่งนั้น หรือเปลี่ยนที่องค์ประกอบด้านพฤติกรรม โดยการให้ลงมือกระทำในสิ่งที่ต้องการจะเปลี่ยนเจตคติเป็นต้น

5. เปลี่ยนโดยใช้สื่อสารมวลชนและการโฆษณาชวนเชื่อ ทำได้โดยการชักจูงแนะนำหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนเจตคติ

เจตคติของคนในสังคมมีความสำคัญต่อรูปแบบของพฤติกรรมทางสังคม ถ้าหากคนในสังคมได้มีเจตคติที่ดีต่อคนในสังคมของตน การพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็วและรวดเร็ว เพราะทุกคนพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจกันที่จะประพฤติปฏิบัติตามวิถีทางที่สังคมกำหนดไว้

ดังนั้น หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาให้นักศึกษามีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด โดยมีความเชื่อว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดีมีโทษและอันตรายจะไม่ไปทดลองใช้ยาเสพติดไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ก็ตาม

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 213) กล่าวว่า พฤติกรรมมีส่วนสัมพันธ์กับเจตคติ มีอยู่ 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive domain) ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้ การจำ ความคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางปัญญา การใช้ วิจารณ์ญาณเพื่อการประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านความรู้ ความเข้าใจ จะประกอบด้วยความสามารถระดับต่างๆ ซึ่งเริ่มจากความรู้ในระดับง่ายๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาขึ้นเรื่อยๆ โดยมีความรู้ความเข้าใจ การแปลความหมาย การให้ความหมาย การคาดคะเนและ ความสามารถในการนำไปใช้ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์

2. พฤติกรรมด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (affective domain) เป็นความสนใจ ความรู้สึก ทำที่ความชอบ พฤติกรรมด้านนี้เกิดขึ้นภายในซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรม

3. การตอบสนอง (response) เป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าต่างๆ พฤติกรรมในขั้นการตอบสนองจะมีลักษณะของความยินดี เต็มใจและพอใจที่จะตอบสนอง

พฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526 : 2 - 15) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่เกิดจากกระทำ แสดงออก ตอบสนอง หรือโต้ตอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินได้ จับได้ อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกก็ตาม

จุดมุ่งหมายของการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

1. เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรมที่สนใจ หรือที่เป็นปัญหา
2. เพื่อที่จะเป็นข้อมูลแสดงให้รู้ว่าพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนไปในทิศทางใด
3. เพื่อเป็นข้อมูลที่แสดงให้รู้ว่า โปรแกรมการปรับพฤติกรรมที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่

วิธีการประเมินพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 62 - 75) ได้กล่าวถึง การประเมินพฤติกรรมสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. วิธีการประเมินโดยตรง (direct methods of assessment) ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 การสังเกตพฤติกรรม (observation)
 - 1.2 การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง (self - monitoring)
 - 1.3 การวัดผลที่เกิดขึ้น (measurement of product)
 - 1.4 การวัดทางสรีระ (physiological measures)
2. วิธีการประเมินทางอ้อม (indirect methods of assessment) ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 การสัมภาษณ์ (interview)
 - 2.2 การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลอื่น (information from other people)
 - 2.3 การรายงานตนเอง (self report)

ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรม

พฤติกรรมสามารถบันทึกได้เป็น 4 ลักษณะตามชนิดและลักษณะของพฤติกรรมหรือผลอันเกิดจากพฤติกรรม ได้แก่

1. บันทึกตามปริมาณหรือคุณภาพของพฤติกรรมหรือผลอันเกิดจากพฤติกรรม เช่น ความสูง น้ำหนัก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. บันทึกระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรมแบบนี้จะใช้ต่อเมื่อพฤติกรรมที่ต้องการจะบันทึกนั้นเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่เมื่อเกิดแล้วมักจะอยู่ยาวนานพอสมควร เช่น การร้องไห้ของเด็ก เด็กไม่ได้ร้องไห้บ่อยนักแต่เมื่อร้องจะใช้เวลานานมาก

3. บันทึกความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การบันทึกแบบนี้จะนำมาใช้ต่อเมื่อผู้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่ได้กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะบันทึก เพียงแต่ต้องการดูว่าในเวลาที่กำหนดนั้นมีพฤติกรรมใดบ้างที่แสดงออกมา

วิธีการบันทึกพฤติกรรม

ในการบันทึกพฤติกรรมมีวิธีการบันทึกอยู่ด้วยกัน 4 วิธี คือ

1. วิธีการบันทึกต่อเนื่อง (continuous record) เป็นวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง
2. วิธีการบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา (interval record) เป็นการบันทึกแบบที่กำหนดช่วงเวลาของวันที่แน่นอน
3. วิธีการบันทึกพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา (time sample record) ในการบันทึกพฤติกรรมแบบสุ่มเวลาจะต้องระบุถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่ทำการสังเกตและบันทึกได้ด้วย
4. วิธีการผสมการบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลาและแบบสุ่มเวลา

ดังนั้น หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี มุ่งหวังที่จะพัฒนาให้นักศึกษามีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ก็ตาม โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหลังจากผ่านการอบรมไปแล้ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองกษัตริย์ วัชรโรทยาน (2523 : ง-จ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาพยาบาลในประเทศไทย ซึ่งในปี พ.ศ. 2523 มีสถานพยาบาลอยู่ 24 แห่งพบว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน ดำเนินการโดยวิธีจัดฝึกอบรมสัมมนา ประชุมทางวิชาการและการให้ลาไปศึกษาต่อ ในด้านการจัดฝึกอบรมนั้น ดำเนินการเป็นขั้นตอน คือหาความจำเป็นในการฝึกอบรม วางแผนฝึกอบรม ดำเนินกิจกรรม ติดตามและประเมินผล และสนับสนุนให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปใช้ในการทำงานได้อย่างจริงจัง

สมชาย วิเชียรเลิศ (2523 : ง-จ) ได้ศึกษารูปแบบการฝึกอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาโครงการฝึกอบรมที่จังหวัดได้ดำเนินการไปแล้ว ความต้องการของจังหวัดและความต้องการของครูใหญ่ นำข้อมูลมาสร้างรูปแบบการฝึกอบรม ดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม ประเมินและติดตามผล

ศิริพันธ์ มณีรัตน์ (2523 : ง-ฉ) ได้ศึกษาระบบฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โครงการและหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาผู้บริหารระดับต้น ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น การวางแผน การควบคุม การสื่อสาร การสื่อความหมาย และมนุษยสัมพันธ์ ในการบริหารงาน ได้ทดลองใช้สื่อประสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเป็นพนักงานบริหารระดับผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด 4 รุ่น จำนวน 135 คน ผลการศึกษาพบว่าระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาต่างๆ เป็นอย่างดีเป็นที่พึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

สุชาติ ลีตระกูล (2532 : 86 - 87) ได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับลูกกรรมกรก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนการพัฒนา 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สืบหาข้อมูลพื้นฐาน ดำเนินการในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการที่แท้จริงของลูกกรรมกรก่อสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 ร่างหลักสูตร ดำเนินการในลักษณะของการพัฒนา คือ หลังจากนำผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน สารสนเทศจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นปัญหาของชุมชนแล้ว จึงดำเนินการร่างเป็นโครงร่างหลักสูตร ทำการประเมินก่อนที่จะนำไปใช้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตร ดำเนินการในลักษณะของการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยทดลองใช้กับผู้เรียน พิจารณาว่าทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

สาคร พุทธรพวน (2533 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการป้องกันการใช้ยาผิดและยาเสพติด สำหรับบุคลากรในงานสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อพัฒนาหลักสูตรการป้องกันการใช้ยาผิดและยาเสพติดสำหรับบุคลากรในงานสาธารณสุขมูลฐาน โดยมีขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อดูสภาพปัญหาและความต้องการการป้องกันการใช้ยาผิดและยาเสพติดรวมถึงการวิเคราะห์หลักสูตรโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันการใช้ยาเสพติดจังหวัดลำปาง โดยวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เป็นวิทยากรและสัมภาษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขที่เข้ารับการอบรม พบว่าปัญหาการใช้ยาผิดและยาเสพติดยังเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะต้องได้รับการป้องกันอาสาสมัครสาธารณสุขต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบของหลักสูตรที่มีอยู่ไม่ครบ เนื้อหาไม่เข้มข้น

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ดำเนินการโดยพิจารณาสภาพปัญหาและข้อมูลที่ได้รับจากขั้นตอนที่หนึ่งประกอบกับการพิจารณานโยบายของชาติที่กำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและหน่วยการอบรม

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับบุคลากรในงานสาธารณสุขมูลฐาน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจได้ถูกต้องมากกว่าก่อนการอบรมและมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการอบรม ผลการประเมินการใช้หลักสูตรโดยผู้ทำการอบรมและผู้เข้ารับการอบรมพบว่า เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมและเป็นที่ต้องการของผู้เข้ารับการอบรม กิจกรรมและวิธีการอบรมเหมาะสม การประเมินผู้เข้ารับการอบรมเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรหลังการทดลองใช้ ได้หลักสูตรที่มีองค์ประกอบสำคัญคือ สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาการอบรม กิจกรรมและวิธีการอบรม และวิธีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม

วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2534 : 86 - 88) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษา เป็นการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

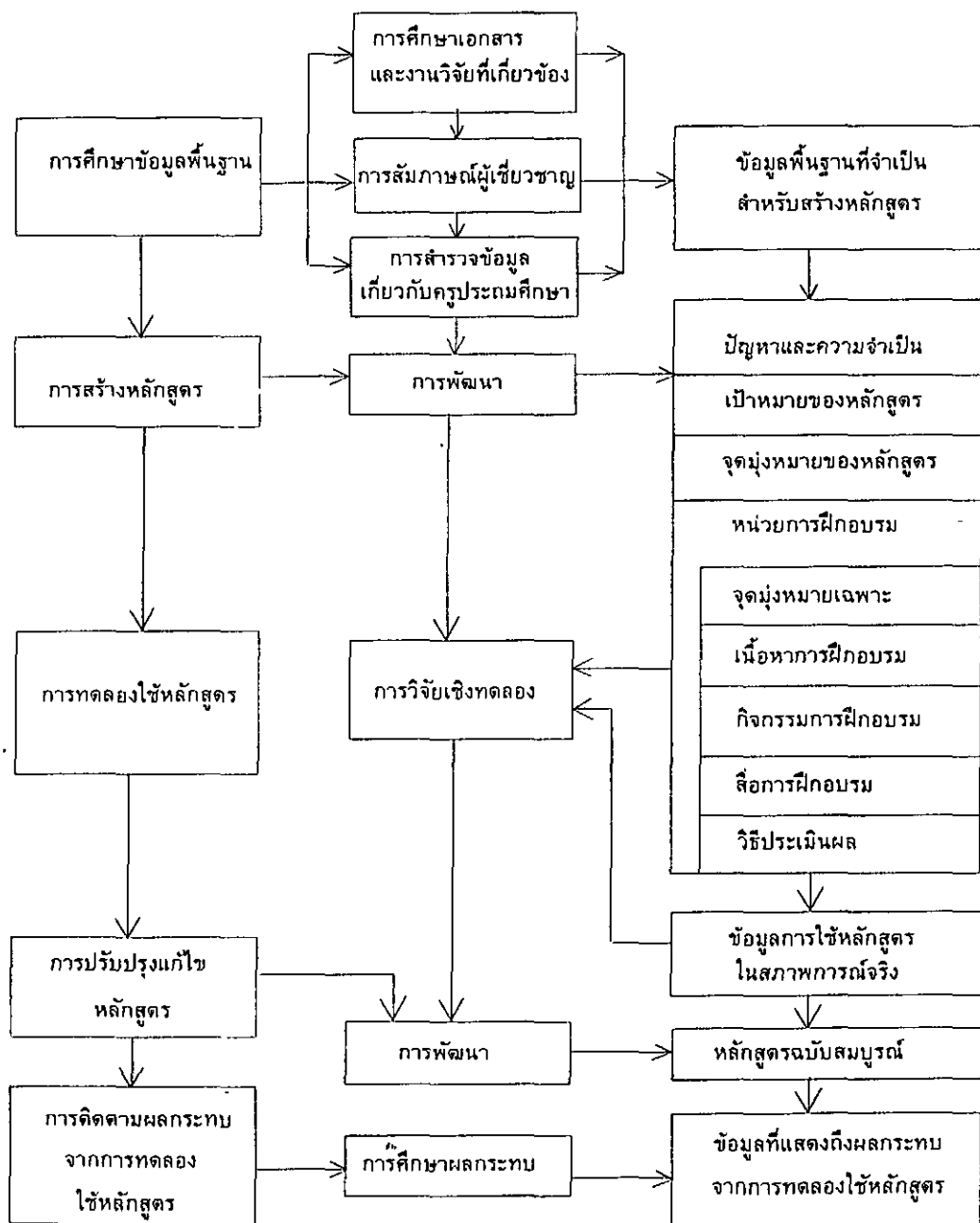
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อจัดเตรียมข้อมูลด้านต่างๆ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ตอน คือ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับครูประถมศึกษา จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตรต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานโดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย คือ การสร้างโครงร่างหลักสูตร การประเมินโครงร่างหลักสูตร และการปรับปรุงโครงร่างหลักสูตร เมื่อเสร็จสิ้นตามขั้นตอนแล้วได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับโครงร่างเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากพบข้อบกพร่องจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้อยู่ในลักษณะสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริงได้ต่อไป

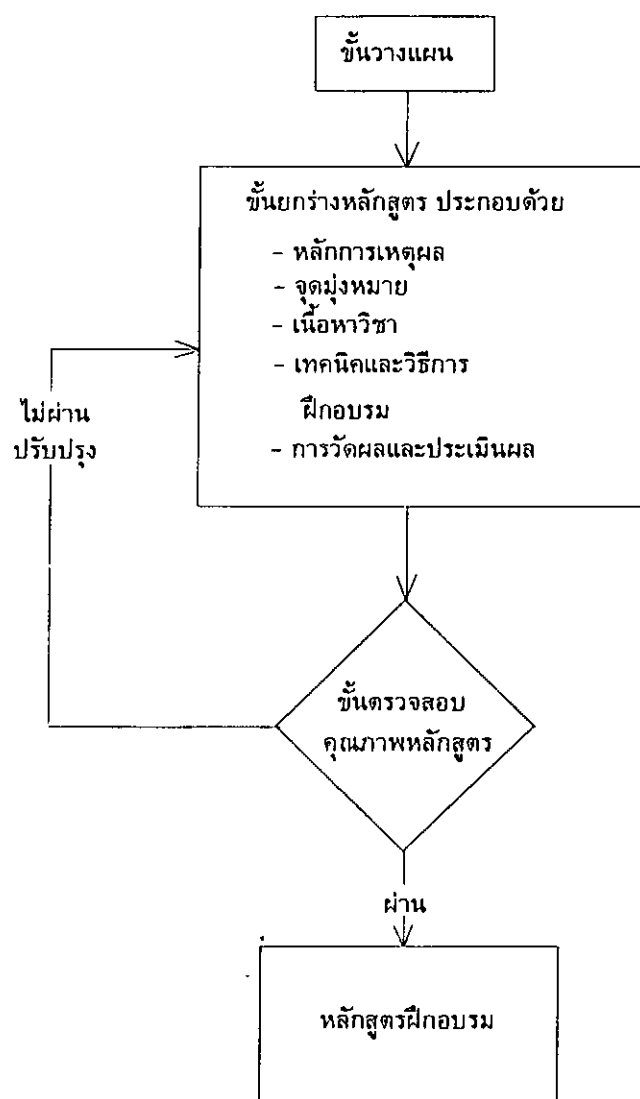
ขั้นตอนที่ 5 การติดตามผลกระทบจากการทดลองใช้หลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาผลกระทบจากทดลองใช้หลักสูตรที่มีต่อนักเรียนประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลยืนยันถึงคุณภาพของหลักสูตรที่สร้างนอกเหนือไปจากคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว

ภาพประกอบ 7 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษา ของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย

วันชัย คงเพ็ชร (2535 : 64 - 65) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ชั้นวางแผน มีกิจกรรมดังนี้
- 1.1 ศึกษาเอกสาร
 - 1.2 ศึกษาความต้องการพัฒนาเพิ่มความสามารถด้านวิชาการ
 - 1.3 รวบรวมข้อมูล
 - 1.4 วิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.5 จัดอันดับความสำคัญ
- ขั้นตอนที่ 2 ช้้นยกร่างหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรม มีกิจกรรมดังนี้
- 2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรม
 - 2.2 กำหนดหัวข้อวิชาและหมวดวิชา
 - 2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของวิชา
 - 2.4 กำหนดเนื้อหาวิชา
 - 2.5 กำหนดเทคนิคและวิธีการฝึกอบรม
 - 2.6 กำหนดการวัดและประเมินผล
- ขั้นตอนที่ 3 ชั้นตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ดังนี้
- 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 - 3.2 ด้านคัดเลือกเนื้อหา หรือประสบการณ์
 - 3.3 ด้านเทคนิคและวิธีการฝึกอบรม
 - 3.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบ 8. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ของ วันชัย คงเพชร

นิโคลสัน (Nicholson. 1971 : 4101 - A) ได้พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตดีคัลบ์ (De Kalb County) รัฐจอร์เจียไปอีกรูปแบบหนึ่งมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินความต้องการ การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม และการให้การสนับสนุน การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การนำไปใช้ การประเมินผลและการเผยแพร่ ผลการวิจัยยังได้พบว่า เพศและประสบการณ์การทำงานมีผลกระทบต่อความต้องการการฝึกอบรม โดยผู้ที่มีประสบการณ์มากเห็นประโยชน์ของการฝึกอบรมน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

วอเรน (Worren. 1974 : 3562 - A) ได้วิจัยเรื่องแนวปฏิบัติในการส่งเสริมครูประจำการ ดังนี้

1. ควรปรับปรุงโครงการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคน
 2. ควรประเมินผลความต้องการและสนใจของครูแต่ละคนเพื่อนำไปพิจารณาสำหรับการจัดฝึกอบรมต่อไป
 3. ควรให้ครูมีส่วนร่วมและวางแผนพร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดส่งเสริมครูประจำการด้วย
 4. ควรกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะในการจัดโครงการแต่ละครั้ง
 5. ควรจัดส่งเสริมครูประจำการพิเศษ นอกเหนือจากวันเปิดเรียนปกติ
 6. ควรใช้เทปบันทึกภาพในการฝึกแบบจุลภาคด้วย
 7. ควรมีการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนด
 8. ควรจัดวางโครงการ ฝึกอบรมให้เหมาะสมกับความต้องการที่จะนำไปใช้จริง
- โรเบิร์ตสัน (Robertson. 1976 : 3456 - A) ได้ศึกษาความต้องการในการอบรมระหว่างประจำการของผู้บริหารการศึกษาในรัฐออนแทรีโอ พบว่าผู้บริหารการศึกษามีความต้องการอบรมในเรื่อง ต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
2. การวางแผนจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการประเมินผล
3. การบริหารงานบุคคล
4. การพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ
5. การบริหารงบประมาณ
6. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
7. การฝึกทักษะพิเศษอื่นๆ

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผู้ฝึกอบรมจำเป็นต้องปลูกฝังให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

กรอบความคิดที่ใช้พัฒนาหลักสูตร

จากการประมวลความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาเรื่องหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร ยาและยาเสพติด เจตคติ พฤติกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำมาสร้างเป็นกรอบความคิดในการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ดังภาพประกอบ 1 โดยผนวกการสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษามากำหนดเป็นสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม การวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมตามลำดับ ซึ่งคาดหวังว่าเมื่อนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาผ่านการอบรมแล้วสามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด และสามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้หลังจากผ่านการอบรมไปแล้ว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา โดยมีวิธีการศึกษาเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2. การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3. การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ โดยแบ่งการศึกษาดังออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาภาคปกติทั้งหมด ที่เรียนในปี การศึกษา 2537 ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งมีนักศึกษาที่กำลังศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ระดับอนุ ปรริญญา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 71 คน และโปรแกรมวิชาก่อสร้าง ระดับอนุปรริญญา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 39 คน และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สายมัธยมศึกษาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ระดับปรริญญา 4 ปี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน รวมจำนวนทั้งหมด 203 คน โดยศึกษาจากความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการ เข้ารับการอบรมของนักศึกษา โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนา หลักสูตรต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตามขั้นตอนการวิจัยขั้นตอนที่ 1 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ โปรแกรมวิชา ระดับ และชั้นปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา ซึ่งลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) แบบมาตราประมาณค่า (rating scal) และคำถามปลายเปิด (open-ended) ส่วนที่เป็นแบบคำถามปลายเปิดนั้นกำหนดขึ้นเพื่อให้ให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและเสนอแนะในตอนท้ายของแบบสอบถามด้วย

การกำหนดคะแนน กำหนดเป็น 5 4 3 2 1 สำหรับคำตอบ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสร้างแบบสอบถามใช้ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม 9 ขั้น ของ อุทุมพร จามรمان (2530 : 1 - 61) และสมาคมพัฒนาการ (Development Associate. 1991 : 6 - 9)

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดสอบกับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ที่สถาบันราชภัฏเลย จำนวน 10 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient)

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

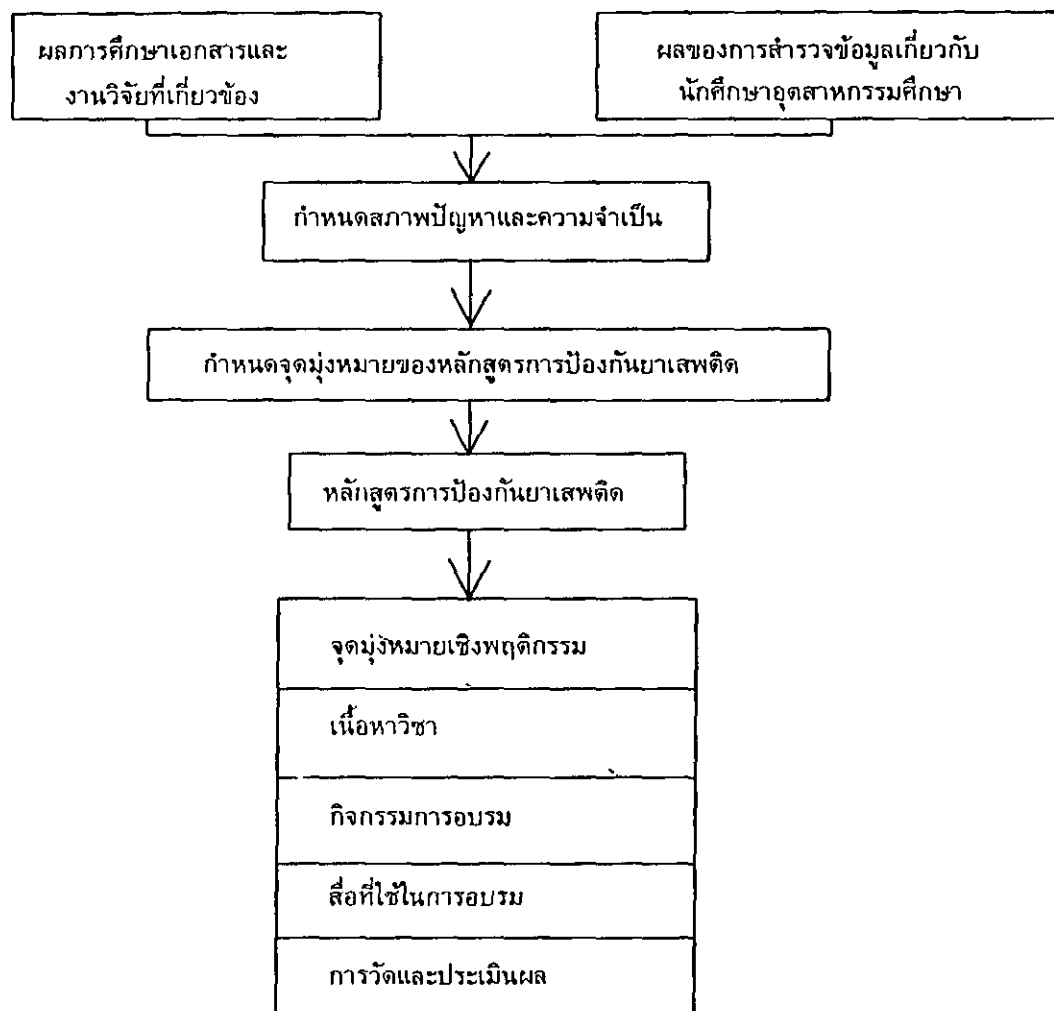
4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรถึงอธิการบดีสถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับหัวหน้าภาควิชาหัตถศึกษา และอุตสาหกรรมศิลป์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์หาคำตอบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยการดำเนินงานตามภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 9 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาสามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ด้านความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา

ขั้นที่ 2 กำหนดสภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมหลังจากได้ศึกษาขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เข้ารับการอบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ให้สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้

ขั้นที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นที่นำผลจากการดำเนินงานขั้นที่ 1 2 3 มาพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ภายในหลักสูตรมีส่วนประกอบดังนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
4. เนื้อหาวิชา
5. กิจกรรมการอบรม
6. สื่อที่ใช้ในการอบรม
7. การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรทั้งหมดโดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้โดยมีการประเมินดังนี้

1. สิ่งที่จะประเมิน คือ ความสอดคล้องของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- 1.1 ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 1.2 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 1.3 ความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่
 - 1.3.1 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา
 - 1.3.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม
 - 1.3.3 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

2. ผู้ประเมินหลักสูตร

- 2.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ บุคคลที่มีความรู้ในด้านการพัฒนาหลักสูตรหรือเคยมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน
- 2.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันยาเสพติด คือ บุคคลที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 5 ท่าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อสอบถามความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการ อบรม การวัดและประเมินผล โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) คำถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความสอดคล้องของหลักสูตรว่าสอดคล้อง หรือไม่ สอดคล้อง เกณฑ์การพิจารณาว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน โดยใช้การตอบของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 70 ขึ้นไป ส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดนั้นกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในตอนท้ายของคำถาม

4. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดที่ได้พัฒนาขึ้นไป สอบถามผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งนัดวัน เวลาที่จะรับแบบประเมินคืน

5. การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร ผู้วิจัยจะนำเอาผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มาดำเนินการวิเคราะห์ ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบสำรวจรายการ และคำถามปลายเปิด ซึ่งในส่วนที่เป็นแบบสำรวจรายการนั้นสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่าง องค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ส่วนที่เป็นแบบคำถามปลายเปิดนั้นกำหนดขึ้นเพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตอนท้ายของคำถามด้วยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้วิธีหาค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และมาตราประมาณค่า ตอนที่ 2 ที่เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ และแบบประเมินหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ

2 ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ที่เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า

3. ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยเสนอเป็นความเรียงโดยใช้ เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร : การวิเคราะห์เนื้อหา (สุภางค์ จันทวานิช. 2537 : 146 - 173)

4. การจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

5. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

2. ค่าเฉลี่ยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 60)

$$\mu = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

- เมื่อ μ = แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum fx$ = แทนผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
 $\sum f$ = แทนผลรวมทั้งหมดของความถี่ ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวน ข้อมูลทั้งหมด (N)

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$$

- เมื่อ σ = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
 X = คะแนนแต่ละตัว
 μ = แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
 N = แทนจำนวนข้อมูล

4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา การหาความเชื่อมั่นใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตร
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α = แทนค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n = แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม
 s_i^2 = แทนคะแนนความแปรปรวนรายข้อ
 s_t^2 = แทนคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาและส่วนท้ายของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และข้อเสนอแนะ โดยใช้โปรแกรม SPSS / PC⁺ ในการวิเคราะห์ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรมีวิธีศึกษาเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2. การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3. การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจากประชากรทั้งหมดจำนวน 203 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาภาคปกติที่เรียนในปีการศึกษา 2537 ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	172	84.70
หญิง	31	15.30
รวม	203	100

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวน 203 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 203 ฉบับ มีความสมบูรณ์ 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่า ประชากรมากที่สุดเป็นชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70 และ น้อยที่สุดเป็นประชากรที่เป็นหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 16 ปี	-	-
16 ปี	-	-
17 ปี	1	.50
18 ปี	18	8.90
19 ปี	74	36.50
20 ปี	60	29.60
21 ปี	31	15.30
22 ปี	10	4.90
23 ปี	9	4.40
มากกว่า 23 ปี	-	-
รวม	203	100

จากตาราง 2 พบว่าประชากรที่มากที่สุด มีอายุ 19 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมา คือประชากรอายุ 20 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 อายุ 21 ปี มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 อายุ 18 ปี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 อายุ 22 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90 อายุ 23 ปี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และน้อยที่สุด อายุ 17 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโปรแกรมวิชา

โปรแกรมวิชา	จำนวน	ร้อยละ
อุตสาหกรรมศิลป์	93	45.80
อิเล็กทรอนิกส์	71	35.00
ก่อสร้าง	39	19.20
รวม	203	100

จากตาราง 3 พบว่าประชากรจำนวนมากที่สุดเป็นประชากรที่กำลังศึกษาโปรแกรมวิชา อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคือประชากรกำลังที่ศึกษาโปรแกรมวิชา อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และน้อยที่สุดเป็นประชากรที่กำลังศึกษาโปรแกรม วิชาก่อสร้าง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อนุปริญญาตรี	110	54.20
ปริญญาตรี 4 ปี	93	45.80
รวม	203	100

จากตาราง 4 พบว่าประชากรที่มากที่สุดกำลังศึกษาในระดับอนุปริญญาตรี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 รองลงมา คือประชากรที่กำลังศึกษาในระดับ ปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	132	65.00
ชั้นปีที่ 2	39	19.20
ชั้นปีที่ 3	32	15.80
รวม	203	100

จากตาราง 5 พบว่าประชากรที่มากที่สุด เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือ นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน เจตคติพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาและส่วนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อที่ 1 - 10 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อที่ 11 - 38 วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

μ = ค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของประชากร

N = จำนวนประชากร

ในส่วนของการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์มากน้อย เพียงใด ผู้วิจัยประมาณค่าความคิดเห็นและกำหนดเกณฑ์คะแนนในการเปรียบเทียบ ดังนี้

มีความรู้พื้นฐาน	เจตคติ	พฤติกรรมและความต้องการเข้ารับการอบรม	มากที่สุด	มีระดับเป็น 5
มีความรู้พื้นฐาน	เจตคติ	พฤติกรรมและความต้องการเข้ารับการอบรม	มาก	มีระดับเป็น 4
มีความรู้พื้นฐาน	เจตคติ	พฤติกรรมและความต้องการเข้ารับการอบรม	ปานกลาง	มีระดับเป็น 3
มีความรู้พื้นฐาน	เจตคติ	พฤติกรรมและความต้องการเข้ารับการอบรม	น้อย	มีระดับเป็น 2
มีความรู้พื้นฐาน	เจตคติ	พฤติกรรมและความต้องการเข้ารับการอบรม	น้อยที่สุด	มีระดับเป็น 1

ค่าประมาณเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา ซึ่งวิเคราะห์ตามเกณฑ์ดังกล่าวได้นำมาพิจารณาศึกษาหาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และกำหนดช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีความรู้	เจตคติ	พฤติกรรม	และความต้องการเข้ารับการอบรม	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีความรู้	เจตคติ	พฤติกรรม	และความต้องการเข้ารับการอบรม	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีความรู้	เจตคติ	พฤติกรรม	และความต้องการเข้ารับการอบรม	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีความรู้	เจตคติ	พฤติกรรม	และความต้องการเข้ารับการอบรม	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีความรู้	เจตคติ	พฤติกรรม	และความต้องการเข้ารับการอบรม	น้อยที่สุด

ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละ ของความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา (N = 203)

ลำดับที่	ข้อความ	จริง ร้อยละ	ไม่จริง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ
1.	ยาเสพติดเมื่อเสพไปนานๆ จะต้องเพิ่มปริมาณยาให้มากขึ้น.....	92.60	2.00	5.40
2.	ยาเสพติดต้องเสพทุกวัน เช่น ข้าว.....	37.90	55.20	6.90
4.	ผู้ที่ไชยาเสพติดจะมีร่างกายทรุดโทรม.....	98.50	0.50	1.00
6.	ผู้ไชยาเสพติดจะไชเงินเปลือง.....	93.10	3.00	3.90
8.	ยาเสพติดต่อไปนี้ได้จากการสังเคราะห์			
8.1	บุหรี.....	30.50	58.60	10.90
8.2	เหล้า.....	77.80	15.30	6.90
8.3	กัญชา.....	17.70	72.90	9.40
8.4	ยาม้า.....	95.60	0.50	3.90
8.5	สารระเหย.....	93.60	1.50	4.90
9.	ยาเสพติดต่อไปนี้มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท			
9.1	บุหรี.....	31.00	55.70	13.30
9.2	เหล้า.....	60.60	30.00	9.40
9.3	กัญชา.....	57.60	31.50	10.90
9.4	ยาม้า.....	93.60	2.00	4.40
9.5	สารระเหย.....	57.10	31.10	11.80
10.	ยาเสพติดต่อไปนี้มีฤทธิ์ในการกดประสาท			
10.1	บุหรี.....	27.10	53.20	19.70
10.2	เหล้า.....	51.70	34.00	14.30
10.3	กัญชา.....	69.00	15.20	15.80
10.4	ยาม้า.....	56.20	29.60	14.20
10.5	สารระเหย.....	73.40	13.80	12.80

จากตาราง 6 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 1. นักศึกษารู้ว่ายาเสพติดเมื่อเสพไปนานๆ จะต้องเพิ่มปริมาณยาให้มากขึ้นนักศึกษาตอบว่าจริง คิดเป็นร้อยละ 92.60 ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 5.40 และ ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะปริมาณยาเท่าเดิมจะให้ผลทางสรีระและจิตใจน้อยลง เนื่องจากร่างกายมีการปรับตัวเองให้เข้ากับปริมาณยา ผู้เสพจึงต้องเพิ่มปริมาณยาให้มากขึ้นเพื่อให้ได้ผลเท่าเดิม
ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 7.40

ข้อ 2. ยาเสพติดต้องเสพทุกวัน เช่น ข้าว นักศึกษาตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 55.20
ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 37.90 และ ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะตัวอย่างคือข้าว ซึ่งเราต้องรับประทานทุกวัน ข้าวให้ประโยชน์ต่อร่างกายในขณะที่ยาเสพติดแม้จะต้องเสพทุกวันแต่ให้โทษต่อร่างกาย

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 44.80

ข้อ 4 ผู้ที่ใช้อยาเสพติดจะมีร่างกายทรุดโทรม นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 98.50
ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 1.00 และ ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง ยาเสพติดมีผลให้สุขภาพเสื่อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 1.50

ข้อ 6. ผู้ที่ใช้อยาเสพติดจะใช้จ่ายเปลือง นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 93.10 ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 3.90 และ ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้อง คือ จริง เพราะผู้ที่ใช้อยาเสพติดต้องใช้จ่ายซื้อยาเสพติดมาเสพ

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.90

ข้อ 8.1 บุหรี่เป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 58.60
ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 30.50 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 10.90 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะบุหรี่ได้จากการนำใบยาสูบมาผ่านกระบวนการอบแห้ง ไม่ใช่ได้จากการสังเคราะห์

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 31.40

ข้อ 8.2 เหล้าเป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 77.80
นักศึกษาคือตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 15.30 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะเหล้าเกิดจากการหมักส่าเหล้าซึ่งเป็นยีสต์ชนิดหนึ่งทำให้เกิดเอทิลแอลกอฮอล์เป็นการสลายอาหารโดยสิ่งมีชีวิตซึ่งผลการสลายได้แอลกอฮอล์

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 84.70

ข้อ 8.3 กัญชาเป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 72.90
ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 17.70 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 9.40 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง กัญชาเป็นพืชซึ่งมีฤทธิ์ในเชิงเสพติดโดยการใช้ใบแห้งมาเสพ

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 27.10

ข้อ 8.4 ยาม้าเป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 95.60
ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 3.90 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะยาม้าเกิดจากการนำสารต่างๆ ผ่านขั้นตอนทางปฏิกิริยาทางเคมี

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 3.50

ข้อ 8.5 สารระเหยเป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 93.60 ตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 4.90 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะสารระเหยเกิดจากปฏิกิริยาเคมี

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.40

ข้อ 9.1 บุหรี่เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 55.70 ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 31.00 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 13.30 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะบุหรี่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางให้ตื่นตัว

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 69.00

ข้อ 9.2 เหล้าเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 60.60 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 30.00 และตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 9.40 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะเหล้ามีฤทธิ์กดสมองส่วนบนจนถึงก้านสมอง เป็นการสงบประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 70.00

ข้อ 9.3 กัญชาเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 57.60 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 31.50 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 10.90 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง กัญชามีฤทธิ์ผสมผสานทั้งกระตุ้น กด และหลอนประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 42.40

ข้อ 9.4 ยาม้าเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 93.60 ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 4.40 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะ ยาม้าเป็นยากระตุ้นประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.40

ข้อ 9.5 สารระเหยเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 57.10 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 31.10 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 11.80 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะสารระเหยมีฤทธิ์กดและหลอนประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 68.90

ข้อ 10.1 บุหรี่เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 53.20 ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 27.10 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 19.70 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะบุหรี่ยีมีฤทธิ์กระตุ้นประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 46.80

ข้อ 10.2 เหล้าเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 51.70 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 34.00 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 14.30 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะเหล้าเป็นสารเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 48.30

ข้อ 10.3 กัญชาเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 69.00 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 15.80 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 15.20 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง กัญชามีฤทธิ์ผสมผสานทั้งกด กระตุ้น และหลอนประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 31.00

ข้อ 10.4 ยาม้าเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 56.20 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 29.60 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 14.20 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่จริง เพราะยาม้ามั้มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 43.80

ข้อ 10.5 สารระเหยเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 73.40 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 13.80 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 12.80 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้องคือ จริง เพราะสารระเหยมีฤทธิ์กดและหลอนประสาท

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 26.60

นักศึกษามีความรู้พื้นฐาน สรุปได้ ดังนี้

ยาเสพติดเมื่อเสพไปนานๆ จะต้องเพิ่มปริมาณยาให้มากขึ้น นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 7.40 ยาเสพติดต้องเสพทุกวัน เช่น ข้าว นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 44.80 ผู้ที่ใช้อยาเสพติดจะมีร่างกายทรุดโทรม นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ผู้ที่ใช้อยาเสพติด จะใช้เงินเปลือง นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 6.90

ยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบมากที่สุดคือ เหล้า คิดเป็นร้อยละ 84.70 รองลงมาคือ บุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 31.40 กัญชา คิดเป็นร้อยละ 27.10 สารระเหย คิดเป็นร้อยละ 6.40 และ ยาม้า คิดเป็นร้อยละ 4.40 ตามลำดับ

ยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบมากที่สุดคือ เหล้า คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ บุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 69.00 สารระเหย คิดเป็นร้อยละ 68.90 กัญชา คิดเป็นร้อยละ 42.40 และยาม้า คิดเป็นร้อยละ 6.40 ตามลำดับ

ยาเสพติดที่มีฤทธิ์ในการกดประสาท นักศึกษาตอบผิดและไม่ทราบมากที่สุดคือ เหล้า คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมาคือ บุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 46.80 ยาม้า คิดเป็นร้อยละ 43.80 กัญชา คิดเป็นร้อยละ 31.00 และสารระเหย คิดเป็นร้อยละ 26.80 ตามลำดับ

โดยสรุป นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสน ไม่แน่ใจ และตอบผิด

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา
อุตสาหกรรมศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด
12. ยาเสพติดที่แพร่ระบาดกับคนงานในสถาน ประกอบการ ได้แก่				
12.1	บุหรี.....	4.82	0.62	มากที่สุด
12.2	เหล้า.....	4.70	0.74	มากที่สุด
12.3	กัญชา.....	2.70	1.03	ปานกลาง
12.4	ยาม้า.....	3.35	1.30	ปานกลาง
12.5	สารระเหย.....	2.48	1.19	ปานกลาง
13. นักศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีใช้ยาเสพติด ต่อไปนี้มากน้อยแค่ไหน				
13.1	บุหรี.....	4.53	0.86	มากที่สุด
13.2	เหล้า.....	4.35	0.97	มาก
13.3	กัญชา.....	2.12	1.05	น้อย
13.4	ยาม้า.....	1.62	0.95	น้อย
13.5	สารระเหย.....	1.59	0.98	น้อย
14. ยาเสพติดต่อไปนี้หาได้ง่ายมากน้อยแค่ไหน				
14.1	บุหรี.....	4.87	0.55	มากที่สุด
14.2	เหล้า.....	4.75	0.80	มากที่สุด
14.3	กัญชา.....	2.65	1.05	ปานกลาง
14.4	ยาม้า.....	2.56	1.14	ปานกลาง
14.5	สารระเหย.....	3.43	1.27	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.37	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีความรู้เรื่องยาเสพติด ดังนี้

ข้อ 12. ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานประกอบการมากที่สุด ได้แก่ บุหรี่ (4.82) รองลงมาคือ เหล้า (4.70) ยาม้า (3.34) กัญชา (2.70) และน้อยที่สุดคือ สารระเหย (2.48) ตามลำดับ

ข้อ 13. ยาเสพติดที่นักศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีใช้มากที่สุดคือ บุหรี่ (4.53) รองลงมาคือ เหล้า (4.35) กัญชา (2.12) ยาม้า (1.62) และน้อยที่สุดคือ สารระเหย (1.59) ตามลำดับ

ข้อ 14. ความง่ายในการหายาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ บุหรี่ (4.87) รองลงมาคือ เหล้า (4.75) สารระเหย (3.43) กัญชา (2.65) และน้อยที่สุดคือ ยาม้า (2.56) ตามลำดับ

โดยสรุป นักศึกษามีความรู้พื้นฐานว่า ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษา คือ บุหรี่ เหล้า กัญชา และยาม้า และยาเสพติดที่หาได้ง่ายมากคือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหย ตามลำดับ และนักศึกษามีการใช้ยาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ บุหรี่ เหล้า กัญชา ยาม้า และสารระเหย ตามลำดับ

ตาราง 8 ความถี่และร้อยละ ของเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา (N = 203)

ลำดับที่	ข้อความ	จริง ร้อยละ	ไม่จริง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ
3.	ท่านคิดว่าผู้ที่ติดยาเสพติดจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง	90.60	3.90	5.50
5	ผู้ใช้ยาเสพติดจะขาดเรียนบ่อยๆ	71.90	13.80	14.30
7.	ท่านคิดว่าผู้ที่ผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้ว น่าจะไม่ใช่ยาเสพติด.....	42.40	31.50	26.10

จากตาราง 8 เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 3. นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่า ผู้ที่ติดยาเสพติดจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง
ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 90.60 ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 5.40 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็น
ร้อยละ 3.90 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้อง คือ จริง เพราะ ผู้ที่ติดยาเสพติดจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง
ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 9.40

ข้อ 5. นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่า ผู้ใช้ยาเสพติดจะขาดเรียนบ่อยๆ ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 71.90 ตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 13.80 และตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 14.30 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้อง คือ จริง เพราะ ผู้ที่ใช้ยาเสพติดจะขาดเรียนบ่อย

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 28.10

ข้อ 7. นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วน่าจะ ไม่ใช้ยาเสพติด ตอบว่า จริง คิดเป็นร้อยละ 42.40 ตอบว่า ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 26.10 และตอบว่า ไม่จริง คิดเป็นร้อยละ 31.50 ตามลำดับ คำตอบที่ถูกต้อง คือ จริง เพราะ ผู้ที่ผ่านการอบรมจะมีความรู้ ความเข้าใจและไม่ไปใช้ยาเสพติด

ดังนั้น มีนักศึกษาที่ตอบผิดและตอบไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 57.60

โดยสรุป นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นสิ่งไม่ดี เมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วจะทำให้ไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีกต่อไป

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา
อุตสาหกรรมศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับเจตคติ เกี่ยวกับยาเสพติด
15.	ท่านคิดว่ายาเสพติดต่อไปนี้มีอันตรายต่อสุขภาพ มากน้อยแค่ไหน			
15.1	บุหรี่.....	4.00	1.02	มาก
15.2	เหล้า.....	4.02	0.97	มาก
15.3	กัญชา.....	4.43	0.83	มาก
15.4	ยาบ้า.....	4.59	0.76	มากที่สุด
15.5	สารระเหย.....	4.54	0.83	มากที่สุด
20.	ท่านคิดว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วอยากจะทำสิ่งต่อไปนี้ มากน้อยแค่ไหน			
20.1	ศึกษาต่อ.....	3.99	1.21	มาก
20.2	หางานทำ.....	4.28	0.95	มาก
20.3	ช่วยงานกิจการของครอบครัว.....	3.31	1.22	ปานกลาง
20.4	ยังไม่แน่หรือยังไม่ได้ตัดสินใจ.....	2.13	1.35	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับเจตคติ เกี่ยวกับยาเสพติด
21	ท่านคิดว่าการประกอบอาชีพช่างหรือทำงานอยู่ใน โรงงานอุตสาหกรรม จะทำให้เกิดความเครียด วิตกกังวลมากน้อยแค่ไหน... ..	3.67	0.89	มาก
22	ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จะเป็นสาเหตุให้ใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน... ..	3.62	0.94	มาก
23	ท่านคิดว่าการคบเพื่อนที่ไม่มีโอกาสใช้ยาเสพติด มากน้อยแค่ไหน... ..	4.06	0.96	มาก
30	ท่านคิดว่าการออกกำลังกายประจำ จะมีโอกาสใช้ ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน	2.30	1.31	น้อย
31	ท่านคิดว่าการมีพร้อมด้วยปัจจัย 4 จะมีโอกาสใช้ ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน	2.52	1.26	ปานกลาง
32	ท่านคิดว่าการรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง จะมี โอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.. ..	2.44	1.28	น้อย
33	ท่านคิดว่าการขาดความอบอุ่นในครอบครัว จะมี โอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.. ..	4.03	1.26	มาก
34	ท่านคิดว่าสุขภาพจิตดี ไม่เครียด ไม่กังวล จะมี โอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน	2.16	1.32	น้อย
37	ท่านคิดว่าการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มีความจำเป็นมากน้อย แค่ไหน.....	3.90	1.14	มาก
	เฉลี่ย	3.55	1.08	มาก

จากตาราง 9 เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 15. ยาเสพติดที่มีอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุดคือ ยาม้า (4.59) และสารระเหย (4.54)
ส่วนยาเสพติดที่มีอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุดคือ กัญชา (4.43) เหล้า (4.02) และบุหรี่ (4.00) ตามลำดับ

ข้อ 20. เมื่อจบการศึกษาแล้วอยากจะทำมากคือ หางานทำ (4.28) และศึกษาต่อ (3.99)
ส่วนการช่วยงานกิจการของครอบครัว ปานกลาง (3.31) และยังไม่แน่หรือยังไม่ตัดสินใจ น้อย (2.13)

ข้อ 21. การประกอบอาชีพช่างหรือทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม จะทำให้เกิดความ
เครียด วิตกกังวลมาก (3.67)

ข้อ 22. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นสาเหตุให้ใช้ยาเสพติดมาก (3.62)

ข้อ 23. การคบเพื่อนที่ไม่ดีมีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก (4.06)

ข้อ 30. การออกกำลังกายประจำจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดน้อย (2.30)

ข้อ 31. การมีพร้อมด้วยปัจจัย 4 จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดปานกลาง (2.52)

ข้อ 32. การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดน้อย (2.44)

ข้อ 33. การขาดความอบอุ่นในครอบครัวจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก (4.03)

ข้อ 34. สุขภาพจิตดี ไม่เครียด ไม่กังวล จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดน้อย (2.16)

ข้อ 37. การอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มีความจำเป็นมาก
(3 90)

โดยสรุป นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนี้

ยาม้าเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาแล้วมีความต้องการจะหางานทำมาก การประกอบอาชีพช่างหรือทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดความเครียดมาก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการคบเพื่อนที่ไม่ดี จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก การออกกำลังกายเป็นประจำ ร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี ไม่เครียด ไม่กังวลจะทำให้มีโอกาสใช้ยาเสพติดน้อย การมีพร้อมด้วยปัจจัย 4 มีโอกาสใช้ยาเสพติดปานกลาง และการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษามีความจำเป็นมาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
11	ยาเสพติดต่อไปนี้เคยเห็นของจริงมากน้อยแค่ไหน			
11.1	บุหรี่.....	4.80	0.65	มากที่สุด
11.2	เหล้า.....	4.76	0.65	มากที่สุด
11.3	กัญชา.....	2.80	1.24	ปานกลาง
11.4	ยาบ้า.....	2.30	1.27	น้อย
11.5	สารระเหย.....	3.32	1.38	ปานกลาง
16	ท่านมีเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติดต่อไปนี้นาน้อยแค่ไหน			
16.1	บุหรี่.....	4.40	0.92	มาก
16.2	เหล้า.....	4.19	1.04	มาก
16.3	กัญชา.....	2.15	1.21	น้อย
16.4	ยาบ้า.....	1.73	1.16	น้อย
16.5	สารระเหย.....	1.76	1.25	น้อย
17	ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดด้วยวิธีการต่อไปนี้นาน้อยแค่ไหน			
17.1	การอบรม.....	2.96	1.29	ปานกลาง
17.2	วิทยุและโทรทัศน์.....	4.06	1.01	มาก
17.3	สิ่งพิมพ์.....	3.59	1.12	มาก
17.4	นิทรรศการ.....	3.14	1.16	ปานกลาง
17.5	การจัดกิจกรรมแรงค์.....	3.12	1.21	ปานกลาง
24.	ใน 30 วันที่ผ่านมาท่านเคยใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.....	2.04	1.19	น้อย
25.	ท่านเรียนในสถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้เรียนรู้การป้องกันยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.....	3.36	1.06	ปานกลาง
26	เพื่อนเคยแนะนำถึงวิธีการป้องกันยาเสพติดมกน้อยแค่ไหน.....	2.91	1.12	ปานกลาง
27.	ท่านเคยไปพักผ่อนร่วมกับบิดา-มารดา และทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมากน้อยแค่ไหน.....	3.63	1.13	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับพฤติกรรม เกี่ยวกับยาเสพติด
28.	ท่านร่วมกิจกรรมกับสถาบันราชภัฏมากน้อย แค่ไหน.....	3.44	0.79	ปานกลาง
29.	ท่านเล่นกีฬามากน้อยแค่ไหน	3.22	1.04	ปานกลาง
35.	ท่านเคยเข้าวัดรักษาศีล มากน้อยแค่ไหน.....	2.78	1.08	ปานกลาง
36.	ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับเพื่อน มากน้อยแค่ไหน.....	3.23	0.94	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.20	1.08	ปานกลาง

จากตาราง 10 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 11. นักศึกษาเคยเห็นยาเสพติดมากที่สุดคือ บุหรี่ (4.80) และเหล้า (4.76) ยาเสพติดที่
เคยเห็นปานกลางคือ สารระเหย (3.32) และกัญชา (2.80) และยาเสพติดที่เคยเห็นน้อย คือ ยาม้า
(2.30)

ข้อ 16. นักศึกษามีเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติดมากที่สุดคือ บุหรี่ (4.40) และเหล้า (4.19) และ
ยาเสพติดที่เคยใช้น้อยคือ กัญชา (2.15) รองลงมาคือ สารระเหย (1.76) และยาม้า (1.73) ตามลำดับ

ข้อ 17. นักศึกษาทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมากที่สุดคือวิทยุและโทรทัศน์ (4.06)
และสิ่งพิมพ์ (3.59) และทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดปานกลางคือ นิตรตการ (3.14)
รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมรณรงค์ (3.12) และการอบรม (2.95) ตามลำดับ

ข้อ 24. ใน 30 วันที่ผ่านมาเคยใช้ยาเสพติดน้อย (2.04)

ข้อ 25. การเรียนในสถาบันราชภัฏได้เรียนรู้การป้องกันยาเสพติดปานกลาง (3.36)

ข้อ 26. เพื่อนเคยแนะนำถึงวิธีการป้องกันยาเสพติดปานกลาง (2.91)

ข้อ 27. เคยไปพักผ่อนร่วมกับบิดา มารดาและทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมาก (3.63)

ข้อ 28. ร่วมทำกิจกรรมกับสถาบันราชภัฏปานกลาง (3.44)

ข้อ 29. เล่นกีฬาปานกลาง (3.22)

ข้อ 35. เข้าวัดรักษาศีลปานกลาง (2.78)

ข้อ 36. เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับเพื่อนปานกลาง (3.23)

โดยสรุป นักศึกษามีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนี้

นักศึกษาเคยเห็นยาเสพติดมากที่สุดคือ บุหรี่ และเหล้า ยาเสพติดที่เคยเห็นปานกลางคือ สารระเหย และกัญชา และยาเสพติดที่เคยเห็นน้อยคือ ยาม้า นักศึกษาเคยใช้ยาเสพติดมากที่สุดคือ บุหรี่ และเหล้า และยาเสพติดที่เคยใช้น้อยคือ กัญชา รองลงมาคือ สารระเหย และยาม้า นักศึกษาทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดผ่านทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ และทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดปานกลางผ่านทาง นิตยสาร การจัดกิจกรรมรณรงค์ และการอบรม ใน 30 วันที่ผ่านมาเคยใช้ยาเสพติดน้อย ส่วนใหญ่เป็นเหล้า บุหรี่ การเรียนในสถาบันราชภัฏได้เรียนรู้ การป้องกันยาเสพติดปานกลาง เพื่อนเคยแนะนำถึงวิธีการป้องกันยาเสพติดปานกลาง เคยไปพักผ่อนร่วมกับบิดามารดา และทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมาก ร่วมทำกิจกรรมกับสถาบันราชภัฏปานกลาง เล่นกีฬาปานกลางเข้า วัดรักษาศีลปานกลาง เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับเพื่อนปานกลาง

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ
ยาเสพติดของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	μ	σ	ระดับความต้องการ เข้ารับการอบรม เกี่ยวกับยาเสพติด
18.	ท่านคิดว่าเนื้อหาต่อไปนี้ น่าจะจัดให้มีการอบรม อย่างน้อยแค่ไหน			
18.1	ความรู้เรื่องยาเสพติด...	4.27	0.82	มาก
18.2	กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด...	4.23	0.79	มาก
18.3	การป้องกันยาเสพติด...	4.34	0.84	มาก
18.4	คุณภาพชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด	4.11	1.00	มาก
18.5	การบำบัดรักษา.....	4.04	1.16	มาก
19	ต้องการกิจกรรมการอบรมต่อไปนี้ มากน้อยแค่ไหน			
19.1	ฟังการบรรยาย	3.45	1.10	ปานกลาง
19.2	อภิปรายร่วมกัน	3.36	1.12	ปานกลาง
19.3	การศึกษาดูงานนอกสถานที่	4.28	0.98	มาก
19.4	บทบาทสมมติ.. ..	3.47	1.21	ปานกลาง
19.5	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....	3.94	1.07	มาก
38.	ท่านมีความประสงค์ที่จะเข้ารับการอบรมการป้องกัน ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน	3.74	1.12	มาก
	เฉลี่ย	3.92	1.01	มาก

จากตาราง 11 ความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 18. เนื้อหาที่ควรจัดให้มีในการอบรมมากคือ การป้องกันยาเสพติด (4.34) มากรองลงมา
คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด (4.27) กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด (4.24) คุณภาพชีวิตเพื่อป้องกัน
ยาเสพติด (4.11) และการบำบัดรักษา (4.04) ตามลำดับ

ข้อ 19. ต้องการให้จัดกิจกรรมการอบรมมากคือ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ (4.28) มาก
รองลงมา คือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (3.94) ส่วนความต้องการให้จัดกิจกรรมการอบรมปานกลางคือ บทบาท
สมมติ (3.47) รองลงมาคือ ฟังการบรรยาย (3.45) และอภิปรายร่วมกัน (3.36) ตามลำดับ

ข้อ 38. มีความประสงค์ต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดมาก (3.74)

โดยสรุป นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรม ดังนี้

เนื้อหาที่ควรจัดให้มีในการอบรมมากคือ การป้องกันยาเสพติด รองลงมาคือ ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษา ตามลำดับ ต้องการให้จัดกิจกรรมการอบรมมากคือ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ มากรองลงมาคือ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ ฟังการบรรยาย และอภิปรายร่วมกัน ตามลำดับ และมีความประสงค์ต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดมาก

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละของความ ต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
39.	จำนวนวัน ที่ต้องการเข้ารับการอบรม		
39.1	☐ 1 วัน.....	51	25.10
39.2	☐ 2 วัน.....	68	33.50
39.3	☐ 3 วัน.....	56	27.60
39.4	☐ 4 วัน.....	11	5.40
39.5	☐ มากกว่า 4 วัน	17	8.40
40.	วันที่ต้องการเข้ารับการอบรม		
40.1	☐ วันเสาร์ - อาทิตย์	51	25.10
40.2	☐ วันหยุดราชการ	11	5.40
40.3	☐ วันทำการของราชการ... ..	56	27.60
40.4	☐ วันปิดเทอม	24	11.80
40.5	☐ วันใดก็ได้.....	61	30.00
	รวม	203	100

จากตาราง 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด
ของนักศึกษา พบว่า

ข้อ 39. นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรม จำนวน 2 วัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.50
รองลงมาคือ จำนวน 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 27.60 จำนวน 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 25.10 จำนวน มากกว่า 4
วัน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และน้อยที่สุด จำนวน 4 วัน คิดเป็นร้อยละ 5.40 ตามลำดับ

ข้อ 40. วันที่ต้องการเข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ วันใดก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา
คือ วันทำการของราชการ คิดเป็นร้อยละ 27.60 วันเสาร์ - อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 25.10 วันปิดเทอม
คิดเป็นร้อยละ 11.80 และน้อยที่สุดวันหยุดราชการ คิดเป็นร้อยละ 5.40 ตามลำดับ

โดยสรุป นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด ดังนี้

นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรม จำนวน 2 วัน มากที่สุด รองลงมาคือ จำนวน 3 วัน 1 วัน
มากกว่า 4 วัน และจำนวน 4 วัน ตามลำดับ วันที่ต้องการเข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ วันใดก็ได้ รองลงมา
คือ วันเสาร์ - อาทิตย์ วันทำการของราชการ วันปิดเทอมและวันหยุดราชการ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด จำนวนแบบสอบถามที่นักศึกษาดอบ 203 ชุด ข้อ 41 -
43 นำมาวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ ข้อมูลเอกสาร : การวิเคราะห์เนื้อหา และหาค่าความถี่
โดยเสนอเป็นความเรียง สรุปได้ดังนี้

ข้อ 41 ท่านคิดว่าการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร
นักศึกษาส่วนมาก มีความเห็นว่าควรจัดอบรมให้ความรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- 1 โทษและพิษภัยของยาเสพติด
- 2 การป้องกันยาเสพติด
- 3 การบำบัดรักษา

กิจกรรมอื่นๆ นอกจากการจัดอบรมให้ความรู้ นักศึกษาได้เสนอแนะไว้ว่าควรจะมี คือ

1. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
2. การจัดกิจกรรมการณรงค์เรื่องยาเสพติด
3. ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติด
4. ห้ามขายยาเสพติดภายในสถานการศึกษา

ข้อ 42. ท่านคิดว่าการแก้ปัญหายาเสพติด ควรดำเนินการอย่างไร

นักศึกษาส่วนมาก มีความเห็นว่าต้องให้ความรู้บ่อยๆ การแก้ปัญหายาเสพติดควรเริ่มที่ครอบครัว ครอบครัวต้องให้ความอบอุ่นกับสมาชิกภายในครอบครัว ควรให้มีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ควรให้มีการบริการให้คำปรึกษากับผู้ที่มีปัญหา ควรมีการปราบปรามผู้ผลิตอย่างจริงจังและให้เลิกผลิตยาเสพติด

ข้อ 43. ในฐานะที่ท่านเป็นนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ท่านมีวิธีการอย่างไรเพื่อป้องกันตนเองให้พ้นจากการใช้ยาเสพติด

โดยสรุป นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้มาก ดังนี้ เรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดและการบำบัดรักษา กิจกรรมอื่นๆ นอกจากการอบรมให้ความรู้ นักศึกษาเสนอแนะว่า ควรจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด กิจกรรมการรณรงค์เรื่องยาเสพติด ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติดและห้ามขายยาเสพติดในสถานศึกษา การแก้ปัญหายาเสพติดควรดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ ให้ความรู้บ่อยๆ การแก้ปัญหายาเสพติดควรเริ่มต้นที่ครอบครัว ครอบครัวต้องให้ความอบอุ่นแก่สมาชิก ควรมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ให้มีบริการให้คำปรึกษากับผู้ที่มีปัญหา ควรมีการปราบปรามอย่างจริงจัง และให้เลิกผลิตยาเสพติด นักศึกษามีวิธีการป้องกันตนเองให้พ้นจากการใช้ยาเสพติดคือ เลือคบเพื่อนที่ดี หลีกเสี่ยงเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เข้าร่วมการอบรม ทำจิตใจให้ร่าเริง แจ่มใส จิตใจเข้มแข็งไม่คล้อยตามเพื่อน และไม่ทดลองใช้ยาเสพติด

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่นำเอาผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตรจากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา มาพัฒนาเป็นหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ผลจากการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสน ไม่แน่ใจ และตอบผิด ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดนักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษาคือ บุหรี่ เหล้า ภัยซ้าและยาม้า ยาเสพติดที่หาได้ง่ายมาก คือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหย

เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วจะทำให้ไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีก

พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษาเคยเห็นยาเสพติดมากที่สุด คือ บุหรี่ และเหล้า ส่วนสารระเหย กัญชา เคยเห็นปานกลาง และยาม้าเห็นน้อย ยาเสพติดที่เคยใช้ คือ บุหรี่ และเหล้า แต่ใช้น้อยมาก ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดได้รับรู้มาก คือ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์

ความต้องการที่เข้ารับการอบรม นักศึกษามีความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดมาก ด้านเนื้อหาที่อยากรู้มาก คือ การบำบัดรักษา การป้องกันยาเสพติด ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และคุณภาพชีวิต ตามลำดับ กิจกรรมที่ใช้อบรม คือ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ การบรรยาย และอภิปราย ตามลำดับ จำนวนวันที่ต้องการเข้ารับการอบรมมาก คือ 2 วัน จะเป็นวันใดก็ได้

สรุปคำถามปลายเปิด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรมีการอบรมด้านการป้องกันยาเสพติด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องยาเสพติด การป้องกัน การบำบัดรักษา นอกจากการอบรมควรมีการจัด นิทรรศการ กิจกรรมรณรงค์ ออกกฎหมายข้อบังคับ และห้ามขายยาเสพติดในสถานศึกษา การแก้ปัญหา ยาเสพติดควรเริ่มต้นด้วยการให้ความอบอุ่นภายในครอบครัว มีการให้ความรู้ การรณรงค์อย่างต่อเนื่อง มีบริการให้คำปรึกษา มีการปราบปรามอย่างจริงจังและให้เลิกผลิตยาเสพติด นักศึกษาสามารถป้องกันไม่ให้ไปใช้ยาเสพติดโดยการเลือกคบเพื่อน หลีกเลี่ยงเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ว่างให้เป็นประโยชน์

จากผลการศึกษานี้สามารถแจ้งเป็นสภาพปัญหา ความต้องการ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด และเนื้อหา ดังตาราง 13 การแปลงข้อมูลให้เป็นเนื้อหา

ตาราง 13 การแปลงข้อมูลให้เป็นเนื้อหา

ที่	สภาพปัญหา	จุดมุ่งหมายการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา
1	<p>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสนไม่แน่ใจ และตอบผิด</p> <p>ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษา คือ บุหรี่ เหล้า กัญชา และยาม้า ยาเสพติดที่หาได้ง่ายมาก คือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหยตามลำดับ</p>	<p>1. เพื่อให้นักศึกษา</p> <p>อุตสาหกรรมศึกษา</p> <p>มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด</p>	<p>1. ยาเสพติด หมายถึง สารที่มีฤทธิ์เสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจซึ่งมีอยู่หลายชนิดแต่ละชนิดแตกต่างกันด้วยตัวยา ฤทธิ์ของยา วิธีการเสพ และการแพร่ระบาด</p> <p>2. สาเหตุของการติดยา คือ คน สิ่งแวดล้อม ยาเสพติด</p> <p>3. การป้องกันการติดยามี 3 ขั้นตอน คือ การป้องกันขั้น - ปฐมภูมิ - ขั้นทุติยภูมิ - และขั้นตติยภูมิ</p>	<p>1. ความหมายของยาเสพติด</p> <p>2. ฤทธิ์ของยาเสพติด</p> <p>3. กฎหมายยาเสพติด</p> <p>4. การแพร่ระบาดของยาเสพติด</p> <p>5. สาเหตุของการติดยา</p> <p>6. การป้องกันยาเสพติด</p>
2	<p>เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วจะทำให้ไม่หันไปใช้ยาเสพติด</p>	<p>2. เพื่อให้นักศึกษา</p> <p>อุตสาหกรรมศึกษา</p> <p>มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด</p>	<p>1. ยาเสพติดเป็นภัยต่อสุขภาพ สังคม ส่วนรวมและความมั่นคงของประเทศ</p> <p>2. เจตคติที่มีต่อยาเสพติดมีทั้งเจตคติที่ทำให้ติดยาเสพติดและเจตคติที่หลีกเลี่ยงการติดยาเสพติด</p>	<p>1. พิษภัยของยาเสพติด</p> <p>2. เจตคติที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	สภาพปัญหา	จุดมุ่งหมายการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา
3	<p>พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>นักศึกษาเคยเห็นยาเสพติดมากที่สุด คือ บุหรี่และเหล้า ส่วนสารระเหย กัญชา เคยเห็นปานกลาง และยาม้า เห็นน้อยยาเสพติดที่เคยใช้คือ บุหรี่ และเหล้า แต่ใช้น้อยมากข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดได้รับรู้มาก คือ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์</p>	<p>3. เพื่อให้นักศึกษา</p> <p>อุตสาหกรรมศึกษา</p> <p>มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด</p>	<p>1 ยาบางชนิดเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การติดยาเสพติดได้จึงควรใช้อย่างระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด</p> <p>2. พฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ได้แก่พฤติกรรมคบเพื่อน พฤติกรรมการรู้จักปฏิเสธ พฤติกรรมการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต คือ ความสมบูรณ์ พูลสุขทางร่างกายจิตใจ และสังคม</p> <p>3. ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด เป็นความสามารถและความชำนาญในการประเมินและเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาทางพฤติกรรม และสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ถูกต้อง</p>	<p>1 หลักการใช้ยา</p> <p>2. พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด</p> <p>3. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด</p> <p>4. ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด</p>

จากการศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการที่เข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา และพิจารณาเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจากเอกสารและตำราเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด โดยมีสัดส่วน ดังนี้

1. การป้องกันยาเสพติด	คิดคะแนนเฉลี่ย	4.34
2. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	คิดคะแนนเฉลี่ย	4.27
3. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	คิดคะแนนเฉลี่ย	4.23
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	คิดคะแนนเฉลี่ย	4.11
5. การบำบัดรักษา	คิดคะแนนเฉลี่ย	4.04

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร
2. หลักการและเหตุผล
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
5. เนื้อหาวิชา
6. กิจกรรมการอบรม
7. สื่อที่ใช้ในการอบรม
8. การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

ผลการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี โดยผู้วิจัยได้นำเอกสารหลักสูตร และโครงการอบรม ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
3. ความสอดคล้องภายในของหลักสูตร

ผลของการประเมินหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

ผลการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

ความเป็นมา

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี กำหนดขึ้นโดยพัฒนาจากปัญหาและความจำเป็น และจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดจากนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาโดยกำหนด จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 8 ส่วน คือ

- 1 ชื่อหลักสูตร
- 2 หลักการและเหตุผล
- 3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 4 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 5 เนื้อหาวิชา
- 6 กิจกรรมการอบรม
- 7 สื่อที่ใช้ในการอบรม
- 8 การวัดและประเมินผล

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

แบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีจุดมุ่งหมายในการประเมิน 3 ประการ คือ

- 1 ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 3 ความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่
 - 3.1 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา
 - 3.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม
 - 3.3 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

ลักษณะของการประเมิน

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ตามจุดมุ่งหมาย คือ

ฉบับที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ฉบับที่ 3 แบบประเมินความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่

ฉบับที่ 3 ก ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

ฉบับที่ 3 ข ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม

ฉบับที่ 3 ค ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและ

ประเมินผล

ผลที่ได้รับจากการประเมินนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาต่อไป

ตารางที่ 14 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินเอกสารหลักสูตร
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็น
กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (แบบประเมินฉบับที่ 1)

สภาพปัญหาและความจำเป็น	รายละเอียด จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
หลักการและเหตุผล					
หลักสูตรสถาบันราชภัฏ ยึดมาตรฐาน วิชาการและวิชาชีพระดับอุดมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น และสังคม หลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2531) ที่ใช้ในการจัดการศึกษาในสถาบัน ราชภัฏ 3 หลักสูตร มีโปรแกรมวิชา ทั้งหมด 84 โปรแกรมวิชา หลักสูตร ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ วิชา 4073301 ยาและยาเสพติด 2(2-0) เฉพาะสาขาการศึกษา โปรแกรมวิชา สุขศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี อยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน นักศึกษาที่ ศึกษาในหลักสูตรและโปรแกรมวิชาอื่นๆ จึงไม่มีโอกาสศึกษาวิชายาและยาเสพติด ก่อนที่จะจบการศึกษาและออกไป ประกอบอาชีพในสังคมปัจจุบันที่กำลังมี ปัญหาด้านยาเสพติด ผู้วิจัยจึงพัฒนา หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบัน ราชภัฏอุดรธานีเพื่อให้สร้างเสริมความรู้ เจตคติและพฤติกรรม เพื่อการป้องกัน ยาเสพติดขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางให้ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและผู้ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดได้นำไปใช้ ประโยชน์สำหรับเยาวชนอื่น ๆ สืบไป	1. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด	10	100.00	--	--
	2. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามี เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด	9	90.00	1	10.00
	3. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มีพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงการใช้ ยาเสพติด	8	80.00	2	20.00

จากตาราง 14 ปรากฏว่า การประเมินเอกสารหลักสูตรสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญ ว่างมี ความสอดคล้องมากที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความสอดคล้องรองลงมาคือ เจตคติต่อยาเสพติดว่าเป็นสิ่งไม่ดี และไม่ควรรันทันไปใช้ ยาเสพติด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และมีพฤติกรรมการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข มีข้อสรุปดังนี้

1. ผู้ประเมินจำนวน 1 คน มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายข้อ 2 ควรปรับปรุงเป็น เพื่อให้ นักศึกษา อุตสาหกรรมศึกษามีเจตคติที่ถูกต้องต่อยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด
2. ผู้ประเมินจำนวน 2 คน มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายข้อ 3 ควรปรับปรุงเป็น เพื่อให้ นักศึกษา . อุตสาหกรรมศึกษามีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด

ตารางที่ 15 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินเอกสารหลักสูตร การป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (แบบประเมินฉบับที่ 2)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	รายละเอียด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
1. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด	หลังจากการอบรมแล้ว นักศึกษามีความ สามารถดังนี้ 1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด				
2. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรม ศึกษา มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด	1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้....	10	100.00	--	--
	1.2 สามารถแยกได้ว่ายาเสพติดใด เป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด.....	10	100.00	--	--
3. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มีพฤติกรรม การหลีกเลี่ยงการใช้ ยาเสพติด	1.3 สามารถจำแนกประเภทของ ยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง.....	9	90.00	1	10.00
	1.4 จำแนกอาการผู้เสพที่เกิดจาก ยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้.....	8	80.00	2	20.00
	1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิด ต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้.....	10	100.00	--	--
	1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของ ยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและ สังคมได้.....	10	100.00	--	--
	1.7 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่ แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้.....	10	100.00	--	--
	1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติด แพร่ระบาด ได้.....	9	90.00	1	10.00
	1.9 บอกสาเหตุของการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดได้.....	10	100.00	--	--

ตาราง 15 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	รายละเอียด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
-----	2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ยาเสพติด				
	2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มี ต่อความสงบสุขของสังคมได้.....	10	100.00	--	--
	2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดได้.	9	90.00	1	10.00
	2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพรบ. ฉบับอื่นๆ ได้..	9	90.00	1	10.00
	2.4 บอกความหมายของยาเสพติด ตาม พรบ. ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดให้โทษได้.....	10	100.00	--	--
	2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้.....	9	90.00	9	10.00
	2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และ บทกำหนดโทษที่สำคัญได้	9	90.00	1	10.00
	2.7 บอกความหมายของสารระเหย ได้ถูกต้อง.....	9	90.00	1	10.00
	2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่ เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้.	9	90.00	1	10.00
	2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และบท กำหนดโทษที่สำคัญได้.....	9	90.00	1	10.00
	3. การป้องกันยาเสพติด				
	3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คน ติดยาเสพติดได้.....	10	100.00	--	--
	3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำ ให้เยาวชนติดยาเสพติดได้.....	10	100.00	--	--

ตาราง 15 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	รายละเอียด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
-----	3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกัน ยาเสพติดได้.....	9	90.00	1	10.00
	3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกัน ยาเสพติดได้.....	9	90.00	1	10.00
	3.5 อธิบายถึงแนวทางต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้.....	9	90.00	1	10.00
	3.6 สามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ของ ทักษะชีวิตได้.....	8	80.00	2	20.00
	3.7 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็น กระบวนการ.....	9	90.00	1	10.00
	4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน ยาเสพติด				
	4.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้....	10	100.00	--	--
	4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัว ได้.....	10	100.00	--	--
	4.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้	10	100.00	--	--
	4.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหา ได้.....	10	100.00	--	--
	4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้..	10	100.00	--	--
	4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้.....	10	100.00	--	--
	4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควร คบได้.....	10	100.00	--	--
	4.8 อธิบายความหมายของคำว่า การใช้ ชีวิตอย่างมีความสุขได้.....	10	100.00	--	--
	4.9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ได้.....	10	100.00	--	--
	4.10 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำ ให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้.....	10	100.00	--	--

ตาราง 15 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	รายละเอียด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
-----	5. การบำบัดรักษา				
	5.1 บอกความหมาย และระบบ การบำบัดรักษาได้.....	9	90.00	1	10.00
	5.2 บอกความหมายและขั้นตอน การบำบัดรักษาได้.....	9	90.00	1	10.00

จากตาราง 15 ปรากฏว่า ผลจากการประเมินเอกสารหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องมากที่สุดดังนี้ ความหมายของยาเสพติด การจำแนกยาเสพติดให้โทษและพิษภัยของยาเสพติด ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในปัจจุบัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความสอดคล้องรองลงมาคือ การจำแนกประเภทและวิธีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และการจำแนกอาการผู้เสพยาเสพติดชนิดต่างๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

2. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ผู้ประเมินมีความเห็นว่าสอดคล้องมากที่สุดดังนี้ ความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความสอดคล้องรองลงมาคือ การให้ความหมายของกฎหมาย พรบ. พรก. สาระสำคัญของ พรบ ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ความหมายของยาเสพติดตาม พรบ. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ การจำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ความหมายของสารระเหย การจำแนกสารระเหย สาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับบทกำหนดโทษที่สำคัญได้ จำนวนที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องระดับมาก 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

3 การป้องกันยาเสพติด ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมากที่สุดดังนี้ สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความสอดคล้องรองลงมาคือ รูปแบบการป้องกันยาเสพติด แนวทางการป้องกันยาเสพติดและการใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และสามารถในการใช้ทักษะย่อยของทักษะชีวิตได้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

4. คุณภาพชีวิต ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5. การบำบัดรักษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข

1. ผู้ประเมิน 1 คน มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมบางข้อมีความซ้ำซ้อนกันแต่อยู่ในเนื้อหาที่แตกต่างกัน

2. ผู้ประเมิน 1 คน มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมส่วนใหญ่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในข้อ 1 ส่วนข้อ 2 และ ข้อ 3 ยังมีจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมน้อย

3. ผู้ประเมิน 2 คนมีความเห็นว่าควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อ 3.5 เป็น *นำเสนอแนวทางและกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติดได้*

4. ผู้ประเมิน 3 คนมีความเห็นว่าควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อ 3.6 เป็น *สามารถใช้ทักษะย่อยของทักษะชีวิตเฉพาะทักษะที่สำคัญ เช่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะการควบคุมสถานการณ์*

ตารางที่ 16 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินเอกสารหลักสูตร
การป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา (แบบประเมินฉบับที่ 3 ก)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด เนื้อหาวิชา	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามี ความสามารถ ดังต่อไปนี้					
1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด.....	9	90.00	1	10.00
1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้	- ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของ ยาเสพติด				
1.2 สามารถแยกได้ว่ายาเสพติดใด เป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด	- พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด				
1.3 สามารถจำแนกประเภทของ ยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง	- การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม และกลุ่มเยาวชน				
1.4 จำแนกอาการผู้เสพที่เกิดจาก ยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้					
1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิด ต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้					
1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษ ภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้					
1.7 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่แพร่ ระบาดในยุคนี้อย่างน้อยได้					
1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติด แพร่ระบาดได้					
1.9 บอกสาเหตุของการแพร่ ระบาดของยาเสพติดได้					

ตาราง 16 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด	เนื้อหาวิชา	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
			ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด		2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	8	80.00	2	20.00
2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคมได้		- พรบ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518				
2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดได้		- พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 - พรก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533				
2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพรบ.ฉบับอื่นๆ ได้						
2.4 บอกความหมายของยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้						
2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้						
2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้						
2.7 บอกความหมายของสารระเหยได้ถูกต้อง						
2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้						
2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้						

ตาราง 16 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด	เนื้อหาวิชา	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
			ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
3. การป้องกันยาเสพติด		3. การป้องกันยาเสพติด.....	9	90.00	1	10.00
3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้		- สาเหตุของการติดยาเสพติด				
3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้		- แนวทางการป้องกันยาเสพติด				
3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกันยาเสพติดได้		- การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน				
3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้						
3.5 อธิบายถึงโครงการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้						
3.6 สามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ของทักษะชีวิตได้						
3.7 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ						
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด		4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	9	90.00	1	10.00
4.1 ระบุงค์ประกอบของครอบครัวได้		- ครอบครัว				
4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้		- การคบเพื่อนที่ดี				
4.3 ระบุนักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้		- การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข				
4.4 ระบุนักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้						

ตาราง 16 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด เนื้อหาวิชา	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้					
4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้					
4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้					
4.8 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้					
4.9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้					
4.10 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้					
5. การบำบัดรักษา	5. การบำบัดรักษา.....	9	90.00	1	10.00
5.1 บอกความหมาย และระบบการบำบัดรักษาได้	- การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ				
5.2 บอกความหมายและขั้นตอนการบำบัดรักษาได้	1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ 2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ 3 การบำบัดรักษาในระบบบังคับ				
5.3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติดได้	- ขั้นตอนการบำบัดรักษา มี 4 ขั้นตอน				
	1. ขั้นตอนการรับการบำบัด 2. ขั้นตอนการถอนพิษยา 3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ 4. ขั้นตอนการติดตามผล				

จากตาราง 16 ปรากฏว่า ผลจากการประเมินเอกสารหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ของผู้ ประเมินเห็นว่ามี ความสอดคล้องมากที่สุดดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด คุณภาพ ชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ความสอดคล้อง ร่องลงมาคือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข

1. ผู้ประเมิน 2 คน มีความเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาเรื่อง การบำบัดรักษาส่วนที่เป็นบทบาทของ ครอบครัว และชุมชน กับการบำบัดรักษา
2. ผู้ประเมิน 1 คน มีความเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาเรื่อง สภาพของผู้ติดยาเสพติดด้วย
3. ผู้ประเมิน 3 คนมีความเห็นว่า เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันควรเพิ่มเติมและเน้น เนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนด้วย
4. ผู้ประเมินจำนวน 2 คนมีความเห็นว่าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตควรเน้นเรื่อง ความสุข ความอบอุ่นในครอบครัว การคบเพื่อน และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ตารางที่ 17 ความดีและร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินเอกสารหลักสูตร การป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา กับ กิจกรรมการอบรม (แบบประเมินฉบับที่ 3 ข)

เนื้อหาวิชา	รายละเอียด กิจกรรมการอบรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความดี (N=10)	ร้อยละ	ความดี (N=10)	ร้อยละ
1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....	8	80.00	2	20
- ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของ ยาเสพติด	2. ฟังการบรรยาย	10	100.00	--	--
- พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด	3. อภิปรายร่วมกัน.....	10	100.00	--	--
- การแพร่ระบาดของยาเสพติดใน สังคมและกลุ่มเยาวชน					
2. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด	1. ฟังการบรรยาย.....	10	100.00	--	--
- พรบ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและ ประสาท พ.ศ. 2518	2. อภิปรายร่วมกัน.....	10	100.00	--	--
- พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	:				
- พรก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533					
3. การป้องกันยาเสพติด	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์... ..	9	90 00	1	10
- สาเหตุของการติดยาเสพติด	2. บทบาทสมมติ.....	9	90 00	1	10
- แนวทางการป้องกันยาเสพติด	3. ฟังการบรรยาย.....	10	100.00	--	--
- การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกัน การ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน	4. อภิปรายร่วมกัน.....	10	100.00	--	--
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน ยาเสพติด	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....	9	90.00	1	10
- ครอบครัว	2. บทบาทสมมติ.....	9	90.00	1	10
- การคบเพื่อนที่ดี	3 ฟังการบรรยาย....	10	100.00	--	--
- การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข	4. "อภิปรายร่วมกัน.....	10	100.00	--	--

ตาราง 17 (ต่อ)

เนื้อหาวิชา	รายละเอียด กิจกรรมการอบรม	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
5. การบำบัดรักษา	1. การศึกษานอกสถานที่.....	10	100.00	--	--
- การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ	2. ฟังการบรรยาย.....	10	100.00	--	--
1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ	3. อภิปรายร่วมกัน.....	10	100.00	--	--
2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ					
3. การบำบัดรักษาในระบบบังคับ					
- ขั้นตอนการบำบัดรักษา					
มี 4 ขั้นตอน					
1 ขั้นตอนการรับการบำบัด					
2. ขั้นตอนการถอนพิษยา					
3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ					
4. ขั้นตอนการติดตามผล					

จากตาราง 17 ปรากฏว่า ผลจากการประเมินเอกสารหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการอบรม มีข้อสรุปคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด กิจกรรมการฟังบรรยายและการอภิปรายร่วมกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหารองลงมา ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด คือ กิจกรรมการฟังบรรยายและการอภิปรายร่วมกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. การป้องกันยาเสพติด กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด คือ กิจกรรมการฟังบรรยายและการอภิปรายร่วมกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา คือ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และบทบาทสมมติ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด คือ กิจกรรมการฟังบรรยายและการอภิปรายร่วมกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหารองลงมา คือ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และบทบาทสมมติ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

5. การบำบัดรักษา กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การศึกษาออกสถานที่ การฟังบรรยาย และการอภิปรายร่วมกัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข

1. กิจกรรมการอบรมบางเรื่อง ไม่ตรงกับแผนการสอน เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติไม่มีรายละเอียดว่าเป็นบทบาทสมมติอย่างไร

2. ควรให้มีการศึกษากรณีตัวอย่างจากทั้งเอกสารและวีดิทัศน์ประกอบ

3. เนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยา ควรมีกิจกรรมทำรายงานในลักษณะการสัมภาษณ์กลุ่มเสี่ยง

4. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และบทบาทสมมติควรสอดคล้องกับเนื้อหา

ตารางที่ 18 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินเอกสารหลักสูตร การป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่าง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล (แบบประเมินฉบับที่ 3 ก)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด	การวัดและประเมินผล	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
			ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามีความสามารถ ดังต่อไปนี้						
1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด.....		9	90.00	1	10
1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้						
2.2 เมื่อให้ชื่อ และสมบัติของยาเสพติดต่างๆ สามารถแยกได้ว่า	1	2				
ยาเสพติดใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด	3	4				
1.3 เมื่อให้ชื่อยาเสพติดชนิดต่างๆ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง	5	6				
ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง	7	8				
1.4 จำแนกอาการผู้เสพยาที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้	9					
1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้						
1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้						

ตาราง 18 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด	สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
1.7 บอกชนิดของตัวยาที่แพ้วาระบาด ในยุคปัจจุบันได้					
1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติด แพ้วาระบาด ได้					
1.9 บอกสาเหตุของการแพ้วาระบาด ของยาเสพติดได้					
2. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด	2. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด.	9	90.00	1	10.00
2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มี ต่อความสงบสุขของสังคมได้	คำตามข้อที่ 10			11	
2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด ได้	12 14 16			13 15 17	
2.3 บอกสาเหตุสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพรบ. ฉบับอื่นๆ ได้					
2.4 บอกความหมายของ ยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้					
2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้					
2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และ บทกำหนดโทษที่สำคัญได้					
2.7 บอกความหมายของสารระเหย ได้ถูกต้อง					
2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็น อันตรายออกจากสารละลายอื่นได้					
2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และ บทกำหนดโทษที่สำคัญได้					

ตาราง 18 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด		สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
	การวัดและประเมินผล		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
3. การป้องกันยาเสพติด	3 การป้องกันยาเสพติด..... ..		9	90.00	1	10.00
3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้	คำถามข้อที่					
3.2 อธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้	18	19				
3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกันยาเสพติดได้	22	23				
3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้	26	27				
3.5 อธิบายถึงโครงการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้	30	31				
3.6 สามารถใช้ทักษะย่อยๆ ของทักษะชีวิตได้	32	33				
3.7 สามารถใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ						
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน	4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด.		9	90.00	1	10.00
4.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้	คำถามข้อที่					
4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้	34	35				
4.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้	36	37				
4.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้	38					
4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้						
4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้						
4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้						

ตาราง 18 (ต่อ)

มุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	รายละเอียด		สอดคล้อง		ไม่สอดคล้อง	
	การวัดและประเมินผล		ความถี่ (N=10)	ร้อยละ	ความถี่ (N=10)	ร้อยละ
4.8 อธิบายความหมายของคำว่า การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้						
4.9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ได้						
4.10 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำ ให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้						
5. การนำบัตรรักษา	5. การนำบัตรรักษา.....		9	90.00	1	10.00
5.1 บอกความหมาย และระบบ การนำบัตรรักษาได้	คำถามข้อที่					
5.2 บอกความหมายและขั้นตอน การนำบัตรรักษาได้	39	40				
5.3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติด ได้						

จากตาราง 18 ปรากฏว่า ผลจากการประเมินเอกสารหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับ
นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล
ผู้ประเมินมีความเห็นว่าการวัดและประเมินผลกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมีความสอดคล้องในระดับมาก
ทุกเรื่อง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด คุณภาพชีวิต
เพื่อการป้องกันยาเสพติด และการนำบัตรรักษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข

1. คำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แต่

1.1 ไม่ครอบคลุมทุกจุดมุ่งหมาย

1.2 ขาดการวัดเจตคติและพฤติกรรมปฏิเสธยาเสพติด

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน นำมาพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด และนำหลักสูตรให้ผู้
เชี่ยวชาญประเมิน ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยมีหลักสูตรที่ปรับปรุง
แก้ไขแล้ว ดังนี้

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ ยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคน ที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งที่เป็น นักวิชาการทั้งวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้าน เศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าของวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง ทั้ง หลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ในการจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี และยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบัน การศึกษาและชุมชน นำไปสู่การพัฒนา ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม

หลักสูตรวิทยาลัยครูมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ เป็นอย่างดี
 2. มีทักษะในด้านการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 3. มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่รู้ มีทักษะและวิจารณญาณในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัว ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน
 4. มีเจตคติที่ดี มีจรรยาบรรณและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ
 5. มีโลกทัศน์ที่กว้าง ขอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
 6. เป็นพลเมืองดี มีความตระหนักต่อการพัฒนาตนเองและเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสังคม
 7. มีความเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย
- อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

หลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2528 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2531) ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ในวิทยาลัยครูมี 3 หลักสูตรด้วยกัน คือ หลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรปริญญา 4 ปี และหลักสูตรปริญญา 2 ปี ในแต่ละหลักสูตรมี 3 สาขาวิชา คือ สาขาการศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ สาขา

วิชาที่มีอยู่ใน 3 หลักสูตร มีโปรแกรมวิชาทั้งหมด 84 โปรแกรมวิชา หลักสูตรที่สถาบันราชภัฏอุดรธานี เปิดสอนมีวิชา 4073301 ยาและยาเสพติด 2 (2-0) เฉพาะสาขาการศึกษา โปรแกรมวิชาสุขศึกษา ระดับปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มเนื้อหาวิชา ด้านการศึกษาวิชาอุตสาหกรรม ศึกษาเปิดสอนสาขาการศึกษา สายมัธยมศึกษา โปรแกรมอุตสาหกรรมศิลป์ และสาขาวิทยาศาสตร์ สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาอิเล็กทรอนิกส์ และโปรแกรมวิชาก่อสร้าง ดังนั้นนักศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานีที่ศึกษาในหลักสูตรและโปรแกรมวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะนักศึกษาวิชาอุตสาหกรรม ศึกษาจึงไม่มีโอกาสได้ศึกษา วิชายาและยาเสพติด ก่อนที่จะจบการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพอยู่ใน สังคมปัจจุบันที่กำลังมีปัญหาด้านยาเสพติด และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความ ต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา มาพัฒนาเป็นหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ผลจากการวิเคราะห์ สรุปได้ดังนี้

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาล้วนใหญ่อยังสับสน ไม่แน่ใจ และตอบผิด ด้านการ แพร่ระบาดของยาเสพติดนักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและใน สถานศึกษาคือ บุหรี่ เหล้า กัญชาและยาบ้า ยาเสพติดที่หาได้ง่ายมาก คือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหย

เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเมื่อเสพเข้าไปแล้ว จะสร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วจะทำให้ ไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีก

พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษาเคยเห็นยาเสพติดมากที่สุด คือ บุหรี่ และเหล้า ส่วนสารระเหย กัญชา เคยเห็นปานกลาง และยาบ้าเห็นน้อย ยาเสพติดที่เคยใช้ คือ บุหรี่ และเหล้า แต่ใช้น้อยมาก ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดได้รับรู้มาก คือ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์

ความต้องการที่เข้ารับการอบรม นักศึกษามีความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกัน ยาเสพติดมาก ด้านเนื้อหาที่อยากรู้มาก คือ การบำบัดรักษา การป้องกันยาเสพติด ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และคุณภาพชีวิต ตามลำดับ กิจกรรมที่ใช้อบรม คือ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ การบรรยาย และอภิปราย ตามลำดับ จำนวนวันที่ต้องการเข้ารับ การอบรมมาก คือ 2 วัน จะเป็นวันใดก็ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีในลักษณะหลักสูตรระยะสั้นเพื่อใช้อบรมให้กับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ให้สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้ และเป็นประโยชน์สำหรับศูนย์ศึกษาป้องกันของสถาบันราชภัฏจะได้นำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กับการจัดการศึกษาและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตรโดยจัดเวลาและโอกาสให้กับหลักสูตรนี้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรนี้ หลังจากผ่านการอบรมจะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด
2. มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด
3. มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
 - 1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้
 - 1.2 สามารถแยกได้ว่าสารใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด
 - 1.3 สามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง
 - 1.4 จำแนกอาการผู้เสพที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้
 - 1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้
 - 1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้
 - 1.7 บอกชนิดของตัวยาที่แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้
 - 1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติดแพร่ระบาดได้
 - 1.9 บอกสาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
 - 2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคมได้
 - 2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดได้
 - 2.3 บอกสาเหตุสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และ พรบ. ฉบับอื่นๆ ได้
 - 2.4 บอกความหมายของยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้
 - 2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้

- 2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้
- 2.7 บอกความหมายของสารระเหยได้ถูกต้อง
- 2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้
- 2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้
- 3. การป้องกันยาเสพติด
 - 3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้
 - 3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้
 - 3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกันยาเสพติดได้
 - 3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้
 - 3.5 อธิบายถึงโครงการต่างๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้
 - 3.6 สามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ของทักษะชีวิตได้
 - 3.7 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ
- 4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
 - 4.1 ระบุงค์ประกอบของครอบครัวได้
 - 4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้
 - 4.3 ระบุนลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้
 - 4.4 ระบุนลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้
 - 4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้
 - 4.6 ระบุนคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้
 - 4.7 ระบุนคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้
 - 4.8 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้
 - 4.9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้
 - 4.10 ระบุงค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้
- 5. การบำบัดรักษา
 - 5.1 บอกความหมาย และระบบการบำบัดรักษาได้
 - 5.2 บอกความหมายและขั้นตอนการบำบัดรักษาได้
 - 5.3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติดได้

เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ประกอบด้วยรายละเอียดของโครงสร้างเนื้อหาวิชา และขอบเขตเนื้อหาวิชาในการอบรม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
3. การป้องกันยาเสพติด
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
5. การบำบัดรักษา

รายละเอียดของหัวข้อวิชาในการอบรม มีดังนี้ คือ

หมวดที่ 1	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 3	การป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.30 ชั่วโมง
หมวดที่ 4	คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 5	การบำบัดรักษาและการป้องกัน- โดยไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวช จังหวัดขอนแก่น	เวลา 4.00 ชั่วโมง

หมายเหตุ หัวข้อวิชาในหมวดที่ 5 เรื่อง การบำบัดรักษา เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นสภาพความเป็นจริง ของผู้ที่ติดยาเสพติด วิธีการบำบัดรักษา และการป้องกัน โดยไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวช จังหวัดขอนแก่น

เนื่องจากจำนวนวันที่นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรม จำนวน 2 วัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมา คือ จำนวน 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 27.60 ซึ่งมีความแตกต่างกันน้อยมาก แต่ความต้องการของนักศึกษา ต้องการกิจกรรมการศึกษาดูงาน ผู้วิจัยจึงจัดโครงการศึกษาดูงาน เรื่องการบำบัดรักษา และการป้องกัน ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันจิตเวช จังหวัดขอนแก่น ซึ่งต้องใช้เวลาในการเดินทางไปและกลับ ผู้วิจัยจึงปรับวันที่ใช้อบรมจาก 2 วัน เป็น 3 วัน

รายละเอียดโครงสร้างเนื้อหาการอบรมการป้องกันยาเสพติด

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี
โดยแบ่งออกตามหมวดเนื้อหาวิชาและเวลาการอบรม ดังนี้

หมวดที่ 1	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	2.1 ต่อดตนเองและครอบครัว	
	2.2 ต่อสังคม	
	หน่วยที่ 3 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและ กลุ่มเยาวชน	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 3	การป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.30 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด	เวลา 0.30 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 แนวทางการป้องกันยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมี พฤติกรรมเบี่ยงเบน	เวลา 2.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 4	คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ครอบครัว	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 การคบเพื่อนที่ดี	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 การมีชีวิตอย่างมีความสุข	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 5	การบำบัดรักษาและการป้องกัน	เวลา 4.00 ชั่วโมง
	ไปศึกษานอกสถานที่ ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวช จังหวัดขอนแก่น	

ขอบเขตเนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วย

หมวดที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เวลา 3.00 ชั่วโมง
 คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติดชนิดต่างๆ พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและกลุ่มเยาวชน

หมวดที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย
 หน่วยที่ 1 ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด
 หน่วยที่ 2 พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด
 2.1 ต่อดนเองและครอบครัว
 2.2 ต่อดสังคม

หมวดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด เวลา 3.00 ชั่วโมง
 คำอธิบายรายวิชา
 กฎหมายสำคัญสำหรับสังคมเนื่องจากทำให้สังคมเกิดความสงบสุข กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีหลายฉบับ เช่น พรบ. วัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

หมวดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย
 หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 หน่วยที่ 2 พรบ. ยาเสพติดให้โทษ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530
 หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

หมวดที่ 3 การป้องกันยาเสพติด เวลา 3.30 ชั่วโมง
 คำอธิบายรายวิชา
 ปัญหายาเสพติด เกิดจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น อยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด การใช้ยาเพื่อลดปัญหาชีวิต ความอยากรู้อยากเห็น การหลบหนีความจริง เป็นต้น การป้องกันการติดยาเสพติด ที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

หมวดที่ 3 การป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด

หน่วยที่ 2 แนวทางในการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

หมวดที่ 4 คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

เวลา 3.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด หมายถึง การมีครอบครัวดี การคบเพื่อนที่ดี และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ปัญหา ยาเสพติดในวัยรุ่นเกิดจากปัญหาในครอบครัว เช่น พ่อแม่ทะเลาะกัน พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้เด็กรู้สึกโดดเดี่ยวไร้ที่พึ่งทางใจ ขาดความรักความอบอุ่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คือ การสร้างความรักความสุขในครอบครัว การให้เวลากับครอบครัว การมีส่วนร่วมในภารกิจของครอบครัว ครอบครัวที่ดีคนในครอบครัวต้องมีบทบาทที่เหมาะสมด้วย พ่อแม่มีหน้าที่หาอาหารมาเลี้ยงครอบครัว ดูแลอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ส่วนลูกมีหน้าที่กตัญญูต่อพ่อแม่

การคบเพื่อนที่ดี ต้องเลือกคบเพื่อนที่คอยให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่เพื่อน เพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข เพื่อนแนะนำประโยชน์ และเพื่อนที่รักใคร่เพื่อนอย่างแท้จริง ส่วนเพื่อนที่ไม่ควรคบคือ คนปกอลอก ช่างประจบ ชักชวนไปในทางเสีย

การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขคือ การดูแลสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

หมวดที่ 4 คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ครอบครัว

หน่วยที่ 2 การคบเพื่อนที่ดี

หน่วยที่ 3 การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

หมวดที่ 5 การบำบัดรักษาและการป้องกัน

เวลา 4.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ

ระบบที่ 1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ (voluntary system) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดซึ่งต้องการจะเลิกยาเสพติด สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลต่างๆ

ระบบที่ 2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ (correctional system) เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดและถูกคุมขัง ซึ่งต้องเข้ารับการบำบัดรักษาภายใต้ขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย

ระบบที่ 3 การบำบัดรักษาในระบบบังคับ (compulsory system) เป็นการใช้กฎหมายบังคับผู้ติดยาเสพติดให้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานที่ที่จัดตั้งขึ้น ตามพรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข มีขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนเตรียมการรับการบำบัด (pre - admission) เป็นการเตรียมผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการบำบัดให้เกิดความเชื่อมั่นและมีความตั้งใจจริงที่จะเลิกยาเสพติด นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมของญาติพี่น้องและครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ

2. ขั้นตอนการถอนพิษยา (detoxification) เป็นการบำบัดรักษาทางกายที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด ด้วยการให้ยาชนิดอื่นแทน เช่น เมธาโดน เพื่อช่วยระงับความต้องการยา หรือให้เลิกยาเสพติดทันทีที่เรียกว่า หักดิบ (cold turkey) ตลอดจนการใช้ยาสมุนไพรรักษา

3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ (rehabilitation) เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้เข้มแข็ง ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้กลับสู่สังคมได้อย่างปกติโดยไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก ประกอบด้วย การฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ และสังคม

4. ขั้นตอนการติดตามผล (after care) เป็นการติดตามดูแลผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว และกลับคืนสู่ครอบครัวว่ามีความเป็นไปอย่างไร โดยเจ้าหน้าที่ติดตามสอบถาม ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา มีการนัดพบ เยี่ยมเยียนด้วยตนเอง หรือติดตามทางจดหมายหรือทางโทรศัพท์

หมวดที่ 5 การบำบัดรักษาและการป้องกัน โดยไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสถาบันจิตเวชจังหวัดขอนแก่น เวลา 4.00 ชั่วโมง

กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการอบรมการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามความต้องการของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การฟังบรรยาย การอภิปรายร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

สื่อที่ใช้ในการอบรม

สื่อที่ใช้ในการอบรมของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดมีหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทยังให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีกต่อไป และได้แบ่งประเภทของสื่อที่ใช้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทเอกสารที่ใช้ในการอบรม คือ รูปภาพ เอกสาร
2. สื่อประเภทเทคโนโลยีที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ แผ่นใส สไลด์ เทป และวีดิทัศน์
3. สื่อประเภทวิธีการ หรือกิจกรรมที่ใช้ในการอบรม คือ ศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ บทบาทสมมติ อภิปรายร่วมกัน

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีหลักการดังนี้ คือ ตรวจสอบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาก่อนการอบรม และหลังการอบรมผ่านไปแล้ว โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน เพื่อต้องการทราบว่าผลของการวัดและประเมินผลก่อนการอบรมกับหลังการอบรมมีความแตกต่างกันหรือไม่

การวัดผลก่อนการอบรม

จะทำการวัดในช่วงแรกของวันแรกที่ยังไม่มีการอบรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบความรู้พื้นฐาน เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาก่อนการอบรม

การวัดผลหลังการอบรม

จะทำการวัดในช่วงสุดท้ายของวันสุดท้ายที่ยังไม่มีการอบรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบความรู้พื้นฐาน เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาหลังการอบรมผ่านไปแล้ว

เครื่องมือที่ใช้วัด

เป็นแบบสอบถามด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาตามเนื้อหา ดังนี้ คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษา และคุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้สาระสำคัญของการศึกษาวิจัย และนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาพัฒนาหลักสูตร แล้วนำหลักสูตรที่พัฒนาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำเสนอหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว ขั้นตอนการศึกษาสรุปโดยย่อ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. สืบค้นความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานี มาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
2. พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ให้สามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด
3. ประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

1. นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวน 203 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537 เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
2. ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 5 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญการป้องกันยาเสพติดมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 แบบ คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
2. แบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตร

แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ โปรแกรมวิชา ระดับ และชั้นปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ แบบมาตราประมาณค่าและคำถามปลายเปิด ส่วนที่เป็นแบบคำถามปลายเปิดนั้นกำหนดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและเสนอแนะในตอนที่ท้ายของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน เป็นแบบสำรวจรายการ คำถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความสอดคล้องของหลักสูตรว่าสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้อง เกณฑ์การพิจารณาว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน โดยใช้การตอบของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 70 ขึ้นไป ส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตอนท้ายของคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมส่งแบบสอบถามให้กับหัวหน้าภาควิชาศึกษาศาสตร์และอุตสาหกรรมศิลป์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักศึกษา จำนวน 203 คน ในระหว่าง วันที่ 20 - 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ได้ข้อมูลครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน เพื่อประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ส่งแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2540 และเก็บรวบรวมแบบประเมินกลับใน วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2540 ได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด สำหรับ นักษาศาสตรมหากรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี สรุปได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามากที่สุดเป็นชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70 มีอายุ 19 ปี มากที่สุด จำนวน 74 คนคิดเป็นร้อยละ 36.5 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ มากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 เป็นนักศึกษาระดับอนุปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00

ผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อสำรวจความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาศาสตรมหากรรมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสน ไม่แน่ใจ และตอบผิด ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษาคือ บุหรี่ เหล้า ภัณฑุชา และยาม้า ยาเสพติดที่หาได้ง่ายมาก คือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหย

2. เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีเจตคติว่าเป็นสิ่งไม่ดี เมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง และสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้วจะทำให้ไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีกต่อไป นักศึกษามีเจตคติว่ายาม้าเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด การประกอบอาชีพช่างหรือทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เครียด การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการคบเพื่อนที่ไม่ดีจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก การออกกำลังกายเป็นประจำร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี ไม่เครียด ไม่กังวล จะทำให้มีโอกาสใช้ยาเสพติดน้อย และการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษามีความจำเป็นมาก

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีประสบการณ์การใช้ยาเสพติด คือ บุหรี่ และเหล้า มากที่สุด และทราบข่าวสารเกี่ยวกับ การป้องกันยาเสพติดจาก วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์

4. ความต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรมมาก เนื้อหาที่ควรจัดให้มีการอบรม คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมาก กิจกรรมการอบรมที่ต้องการ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ การบรรยาย และจำนวนวันที่ต้องการอบรม คือ 2 วัน มากที่สุด วันที่ต้องการอบรม คือ วันใดก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษากันคว้าจากขั้นตอนที่ 1 นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็น สำหรับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มากำหนดเป็นสภาพปัญหา จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด เนื้อหาวิชา และพิจารณาเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติด สรุปได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	เวลา	3.30 ชั่วโมง
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา	3 00 ชั่วโมง
3. การป้องกันยาเสพติด	เวลา	3.00 ชั่วโมง
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	เวลา	3.00 ชั่วโมง
5. การบำบัดรักษา	เวลา	4.00 ชั่วโมง

มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร
2. หลักการและเหตุผล
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
5. เนื้อหาวิชา
6. กิจกรรมการอบรม
7. สื่อที่ใช้ในการอบรม
8. การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

การประเมินหลักสูตร เกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
3. ความสอดคล้องภายในหลักสูตร ได้แก่
 - 3 1 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา
 - 3 2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม
 - 3.3 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด ด้านเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด ด้านพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ดังนี้ ควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็น เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด และเพื่อให้ นักศึกษามีพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ด้านความหมายเกี่ยวกับยาเสพติด การจำแนกพิษภัยเกี่ยวกับยาเสพติด ยาเสพติดที่แพร่ระบาด การจำแนกอาการผู้ป่วย ความสำคัญของกฎหมายต่อความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม การให้ความหมายของ พรบ. พรก. สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด รูปแบบและแนวทางในการป้องกัน และการใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความสามารถในการใช้ทักษะย่อย มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ดังนี้ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมบางข้อมีความซ้ำซ้อนกัน แต่อยู่ในเนื้อหาที่แตกต่างกัน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมบางเนื้อหาวิชายังมีน้อยไป ควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมบางข้อเป็น นำเสนอแนวทางและกิจกรรมเพื่อการป้องกันยาเสพติดได้ สามารถใช้ทักษะย่อยของทักษะชีวิตเฉพาะทักษะที่สำคัญได้ เช่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะควบคุมสถานการณ์

3 ความสอดคล้องภายในหลักสูตรได้แก่

3.1 เนื้อหาวิชา ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ดังนี้ ควรเพิ่มเนื้อหาเรื่องการบำบัดรักษาส่วนที่เป็น บทบาทของครอบครัวและชุมชน การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การป้องกันตนเอง และคุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด ควรเน้นเรื่องความสุขความอบอุ่นในครอบครัว การคบเพื่อนและการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

3.2 กิจกรรมการอบรม ด้านการฟังบรรยาย การอภิปรายร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ และการศึกษานอกสถานที่ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมการอบรมบางเรื่องไม่ตรงกับแผนการสอน ควรให้มีการศึกษากรณีตัวอย่างจากเอกสารและวีดิทัศน์ประกอบ เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด ควรมีกิจกรรมทำรายงานในลักษณะสัมภาษณ์กลุ่มเสี่ยง

3.3 การวัดและประเมินผล ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ดังนี้ คำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แต่ไม่ครอบคลุมทุกจุดมุ่งหมาย ขาดการวัดเจตคติ และพฤติกรรมการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด

ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การประเมินหลักสูตรและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด โดยมีหลักสูตรที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วโดยย่อ ดังนี้

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี

หลักการและเหตุผล

ผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้อบรมให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด สามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยยาเสพติดได้ และหลักสูตรที่วิจัยพัฒนาขึ้นนี้จะ เป็นประโยชน์สำหรับศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จะได้นำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด ไปใช้อบรมให้กับนักศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตร โดยจัดเวลาและโอกาสให้กับหลักสูตรนี้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาศาสน์ราชภัฏอุดรธานี ที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรนี้ หลังจากผ่านการอบรมจะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด
2. มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด
3. มีพฤติกรรมกรรหลีกเสี่ยงการใช้ยาเสพติด

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามีความรู้ความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
3. การป้องกันยาเสพติด
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
5. การบำบัดรักษา

เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
3. การป้องกันยาเสพติด
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
5. การบำบัดรักษา

กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการอบรมการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ประกอบด้วย การฟังบรรยาย การอภิปรายร่วมกัน, กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

สื่อที่ใช้ในการอบรม

สื่อที่ใช้ในการอบรมของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทเอกสารที่ใช้ในการอบรม คือ รูปภาพ เอกสาร
2. สื่อประเภทเทคโนโลยีที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ แผ่นใส สไลด์ เทป และวีดีทัศน์
3. สื่อประเภทวิธีการ หรือกิจกรรมที่ใช้ในการอบรม คือ ศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ อภิปรายร่วมกัน

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีหลักการดังนี้ คือ ตรวจสอบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาก่อนการอบรม และหลังการอบรม ผ่านไปแล้ว โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน เพื่อต้องการทราบว่าผลของการวัดและประเมินผลก่อนการอบรมกับหลังการอบรมมีความแตกต่างกันหรือไม่

การวัดผลก่อนการอบรม

จะทำการวัดในช่วงแรกของวันแรกที่จัดการอบรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบความรู้พื้นฐาน เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาก่อนการอบรม

การวัดผลหลังการอบรม

จะทำการวัดในช่วงสุดท้ายของวันสุดท้ายที่จัดการอบรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบความรู้พื้นฐาน เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา หลังการอบรมผ่านไปแล้ว

เครื่องมือที่ใช้วัด

เป็นแบบสอบถามด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาตามเนื้อหา ดังนี้ คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษา และคุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

การอภิปรายผล

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของ นักศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สถาบันราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ พฤติกรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด

นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องฤทธิ์ของยาเสพติดแต่ละตัวอยู่ในขั้นต่ำ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังสับสน ไม่แน่ใจ และตอบผิด ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักศึกษามีความรู้ว่ายาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรมและในสถานศึกษาคือ บุหรี่ เหล้า กัญชาและยาบ้า ยาเสพติดที่หาได้ง่ายมาก คือ บุหรี่ เหล้า และสารระเหย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม (2535 : 134 - 136) ได้สำรวจการใช้ยาเสพติด ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมจากผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในโรงงานอุตสาหกรรมมาก

ดังนั้น การจัดการอบรมเรื่องยาเสพติดจึงต้องจัดให้กับนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด การป้องกันยาเสพติด คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน ยาเสพติด และการบำบัดรักษา เมื่อนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดให้โทษดีแล้ว นักศึกษาจะไม่ไปใช้ยาเสพติด

2. เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด

นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี มีเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่า เป็นสิ่งไม่ดี เมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง และสังคม นักศึกษาเชื่อว่าเมื่อผ่านการ อบรมการป้องกันยาเสพติดแล้ว จะทำให้ไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีกต่อไป การประกอบอาชีพช่าง หรือ ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดความเครียดมาก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการคบ เพื่อนไม่ดี มีโอกาสใช้ยาเสพติดมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสร เตียวตระกูลวัฒน์ (2531: 56 - 57) พบว่านักศึกษาที่เคยใช้ยาเสพติด จะมีเจตคติที่ดีต่อยาเสพติดมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคย ใช้ยาเสพติด และพบว่านักศึกษาที่เคยใช้ยาเสพติดดังกล่าวมีแนวโน้มจะทำตามความคาดหวัง หรือ การชักจูงจากบุคคลอื่นๆ ได้มากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

ดังนั้นการป้องกันปัญหายาเสพติดให้กับเยาวชนในสถานศึกษาจึงควรเน้นด้านการปลูกฝัง เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นสิ่งไม่ดี ไม่ควรใช้ยาเสพติดซึ่งมีแต่โทษต่อผู้ใช้และเสริมสร้าง พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี เคยเห็นยาเสพติดเป็นส่วนมาก ได้แก่ เหล้า บุหรี่ สารระเหย กัญชา และยาบ้า ยาเสพติดที่เคยใช้คือ บุหรี่และเหล้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2533 : 41 - 69) เรื่อง สภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา พบว่านักศึกษาใช้ยาเสพติดมาก ได้แก่ เหล้า บุหรี่ และกัญชา นีออน กลิ่นรัตน์ (2531 : 62 - 63) ได้วิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาและบุคคลอื่นๆ ที่ตกเป็นทาสของยาเสพติด ให้โทษมากที่สุด คือ อยากลองว่ายาเสพติดมีรสชาติเป็นอย่างไร และผลการวิจัยของ วรัญญา จีระวิบูลวรรณ (2535 : 136 - 137) เรื่องการสำรวจข้อมูลบ่งชี้สภาพปัญหายาเสพติด ที่จังหวัด อุดรธานี พบว่า สาเหตุที่นักศึกษาใช้ยาเสพติด คือ อยากลอง เพื่อนชวน และเพื่อความสนุกสนาน ส่วนการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักศึกษามีความรู้อะไรบ้างที่มีการแพร่ระบาดมากในโรงงานอุตสาหกรรม ในสถานศึกษา

ดังนั้นการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษา เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด จะทำให้นักศึกษาไม่หันไปใช้ยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

นำผลการศึกษาค้นคว้าการศึกษา ค้นคว้าขั้นตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนา หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มากำหนดเป็นสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด เนื้อหาวิชา และดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ ชื่อหลักสูตร หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา กิจกรรมการอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม และการวัดและประเมินผล หลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ ประการที่ 1: มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกัน ยาเสพติด ประการที่ 2 มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด และประการที่ 3 มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ โส พัฒนสระคู (2537 : 45) สรุปว่า เพื่อให้นักเรียนและเยาวชนได้เรียนเรื่องยาเสพติด อันตรายจากยาเสพติด แนวทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติด ในสถานศึกษาทุกระดับชั้น การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรม ศึกษา ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร และขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสอดคล้อง กับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ ทองกษัตริย์ วัชรโรทยาน (2532 : ง - จ) ศิริพันธ์ มณีรัตน์ (2523 : ง - ฉ) สุชาติ ลีตระกูล (2532 : 86 - 87) และ สาคร พทธรพวน (2533 : บทคัดย่อ)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

จากการประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ด้านความสอดคล้องของหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด โดยมีรายละเอียด คือ ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา กับกิจกรรมการอบรม และความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้องกันมาก ตั้งแต่ร้อยละ 80 90 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ทุกรายการที่ผู้วิจัยกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2534 : 86 - 88) และวิชัย คงเพชร (2535 : 64 - 65)

ข้อเสนอแนะ

1. หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ได้พัฒนาขึ้นสำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อบรมให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบันราชภัฏอื่นๆ ได้ในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ควรปรับรายละเอียดให้เหมาะสมกับชนิดของปัญหา ยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในท้องถิ่นนั้นๆ
2. การอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ควรจะมีการอบรมแบบเช้าค่ำ โดยใช้เวลาทั้งกลางวันและกลางคืน
3. การอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ควรจะกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการอบรมต่อ 1 ห้อง จำนวนไม่เกิน 40 คน หรือตามความเหมาะสมที่ผู้ใช้หลักสูตรเห็นสมควร
4. การนำหลักสูตรไปใช้ ควรจะกำหนดเนื้อหา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด ให้แคบกว่านี้ และเหมาะสมกับเวลา
5. นักศึกษาต้องการเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด มีเนื้อหาวิชามาก แต่จำนวนวันและเวลาน้อยมาก ผู้ใช้หลักสูตรควรหาวิธีสอนและอบรมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาของยาเสพติด ในแต่ละท้องถิ่นก่อนการพัฒนาหลักสูตร และการอบรม
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนและนักศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติดให้กับเยาวชนในสถานศึกษาต่อไป
3. การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ควรกระทำอย่างยิง แต่วิธีการประเมิน หลักสูตรก่อนนำไปใช้ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจจะมีปัญหาที่ผู้เชี่ยวชาญ ไม่มีเวลา ดังนั้นการประเมินหลักสูตรควรมีเวลาสำหรับผู้เชี่ยวชาญพอสมควร ซึ่งเป็นผลให้การ ประเมินหลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด
4. ควรมีการศึกษาทดลองนำหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดที่พัฒนาขึ้น ไปอบรมให้กับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
5. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลของนักศึกษาด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติดของนักศึกษาหลังจากผ่านการอบรมไปแล้ว
6. การพัฒนาหลักสูตร ต้องมีการกำหนดสภาพปัญหาและความจำเป็น ควรจะนำผลการ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาหลักสูตร มากำหนดเป็นสภาพปัญหาและความจำเป็นด้วย
7. การประเมินหลักสูตรโดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องด้านต่างๆ ของ หลักสูตร ควรสร้างแบบประเมินให้ชัดเจนถึงความสอดคล้องด้านต่างๆ เพื่อสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญ ที่ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสงวณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2524.
- ภุชญา ศักดิ์ศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2530.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2535.
- กานดา พูนลาภทวี การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
และวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528
- กรมการฝึกหัดครู. กรม. “การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดสถานศึกษา พ.ศ. 2530,”
สรุปย่อรายงานวิจัย. หน้า 41 - 69. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู, 2533.
- _____ . วิทยาลัยครู : สถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
กรมการฝึกหัดครู, 2535.
- แก้วตา คณะวรรณ. หลักการของหลักสูตร. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2524
- ขนิษฐา วิเศษสาร จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2534.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน การป้องกันยาเสพติด
กรุงเทพฯ อักษรไทย, 2531
- _____ . การป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ : วรุฒิการพิมพ์, 2531.
- _____ . การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประเทศไทย ประจำปี 2533
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2534.
- _____ “การป้องกันยาเสพติด.” วารสารป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. หน้า 5.
กรุงเทพฯ : วรุฒิการพิมพ์, 2531.
- _____ ข่าวสารความหวัง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2537.
- _____ . เคล็ดลับเพื่อชีวิตที่สดใส กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2536.
- _____ ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาและยาเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2531
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. รายงานการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติดประเทศไทยประจำปี 2535. กรุงเทพฯ : วิศิษฐ์สิน, 2536.
- _____ สำนักงาน. รายงานสถิติเกี่ยวกับยาเสพติดประจำปี 2534. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2534

- จรินทร์ เทศวานิช. “การจัดการอุตสาหกรรมศึกษาวิทยาลัยครูกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.” เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอุตสาหกรรมศึกษากับการพัฒนาคน หน้า 50 - 51. กรุงเทพฯ : คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร, 2535.
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520
- ทองษัตรีย์ วัชรโรทยาน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาพยาบาลประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- ทองฟู ชินะโชติ. การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ. คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.
- ธำรง บัวศรี ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา กรุงเทพฯ : เอราวิถ์การพิมพ์, 2531.
- เนื่อน กลิ่นรัตน์. “ความเข้าใจการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาครุภาควิชาศึกษาศาสตร์,” การป้องกันยาเสพติด หน้า 62 - 63. กรุงเทพฯ . อักษรไทย, 2531
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และคนอื่น ๆ “การวิเคราะห์เนื้อหาหายยาเสพติดศึกษาแบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น,” การป้องกันยาเสพติด. หน้า 67 - 69 กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2531.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526
- ปรีชา ศรีวัลย์ การประเมินผลและการควบคุมการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว, 2525
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท, 2534.
- ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์ สถานการณ์ยาเสพติดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น : ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2535
- เป็รื่อง กิจรัตน์ หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษา และการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วรวิถ์การพิมพ์, 2532
- พรรณราย ทรัพย์ะประภา. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529
- “พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ” (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 102 ตอนที่ 154. ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2528.

- ภูษิต พรมทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิเชียร จันทะโชติ. เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
การศึกษาเขต 9 จังหวัดอุดรธานี เมื่อ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2537.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- โรงงานอุตสาหกรรม, กรม. “รายงานการสำรวจการเสพยาโรงงาน พ.ศ. 2534.”
บทคัดย่อผลงานการวิจัยด้านการป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ : กองป้องกัน
ยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2535.
- ลำพอง บุญช่วย การสอนเชิงระบบ ปทุมธานี . วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ, 2530
- วรัญญา จีระวิบูลวรรณ และคนอื่นๆ การศึกษาข้อมูลบ่งชี้สภาพปัญหาเสพยาเสพติดของ
จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2534 อุดรธานี : ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน วิทยาลัยครู
อุดรธานี, 2535
- วันชัย คงเพชร. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูอุตสาหกรรมศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535 อัดสำเนา.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์
สำหรับครูประถมศึกษา. ปริญญาณิพนธ์ กศ ด. กรุงเทพฯ . มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2534. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิติใหม่. กรุงเทพฯ :
ธเนศวรการพิมพ์, 2525. :
_____ “การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร.” วารสารการวิจัยทางการศึกษา
17(2) : 75-77 . เมษายน-มิถุนายน 2530.
- วีระ กุหลาบ. วิธีสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, ม.ป.ป.
อัดสำเนา.
- ศิริพันธ์ มณีรัตน์ ระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา
ศึกษาธิการ, กระทรวง ข้อมูลการวิจัยยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ,
2520.
_____ ประกาศเรื่องจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2531.
- สงบ ลักษณะ “แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการประเมินโครงการของหลักสูตร.” วารสาร
การวิจัยทางการศึกษา. 17(3) : 29-31 . กรกฎาคม-กันยายน 2530
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526
- สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
มิตรสยาม, 2532

- สมชาย วิเชียรเลิศ รูปแบบการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2534.
- สมประสงค์ วิทยเกียรติ "การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ," วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน 23(132) : 48 - 51; มิถุนายน - กรกฎาคม 2529.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2536.
- สมหญิง เจริญจิตรกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2534.
- สากร พุทธปวน. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการป้องกันการใช้ยาผิดและยาเสพติด
สำหรับบุคลากรงานสาธารณสุขมูลฐาน วิทยานิพนธ์ กศ.ด กรุงเทพฯ .
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533 อัดสำเนา.
- สุชาติ ลีตระกูล. การพัฒนาหลักสูตรสำหรับกรรมการก่อสร้างก่อนวัยเรียนเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532 อัดสำเนา
- สุทิน เนียมพลับ. ยาเสพติดและสิ่งเสพติด. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.
- สุวัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2533
- สุภาวค์ จันทวานิช. วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุมิตร คุณานกร หลักสูตรและการสอน พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2523.
- สุमित วัฒนธัญญกรรม. "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด." เอกสารการสัมมนาไตรศัภาค
เรื่อง การป้องกันการติดสุราและการใช้ยาทางที่ผิดสถานประกอบการ
หน้า 114 - 118. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2534.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรางค์รัตน์ วศินารมณ "ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีต่อบุคคล ครอบครัว
และสังคม," เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง นิสัยกับการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ ณ โรงแรมโกลเด้นดราگون หน้า 41 - 42. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูพระนครร่วมกับวิทยาลัยครูสททวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534.
- เสริมศรี ไชยตร. ระบบหลักสูตร-การสอน เชียงใหม่ : พระสิงห์การพิมพ์, 2526
- ไส พัฒนสระคู "ปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชนจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย,"
วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา กรมการฝึกหัดครู 20(70) : 45 ; 2537

อัปสร เตียวตระกูล. "ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด และปกติวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษา,"

การป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2531.

อุดรธานี, วิทยาลัยครู. สถานภาพวิทยาลัยครูอุดรธานีประจำปีการศึกษา 2536.

อุดรธานี : สำนักงานวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครูอุดรธานี, 2536.

อุดรธานี, วิทยาลัยครู. แผนการเปิดรายวิชาภาคปกติ ปีการศึกษา 2536. อุดรธานี :

สำนักงานวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครูอุดรธานี, 2535.

อุทุมพร จามรมาน. การสร้างและพัฒนาเครื่องมื่อวัดลักษณะผู้เรียน. กรุงเทพฯ :

พินนี้พับลิชซิ่ง, 2532.

_____. แบบสอบถาม : การสร้างและการใช้. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530

Best, John W Research in Education Englewood Cliffs, N.J : Prentice Hall, 1970.

Brown, Louise Barbara. " A Cognitive Function Approach to the Differentiation of College Drug Users and Non-Users," Dissertation Abstracts. 33 : 1015 September, 1972.

Cambell, Donald T and Julian C Stanley. Experimental and Quasi Experimental Designs Research Chicago : Rand Mc.Nally College Publish Co., 1963.

Cruze, Wendell Wayne Education Psychology. New York : The Ronald Press, 1974.

David, Pratt. Curriculum Design and Development. New York : Harecourt Brace Tovanovid Inc., 1980

Development Associates. Communication Manual for Drug Abuse Prevention Programs Arlington,VA,USA : Development Associates Inc., March, 1991

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed New York : Mc Graw-Hill, 1973

Kagan, Jerome and Ernest Haveman. Psychology : An Introduction New York : Harcourt Brace, 1968.

Keringer, Fred N. Foundation of Behavioral Research New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1964.

Mc Donald, Frederic J Educational Psychology Tokyo : Overseas Publication, 1959

Newcomb, Theodore M. Social Psychology : The Study of Human Interaction. New York : Holt Rinehart, 1965.

- Nicholson, Barbara Jane Woolf. "Design for In-Service Education Model for General Education and Special Education Elementary Teacher and as Assessment of Their Perceived Needs," Dissertation Abstracts. 37(7) : 4101-A ; January, 1971.
- Robertson, George Hawthorn. "A Proposed In-Service Training Program for Academic Administrators in Ontario Community Colleges," Dissertation Abstracts. 37(6) : 3456-A ; December, 1976.
- Rokeach, Milton. Attitude and Values. San Francisco : Jossey Bass Inc., Publishers, 1970
- Saylor, J. Galen and William M Alexander. Planning Curriculum for Schools. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Taba, Hilda Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace World, 1962.
- Thurstone, L Attitude can be Measured : Theory and Measurement. New York : John Wiley, 1967.
- Tyer, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago Press, 1950.
- Warren, Feinborh Narvin "Analysis of Guidline for In-Service Teacher Education Practice in Selected School Grade 5-9," Dissertation Abstracts. 35(6) 3562-A , December, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี**

**โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี**

ขอบเขตเนื้อหาวิชาในการอบรม ประกอบด้วย

หมวดที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด

หน่วยที่ 2 พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด

2 1 ต่อดนเองและครอบครัว

2 2 ต่สังคม

หมวดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายกับยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติด

หน่วยที่ 2 พรบ. ยาเสพติดให้โทษ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ. ยาเสพติดให้โทษ
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2530

หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

หมวดที่ 3 การป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด

หน่วยที่ 2 แนวทางในการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

หมวดที่ 4 คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ครอบครัว

หน่วยที่ 2 การคบเพื่อนที่ดี

หน่วยที่ 3 การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

หมวดที่ 5 การบำบัดรักษาและการป้องกัน โดยไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวชจังหวัดขอนแก่น

โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมวดที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เวลา 3.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติดชนิดต่างๆ พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและกลุ่มเยาวชน

หมวดที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด

หน่วยที่ 2 พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด

2.1 ต่อตนเองและครอบครัว

2.2 ต่อสังคม

หน่วยที่ 3 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม และกลุ่มเยาวชน

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
หน่วยที่ 1 เรื่อง ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ศึกษาความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติดชนิดต่างๆ

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจในเรื่องความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด

ชนิดต่างๆ

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถดังนี้

2.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้

2.2 สามารถแยกได้ว่ายาเสพติดใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด

2.3 สามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและประเมินผล
<p>1 บอกความหมายของ ยาเสพติดได้</p> <p>2 สามารถแยกได้ว่า ยาเสพติดชนิดใดเป็น หรือไม่เป็นยาเสพติด</p> <p>3 สามารถจำแนก ประเภทของยาเสพติด โดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง</p>	<p>ความหมายของ ยา และยาเสพติด</p> <p>ยาเสพติดแบ่งเป็น ประเภทต่างๆ ได้ตามเกณฑ์ คือ</p> <p>1. แบ่งตามที่เกิดของ ยาเสพติด</p> <p>2. แบ่งตามฤทธิ์ต่อ ระบบประสาท</p> <p>3. แบ่งตาม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พศ 2528</p> <p>4. แบ่งตามประเภท ยาเสพติดโดย องค์การอนามัยโลก</p>	<p>1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ "การหาคู่" แจกกระดาษรูปหัวใจครึ่ง ดวงให้กับนักศึกษาแต่ละคน นักศึกษามีหน้าที่ตามหา หัวใจอีกครึ่งดวง ซึ่งจะอยู่กับเพื่อนคนใดคนหนึ่ง หัวใจแต่ละดวงมีชื่อยาเสพติดที่สมบูรณ์พอดี เมื่อได้คู่ แล้วคุยกับเพื่อนในเรื่องของ ยาเสพติดนั้น</p> <p>2 ยกสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจากหนังสือพิมพ์ และศึกษาคความหมายของ ยาและยาเสพติดจากแผ่นพับเรื่องยาเสพติดศึกษา ความหมาย ประเภทและ ฤทธิ์ของยาเสพติดชนิด ต่างๆ จากเอกสารแผ่นพับ</p> <p>3 แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมตาม ความเหมาะสมแต่ละกลุ่ม ให้จำแนกยาเสพติด และ สารที่ไม่ใช่สารเสพติดจาก บัตรภาพ แต่ละกลุ่ม ให้เกณฑ์จำแนกยาเสพติดที่ แตกต่างกัน</p> <p>4 รายงานผลการศึกษา โดยการออกมานำเสนอผล งานกลุ่มและเขียนรายงาน สรุป</p>	<p>1 เอกสารแผ่นพับ เรื่องความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับยาเสพติด ของ สำนักงาน ปป้องกันและปราบปรามยาเสพติด</p> <p>2. หนังสือพิมพ์ฉบับ ที่มีข่าวเกี่ยวกับ ปัญหายาเสพติด</p> <p>3 ใบงานเรื่อง การจำแนกยา และยาเสพติด</p> <p>4. ใบงานเรื่อง การจำแนก ประเภทของ ยาเสพติด</p> <p>5 บัตรภาพยาเสพติด ชนิดต่างๆ</p>	<p>1. ทดสอบความรู้ เรื่องความหมาย ของยาและยาเสพติด</p> <p>2. สังเกตจาก พฤติกรรมการมี ส่วนร่วมในกิจกรรม กลุ่ม และการรายงาน</p>

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
หน่วยที่ 2 เรื่อง พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ศึกษาเรื่องพิษภัย และผลกระทบของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องพิษภัย และผลกระทบของยาเสพติดต่อตนเอง
ครอบครัว และสังคมได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถดังนี้

- 2.1 จำแนกอาการผู้เสพที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้
- 2.2 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้
- 2.3 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและประเมินผล
1. จำแนกอาการผู้เสพติดที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้	1 อาการและพิษภัยของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกาย	1 ศึกษาอาการและพิษภัยของยาเสพติดชนิดต่างๆ จากเทปบันทึกภาพ	1. แผ่นพับเรื่องยาเสพติดของ ป.ป.ส	1 ทดสอบความรู้เรื่องอาการ พิษภัยของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
2 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้	2 พิษภัยของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม	2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมตามความเหมาะสม แต่ละกลุ่มให้อภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยการร่วมกันศึกษาจากเอกสารแผ่นพับเรื่องยาเสพติด ของ ป.ป.ส และหนังสือพิมพ์ที่มีข่าวเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นพิษภัยที่มีสาเหตุเนื่องมาจากยาเสพติด	2. เทปบันทึกภาพเรื่องพิษภัยของยาเสพติดชนิดต่างๆ	2. สังเกตพฤติกรรม
3 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้		3. แต่ละกลุ่มย่อยรายงานผลการอภิปรายในลักษณะของบทบาทสมมติ	3. หนังสือพิมพ์ที่มีข่าวอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ดาราใช้ยาเสพติด ยาม้ากับอุบัติเหตุทางรถยนต์ ผู้ติดยาเสพติดก่อคดีฆ่า ช่มชู้	3. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การระดมสมองและการเข้าร่วมในกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
หน่วยที่ 3 เรื่อง การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม และกลุ่มเยาวชน เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ยาเสพติดแพร่ระบาดในสังคมไทยมานานนับศตวรรษ และได้พัฒนารูปแบบการแพร่ระบาดไปทั้งในลักษณะของชนิดยาเสพติด วิธีการแพร่ระบาด และกลุ่มเป้าหมาย ในปัจจุบันยาเสพติดที่เสพกันในหมู่เยาวชนมีหลายชนิดแต่ที่เป็นที่นิยม คือ ยาม้า วิธีการแพร่ระบาด ได้แพร่ระบาดไปในกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมไทยในเรื่อง แหล่งที่แพร่ระบาด ตัวยา และวิธีการแพร่ระบาด

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถ ดังนี้

- 2.1 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้
- 2.2 บอกวิธีการที่ยาเสพติดแพร่ระบาดได้
- 2.3 บอกสาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและประเมินผล
1 บอกชนิดของตัวยาที่แพ้ขนาดในปัจจุบันได้	1 สถานการณ์การแพ้ขนาดของยาเสพติดในปัจจุบัน ได้แก่ ผีน เอโรอิน กัญชา แอมเฟตามีน และสารระเหย	1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้รับเนื้อหา สติติข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชนิดใดชนิดหนึ่ง ใน 5 ชนิดที่แพ้ขนาดในสังคมไทย	1 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพ้ขนาดของยาเสพติดแต่ละชนิด พร้อมทั้ง สติติข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	1. วัดผลจากการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของนักศึกษาแต่ละคน
2 บอกวิธีการที่ยาเสพติดแพ้ขนาดได้	2 การแพ้ขนาดของตัวยาต่างๆ แตกต่างกันไปตามชนิดของตัวยา ผู้ค้า การลำเลียง ผู้เสพ และพื้นที่ในการแพ้ขนาด	2. แต่ละกลุ่มให้ศึกษาข้อมูลต่างๆ และตอบคำถามในใบงาน	2. ใบงาน ซึ่งเป็นคำสั่งมอบหมายการทำงานกลุ่ม พร้อมทั้งหัวข้อในการนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียน	2. สังเกตจากการรายงานผลการประชุมกลุ่ม
3 บอกสาเหตุของการแพ้ขนาดได้	3 สาเหตุของการแพ้ขนาดในกลุ่มผู้ติดยาเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น มีผู้ค้า มีผู้เสพ และมีผู้ที่พร้อมที่จะเสพ	3. แต่ละกลุ่มออกมาเล่าข้อเท็จจริงที่ตัวเองศึกษาจากรายละเอียดข้อมูล และนำเสนอคำถามคำตอบที่เป็นผลงานกลุ่ม	3 คำถามในประเด็นที่น่าสนใจ	

โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมวดที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายกับยาเสพติด เวลา 3.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีหลายฉบับ เช่น พรบ. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พรบ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 กฎหมายสำคัญสำหรับสังคมเนื่องจากทำให้สังคมเกิดความสงบสุข

หมวดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายกับยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

หน่วยที่ 2 พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ 2522 แก้ไขเพิ่มเติม

โดย พรบ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528

และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530

หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
 หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สารสำคัญ

กฎหมาย เป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมไม่ให้เกิดความวุ่นวาย และ
 ความไม่สงบสุขขึ้นในสังคม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีหลายฉบับที่สำคัญ คือ

- พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518
- พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519
- พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง
 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคมได้
- 2.2 ให้ความหมายของคำว่า กฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดได้
- 2.3 บอกสารสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518
 และ พรบ. ฉบับอื่นๆ ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1. บอกความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคมได้	1 กฎหมาย เป็นข้อกำหนดที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อความสงบสุขของสังคม	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	1 ใบงาน	วัดผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วม
2 ให้ความหมายของคำว่า กฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดได้	2. พระราชบัญญัติ คือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา	2 การฟังบรรยายจากวิทยากร ในหัวข้อ ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย ความหมายของพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด	2 พรบ. ที่เกี่ยวกับยาเสพติด ฉบับต่าง ๆ	ในการทำงานกลุ่ม และการอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม
3. บอกสาระสำคัญของพรบ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และ พรบ ฉบับอื่นๆ ได้	3 พระราชกำหนด คือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจบริหาร ให้ใช้ข้อบังคับดังเช่น พระราชบัญญัติในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากร หรือเงินตราซึ่งต้องใช้การพิจารณาโดยด่วนและลับ เพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน	3 แบ่งกลุ่มศึกษา พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 โดยศึกษาถึงสาระสำคัญใน พรบ. เช่น วัตถุออกฤทธิ์ ผลิต ขยายบทกำหนดโทษ การค้าระหว่างประเทศ การฟื้นฟูสุขภาพ และการริบของกลาง		
		4. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ในใบงาน		
		5 ตัวแทนของสมาชิกแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการทำงาน		
		6. ครู และนักเรียน อภิปรายกลุ่มใหญ่ถึงสาระสำคัญของ พรบ ที่ได้ศึกษา		

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด

หน่วยที่ 2 พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดประเภทยาเสพติดให้โทษ อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติ ตาม พรบ. วิธีการนำผ่านยาเสพติดให้โทษเข้ามาในพระราชอาณาจักร ตลอดจนการขออนุญาตมียาเสพติด ให้โทษ รวมทั้งบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ.ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ พรบ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 บอกความหมายของยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้
- 2.2 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้
- 2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1 บอกความหมายของ ยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้	1 พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พศ 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พศ 2528	1. วิทยากรบรรยายถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	1. ใบงานที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับ พรบ. ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดให้โทษ พรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พศ. 2534 และ พรบ. ชนสง	วัดผลจากการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม และการอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม
2 จำแนกยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ได้	พรบ ยาเสพติดให้โทษ(ฉบับที่ 3) พศ 2530 เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดประเภท ยาเสพติดให้โทษ	2. แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม	2 ใบงานพร้อมรูปภาพ หรือ ตัวอย่างยาเสพติด	
3 บอกสาระสำคัญของ พรบ ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำผิด และ บทกำหนดโทษที่สำคัญได้	พรบ. วิธีการผ่าน ยาเสพติดให้โทษ เข้ามาในพระราชอาณาจักร ตลอดจน การขออนุญาตมี ยาเสพติดให้โทษ รวมทั้งบทกำหนด โทษสำหรับผู้กระทำ ความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ	3 แต่ละกลุ่มจะได้รับใบงาน ที่ 1 และรูปภาพแสดง ยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ให้จัด ยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เข้า ตามประเภทที่กำหนดไว้ใน พรบ.	3. ใบงานที่เป็น คำถามเกี่ยวกับข้อ ห้ามและบทกำหนด โทษ	
		4 แต่ละกลุ่มจะได้รับใบงาน ที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย คำถามที่เกี่ยวข้องกับ ข้อห้าม และบทกำหนดโทษ ให้สมาชิกช่วยกันหาคำ ตอบที่ถูกต้อง		
		5 ตัวแทนกลุ่มออกมา รายงานผลการปฏิบัติ งานกลุ่ม		
		6. วิทยากรและสมาชิกทั้งหมดอภิปรายสรุปถึงสาระสำคัญของ พรบ. ป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดให้โทษ		

แผนการอบรม หมวดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด
หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สารระเหย

เป็นพระราชกำหนดที่ตราขึ้นเพื่อใช้ควบคุมการใช้สารระเหย ซึ่งเดิมไม่ใช่สารเสพติด แต่ปัจจุบันได้มีการนำสารระเหยมาใช้ในทางที่ผิดกันมากทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้สูดดม โดยเฉพาะเยาวชน

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในสารระเหย ของ พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 บอกความหมายของสารระเหยได้ถูกต้อง
- 2.2 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้
- 2.3 บอกสารระเหยของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1 บอกความหมายของ สารระเหยได้ถูกต้อง	1. พรก ป้องกันการ ใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 เป็นพระราช กำหนดที่ตราขึ้น เพื่อใช้ควบคุมการ ใช้สารระเหย ซึ่งเดิม ไม่ใช่สารเสพติด แต่ปัจจุบันได้มีการ นำสารระเหยมาใช้ ในทางที่ผิดกันมาก ทำให้เกิดอันตราย แก่ผู้สูดดมโดยเฉพาะ เยาวชน สารสำคัญของ พรก ฉบับนี้ เป็น การให้ความหมาย ของสารระเหย และ ข้อกำหนดเกี่ยวกับ การขาย และข้อห้าม ในการใช้สารระเหย มาใช้ในทางที่ผิด พร้อมทั้งบทกำหนด โทษ	1 วิทยากรบรรยายเรื่อง ความหมายของพระราช กำหนด และสาระสำคัญของ พระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย 2. นักศึกษา แต่ละคนจะได้ รับใบงานที่ประกอบด้วย คำถาม และพรก. สารระเหย ฯ ให้แต่ละคน ศึกษาเอกสาร 3 วิทยากร และนักศึกษา ร่วมกันอภิปรายสรุปสาระ สำคัญของ พรก สารระเหย ฯ ร่วมกัน	1. พรก. สารระเหย ฯ 2. ใบงาน	วัดผลจากการ สังเกตการมีส่วนร่วม ในการทำงานตาม ใบงาน การอภิปราย ในระดับกลุ่มและ การอภิปรายรวม

โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมวดที่ 3 การป้องกันยาเสพติด เวลา 3.30 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปัญหายาเสพติด เกิดจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น อยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด การใช้จ่ายเพื่อลดปัญหาชีวิต ความอยากรู้ อยากเห็น การหลบหนีความจริง เป็นต้น การป้องกันการติดยาเสพติดที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

หมวดที่ 3 การป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด

หน่วยที่ 2 แนวทางในการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 1 เรื่อง สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด

เวลา 0.30 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัญหาเสพติด เกิดจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีปัจจัยหลายประการ เช่น การอยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด การใช้ยาเพื่อลดปัญหาชีวิต ความอยากรู้อยากเห็น การหลบหนีความจริง เป็นต้น

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้ติดยาเสพติดได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2 1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้ถูกต้อง
- 2 2 อภิปรายถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้ถูกต้อง	1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติดมีหลายประการ เช่น การอยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด การใช้ยาเพื่อลดปัญหาชีวิต ความอยากรู้ อยากเห็น การหลบหนีความจริง เป็นต้น	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 2. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน โดยการเปิดเทปบันทึกภาพ เรื่อง เส้นตายในมือพ่อ และอภิปรายร่วมกับนักเรียน ถึง ลักษณะครอบครัว วิธีการดำรงชีวิตของตัวละคร ปัญหาสาเหตุในการใช้ยาเสพติด และการแก้ปัญหา	1. เทปบันทึกภาพ เรื่อง เส้นตายในมือพ่อ 2. ใบงาน	วัดผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงานตามใบงาน การอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม
2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้		3 แบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม แต่ละกลุ่มจะได้รับกรณีตัวอย่างที่เป็นเรื่องราวของเยาวชนที่ติดยาเสพติดด้วยสาเหตุที่ไม่เหมือนกัน และใบงานที่ประกอบด้วยคำถามให้วิเคราะห์ ลักษณะครอบครัว วิธีการดำรงชีวิต สาเหตุที่ทำให้เยาวชนในกรณีตัวอย่างติดยา ปัญหา และการแก้ปัญหา		
		4 ให้แต่ละกลุ่มเขียนรายงาน สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนออกมารายงาน		
		5. วิทยากรและนักศึกษา ร่วมกันอภิปรายสรุปถึงกรณีตัวอย่างที่ได้ศึกษาในข้อที่ 3		

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 2 แนวทางการป้องกันยาเสพติด

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

รูปแบบการป้องกันยาเสพติด หลักการป้องกันยาเสพติด โครงการต่างๆ เพื่อป้องกันยาเสพติด

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันยาเสพติดได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 อธิบายถึงแนวทางการป้องกันยาเสพติดได้
- 2.2 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้
- 2.3 นำเสนอโครงการและกิจกรรมเพื่อการป้องกันยาเสพติด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1 อธิบายถึงแนวทางการป้องกันยาเสพติดได้	1 การป้องกันยาเสพติดมีหลายรูปแบบ เช่น แนวทางการป้องกันยาเสพติดได้แก่	1. วิทยาการบรรยายเรื่องการป้องกันยาเสพติดในลักษณะต่างๆ	1. โครงการการป้องกันยาเสพติดแบบต่างๆ	วัดผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงานตาม
2 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้	ป้องกันยาเสพติดได้แก่	2. แบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม	2. ใบงาน	ใบงาน การอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม
3 อธิบายถึงโครงการและกิจกรรมเพื่อการป้องกันยาเสพติดได้	การให้การศึกษา การบริการสนเทศ การจัดกิจกรรมทางเลือก การสอดแทรกเข้าไปในระหว่างการมีปัญหา เช่น การให้บริการปรึกษาส่วนบุคคลหรือทางโทรศัพท์	แต่ละกลุ่มศึกษาโครงการตัวอย่าง ในการป้องกันยาเสพติด และอภิปรายโครงการที่ศึกษาตามประเภทต่างๆ ในใบงาน (มีรูปแบบใด พัฒนาเยาวชนด้านใด เหมาะสมกับกลุ่มเยาวชนหรือไม่)		
	แนวทางการป้องกันยาเสพติดดังกล่าว กระทำขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันยาเสพติดระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม	3 แต่ละกลุ่มสร้างโครงการป้องกันยาเสพติดขึ้นมา เสนอต่อที่อบรม		
	2 หลักการป้องกันยาเสพติดมุ่งพัฒนาเยาวชนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการป้องกันยาเสพติด	4 วิทยาการและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายในประเภทต่างๆ หลังการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม		
	3 การพัฒนาเยาวชนทำได้โดยการจัดโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนด้านต่างๆ			

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนเวลา 2.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกทักษะชีวิต

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

2.1 สามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ของทักษะชีวิตได้

2.2 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1. สามารถปฏิบัติทักษะ ย่อยๆ ของทักษะ ชีวิตได้	1. ทักษะชีวิต หมายถึง คุณลักษณะ หรือ ความสามารถในเชิง จิตวิทยาสังคม เป็น ทักษะที่ช่วยให้ บุคคลสามารถเผชิญ สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เป็น ความสามารถที่ ฐานที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการเลือก ทางดำเนินชีวิตใน สังคมปัจจุบัน ให้มี ประสิทธิภาพ ซึ่ง ต้องอาศัยการถ่ายทอดประสบการณ์ โดยการฝึกฝนอบรม	1. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน โดยการเปิดเทปบันทึก ภาพ เรื่อง นรกบนดิน และอภิปรายถึงปัญหาที่ เกิดขึ้นในครอบครัว 2. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มตาม ความเหมาะสมและให้ ปฏิบัติตามใบงานที่ 1 ซึ่ง เป็นใบงานที่ฝึกทักษะใด ทักษะหนึ่งใน 9 ทักษะ กับเพื่อนในกลุ่มจนเกิด ความคุ้นเคยกับทักษะ ย่อยนั้นๆ ให้เวลาใน การฝึก ประมาณ 10 นาที หลังจากนั้น วิทยากร จะคัดเลือกกลุ่มมาสาธิต ทักษะที่ตนฝึก จนครบทั้ง 9 กลุ่ม (กลุ่มละทักษะ)	1. ใบงานที่ 1 การฝึกทักษะชีวิต 2. ใบงานที่ 2 สถานการณ์สมมติ	วัดผลจากการ สังเกตการณ์มีส่วนร่วม ในการทำงานตาม ใบงาน การอภิปราย ในระดับกลุ่มและ การอภิปรายรวม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
-----	<p>2. ทักษะชีวิต</p> <p>ประกอบด้วยทักษะที่รวมกันเป็นกระบวนการ ตั้งแต่การคิดวิเคราะห์ไปจนถึงการสื่อสาร คือ</p> <p>2.1 การประเมินสถานการณ์</p> <p>2.2 การประเมินศักยภาพของตนเอง</p> <p>2.3 การคิดทางเลือกและการจัดลำดับทางเลือก</p> <p>2.4 การตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสม</p> <p>2.5 การสื่อสาร</p> <p>2.6 การปฏิเสธต่อรองเพื่อรักษาหัวใจและผลประโยชน์</p> <p>2.7. การควบคุมอารมณ์และสถานการณ์ภายใต้แรงกดดัน</p> <p>2.8 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเจตคติ</p> <p>2.9 การสื่อสารโน้มน้าวจิตใจไปสู่ทางที่ถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>3 วิทยากรและนักศึกษาอภิปรายถึงทักษะแต่ละทักษะ และความเชื่อมโยงต่อเนื่อกันของทักษะทั้ง 9</p> <p>4. แบ่งกลุ่มออกตามความเหมาะสม แต่ละกลุ่มจะได้ใบงานที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย สถานการณ์กรณีตัวอย่างที่เป็นปัญหาต้องการการตัดสินใจ ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ร่วมกันโดยใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา หลังจากได้แนวทางการแก้ปัญหาแล้ว ให้กำหนดสมาชิกในกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติที่ใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา</p> <p>5 วิทยากรและนักศึกษา ร่วมกับอภิปรายหลังการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม</p>	-----	-----

โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมวดที่ 4 คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด เวลา 3.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด หมายถึง การมีครอบครัวดี การคบเพื่อนที่ดี และ การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ปัญหา ยาเสพติดในวัยรุ่นเกิดจากปัญหาในครอบครัว เช่น พ่อแม่ทะเลาะกัน พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้เด็กรู้สึกโดดเดี่ยวไร้ที่พึ่งทางใจ ขาดความรักความอบอุ่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คือ การสร้างความรักความสุขในครอบครัว การให้เวลากับครอบครัว การมีส่วนร่วมในภารกิจของครอบครัว ครอบครัวที่ดีคนในครอบครัวต้องมีบทบาทที่เหมาะสมด้วย พ่อแม่มีหน้าที่หาอาหารมาเลี้ยงครอบครัว ดูแลอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ส่วนลูกมีหน้าที่กตัญญูต่อพ่อแม่

การคบเพื่อนที่ดี ต้องเลือกคบเพื่อนที่คอยให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่เพื่อน เพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข เพื่อนแนะนำประโยชน์ และเพื่อนที่รักใคร่เพื่อนอย่างแท้จริง ส่วนเพื่อนที่ไม่ควรคบคือ คนปอกกลอก ช่างประจบ ชักชวนไปในทางเสียหาย

การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขคือ การดูแลสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

หมวดที่ 4 คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 หน่วย

หน่วยที่ 1 ครอบครัว

หน่วยที่ 2 การคบเพื่อนที่ดี

หน่วยที่ 3 การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด**หน่วยที่ 1 เรื่องครอบครัว**

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

องค์ประกอบของครอบครัวคือ พ่อ แม่ ลูก ซึ่งต้องมีหน้าที่ต่อครอบครัว เช่น พ่อ แม่ มีบทบาทหน้าที่ในการหาอาหารเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ให้การศึกษากับบุตรหลาน ส่วนลูกมีหน้าที่ให้ความเคารพกตัญญูต่อพ่อ แม่ ศึกษาเล่าเรียนและรับใช้พ่อ แม่ ในภาระกิจของท่าน ปัญหาในวัยรุ่นเกิดจาก ครอบครัวที่มีปัญหา เช่น พ่อ แม่ทะเลาะกัน พ่อ แม่ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้เด็กรู้สึกโดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่งทางใจ ขาดความรักความอบอุ่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวคือ การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การให้เวลาแก่ครอบครัว การมีส่วนร่วมในภาระกิจของครอบครัว

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบของครอบครัว บทบาทของคนในครอบครัว ลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหา และลักษณะของครอบครัวที่ดี

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้
- 2.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้
- 2.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้
- 2.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
2.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้	องค์ประกอบของครอบครัวคือ พ่อ แม่ ลูก	1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการดู วิดีทัศน์ เรื่องเส้นด้ายในมือพ่อ	เอกสารและใบงาน วิดีทัศน์	วัดผลจากการสังเกตการณ์มีส่วนร่วม
2.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้	ลูก ซึ่งต้องมีหน้าที่ต่อครอบครัว เช่น พ่อ แม่ มีบทบาทหน้าที่ในการหาอาหารเลี้ยงดู	2. หลังจากการดูวิดีโอ ให้มีการอภิปรายและบรรยายสรุปร่วมกันระหว่างวิทยากรและนักศึกษา ในประเด็น		ในการทำงานตามใบงาน การอภิปราย
2.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้	อบรมสั่งสอน ให้การศึกษากับบุตรหลาน ส่วนลูกมีหน้าที่ให้ความเคารพตักตัญญูต่อ พ่อ แม่ ศึกษาเล่าเรียนและรับใช้พ่อ แม่ ในภาระกิจของท่าน	2.1 องค์ประกอบของครอบครัว		ในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม
2.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้	ปัญหาในวัยรุ่นเกิดจากครอบครัวที่มีปัญหา เช่น พ่อ แม่ทะเลาะกัน พ่อ แม่ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้เด็กรู้สึกโดดเดี่ยวไร้ที่พึ่งทางใจ ขาดความรักความอบอุ่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวคือ การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การให้เวลาแก่ครอบครัว การมีส่วนร่วมในภาระกิจของครอบครัว	2.2 ปัญหาของครอบครัวในเรื่องที่ดูจากวิดีโอ	3. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้รับเนื้อหาเรื่องครอบครัวแบบต่างๆ	
		3.1 เป็นครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการเลาะเบาะแว้ง	กลุ่มที่ 1 เป็นครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการเลาะเบาะแว้ง	
		3.2 เป็นครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการไม่มีเวลาให้กับลูก	กลุ่มที่ 2 เป็นครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการไม่มีเวลาให้กับลูก	
		3.3 เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น พ่อ และแม่เข้าใจกัน มีเวลาให้กับลูก	กลุ่มที่ 3 เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น พ่อ และแม่เข้าใจกัน มีเวลาให้กับลูก	
		3.4 เป็นครอบครัวที่แสดงถึงบทบาทของคนในครอบครัว	กลุ่มที่ 4 เป็นครอบครัวที่แสดงถึงบทบาทของคนในครอบครัว	
		แต่ละกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน และกำหนดตัวละครเพื่อแสดงบทบาทสมมตินำเสนอเรื่องครอบครัวแบบต่างๆ ที่กลุ่มได้รับมอบหมาย		
		4 แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอลักษณะของครอบครัวแบบต่างๆ โดยการแสดงบทบาทสมมติ		
		5 อภิปรายสรุปหลังการแสดงบทบาทสมมติ		

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 2 เรื่องการคบเพื่อน

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เพื่อน มีความสำคัญต่อชีวิตของวัยรุ่นมาก ลักษณะของเพื่อนที่ดีคอยให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับเพื่อน เพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข เพื่อนแนะนำประโยชน์ และเพื่อนที่รักใคร่เพื่อนอย่างแท้จริง เพื่อนที่ไม่ควรคบคือ คนปอกกลอก ช่างประจบ ชักชวนไปในทางเสียหาย

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจเรื่องความสมบูรณ์พูนสุขทางจิตใจได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้
- 2.2 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้
- 2.3 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
<p>1. อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้</p>	<p>เพื่อน มีความสำคัญต่อชีวิตของวัยรุ่นมาก</p> <p>ลักษณะของเพื่อนที่ดี คอยให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับเพื่อน เพื่อนร่วมทุกข์ ร่วมสุข เพื่อนแนะนำ ประโยชน์ และเพื่อนที่รักใคร่เพื่อนอย่างแท้จริง เพื่อนที่ไม่ควรคบ คือ คนปกอลอก ช่างประจบ ชักชวนไปในทางเสียหาย</p>	<p>1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่านิทาน เรื่อง จระเข้กับลิง (จระเข้หลอกลิงไปกิน เป็นลักษณะของเพื่อนเลวๆ เมื่อเล่านิทานแล้วให้อภิปรายว่า จระเข้เป็นเพื่อนที่ไม่ควรคบ)</p> <p>2. แจกหัวใจครึ่งดวงของสัตว์ต่างๆ ให้กับนักศึกษาแต่ละคน และให้นักศึกษาแต่ละคนไปหาหัวใจที่เป็นคู่ของตนเองกับเพื่อนคนอื่นซึ่งเข้าคู่กันได้โดยที่มีสีและรอยตัดของหัวใจที่เข้ากันได้ หัวใจแต่ละดวงด้านหลังจะบอกลักษณะของเพื่อนที่ดีควรคบและไม่ควรคบ</p> <p>3. นักศึกษาแต่ละคู่ให้นำหัวใจไปติดบนกระดานดำ ซึ่งแบ่งเส้นออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะเพื่อนที่ดี ส่วนที่ 2 เป็นลักษณะเพื่อนที่ไม่ควรคบ ส่วนที่ 3 เป็นความสำคัญของเพื่อน</p> <p>4. อภิปรายสรุปโนประเด็นต่อไปนี้</p> <p>4.1 ความสำคัญของยาเสพติด</p> <p>4.2 ลักษณะของเพื่อนที่ดี</p> <p>4.3 ลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบ</p>	<p>- เอกสารและใบงาน</p> <p>- ภาพหัวใจสัตว์ที่ด้านหลังแสดงลักษณะเพื่อนที่ดี ลักษณะเพื่อนที่ไม่ควรคบ และความสำคัญของเพื่อน ซึ่งเป็นภาพหัวใจที่ถูกตัดออกเป็น 2 ชิ้น</p>	<p>วัดผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงานตามใบงาน การอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม</p>

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หน่วยที่ 3 เรื่องการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

เวลา 1.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

องค์ประกอบของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขคือ ความสุขทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสังคม

การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขคือ

- 1 การดูแลรักษาสุขภาพทางกาย สุขภาพทางใจ และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 2 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 3 การรู้จักปรึกษาหารือกับผู้อื่นเวลามีปัญหา

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจเรื่องความสมบูรณ์ของสุขทางสังคมได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้
- 2.2 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้
- 2.3 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
<p>1 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้</p> <p>2 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้</p> <p>3 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้</p>	<p>องค์ประกอบของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข คือ ความสุขทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสังคมการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขคือ</p> <p>1 การดูแลรักษาสุขภาพทางกาย สุขภาพทางใจ และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>2 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์</p> <p>3 การรู้จักปรึกษาหารือกับผู้อื่นเวลามีปัญหา</p>	<p>1 นำเข้าสู่บทเรียน อภิปรายถึงความสุขที่ทุกคนปรารถนา</p> <p>2 แบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปรายหาข้อสรุปของแต่ละกลุ่ม ในหัวข้อที่แตกต่างกันไปคือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 เรื่องความสุขทางกาย</p> <p>กลุ่มที่ 2 เรื่องความสุขทางจิตใจ</p> <p>กลุ่มที่ 3 เรื่องความสุขทางสังคม</p> <p>กลุ่มที่ 4 เรื่ององค์ประกอบของความสุข</p> <p>กลุ่มที่ 5 เรื่องกิจกรรมที่ทำให้เรามีความสุข</p> <p>3 หลังจากการหาข้อสรุปให้แต่ละกลุ่มส่งผู้แทนมานำเสนอผลงานกลุ่ม</p> <p>4 นักศึกษาและวิทยากรอภิปรายร่วมกัน</p>	- เอกสารและใบงาน	<p>วัดผลจากการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำงานตามใบงาน การอภิปรายในระดับกลุ่มและการอภิปรายรวม</p>

โครงการอบรมหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
หมวดที่ 5 การบำบัดรักษา เวลา 4.00 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

การแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ติดยาเสพติดวิธีการที่ดีคือ การบำบัดรักษา นับเป็นมาตรการที่สำคัญ เพื่อลดความต้องการยาเสพติด (demand reduction) และช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นทาสยาเสพติดเลิกจากการเสพ โดยการนำตัวหรือแนะนำให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ามาสู่ระบบการบำบัดรักษา แล้วสามารถเลิกยาเสพติดได้และกลับสู่สังคม ดำรงชีวิตอย่างปกติสุข ซึ่งปัจจุบัน การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ

ระบบที่ 1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ (voluntary system) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดซึ่งต้องการจะเลิกยาเสพติด สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลต่าง ๆ

ระบบที่ 2 การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ (correctional system) เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดและถูกคุมขัง ซึ่งต้องเข้ารับการบำบัดรักษาภายใต้ขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย

ระบบที่ 3 การบำบัดรักษาในระบบบังคับ (compulsory system) เป็นการใช้กฎหมายบังคับผู้ติดยาเสพติดให้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานที่ที่จัดตั้งขึ้น ตามพรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขมีขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการรับการบำบัด (pre - admission) เป็นการเตรียมผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการบำบัดให้เกิดความเชื่อมั่นและมีความตั้งใจจริงที่จะเลิกยาเสพติด นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมของญาติพี่น้องและครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

2. ขั้นตอนการถอนพิษยา (detoxification) เป็นการบำบัดรักษาทางกายที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด ด้วยการใช้ยาชนิดอื่นแทน เช่น เมธาโดน เพื่อช่วยระงับความต้องการยา หรือให้เลิกยาเสพติดทันทีที่เรียกว่า หักดิบ (cold turkey) ตลอดจนการใช้ยาสมุนไพรรักษา

3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ (rehabilitation) เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เลิกยาเสพติดให้เข้มแข็ง ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้กลับสู่สังคมได้อย่างปกติโดยไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก ประกอบด้วย การฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ และสังคม

4. ขั้นตอนการติดตามผล (after care) เป็นการติดตามดูแลผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว และกลับคืนสู่ครอบครัวว่ามีความเป็นไปอย่างไร โดยเจ้าหน้าที่ติดตามสอบถาม ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา มีการนัดพบ เยี่ยมเยียนด้วยตนเอง หรือติดตามทางจดหมายหรือทางโทรศัพท์

แผนการอบรม หมวดวิชาการป้องกันยาเสพติด

หมวดที่ 5 เรื่อง การบำบัดรักษา

เวลา 4.00 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัญหา ยาเสพติด เกิดจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น อยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด การอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด การใช้ยาเพื่อลดปัญหาชีวิต ความอยากหรืออยากเห็น การหลบหนีความจริง เป็นต้น การป้องกันการติดยาเสพติด ที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ติดยาเสพติดวิธีการที่ดีคือ การบำบัดรักษา นับเป็นมาตรการที่สำคัญเพื่อลดความต้องการยาเสพติด (demand reduction) และช่วยเหลือผู้ติดยาที่เป็นทาสยาเสพติดเลิกจากการเสพ โดยการนำตัวหรือแนะนำให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ามาสู่ระบบการบำบัดรักษา แล้วสามารถเลิกยาเสพติดได้และกลับสู่สังคม ดำรงชีวิตอย่างปกติสุข ซึ่งปัจจุบันการบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ

ระบบที่ 1 การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ (voluntary system) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดซึ่งต้องการจะเลิกยาเสพติด สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลต่างๆ

ระบบที่ 2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ (correctional system) เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดและถูกคุมขัง ซึ่งต้องเข้ารับการบำบัดรักษาภายใต้ขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย

ระบบที่ 3 การบำบัดรักษาในระบบบังคับ (compulsory system) เป็นการใช้กฎหมายบังคับผู้ติดยาเสพติดให้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานที่ที่จัดตั้งขึ้น ตามพรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข มีขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการรับการบำบัด (pre - admission) เป็นการเตรียมผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการบำบัดให้เกิดความเชื่อมั่นและมีความตั้งใจจริงที่จะเลิกยาเสพติด นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมของญาติพี่น้องและครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ

2. ขั้นตอนการถอนพิษยา (detoxification) เป็นการบำบัดรักษาทางกายที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด ด้วยการให้ยาชนิดอื่นแทน เช่น เมธาโดน เพื่อช่วยระงับความต้องการยา หรือให้เลิกยาเสพติดทันทีที่เรียกว่า หักดิบ (cold turkey) ตลอดจนการใช้ยาสมุนไพรรักษา

3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ (rehabilitation) เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้เข้มแข็ง ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้กลับสู่สังคมได้อย่างปกติโดยไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก ประกอบด้วย การฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ และสังคม

4. ขั้นตอนการติดตามผล (after care) เป็นการติดตามดูแลผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว และกลับคืนสู่ครอบครัวว่ามีความเป็นไปอย่างไร โดยเจ้าหน้าที่ติดตามสอบถาม ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา มีการนัดพบ เยี่ยมเยียนด้วยตนเอง หรือติดตามทางจดหมายหรือทางโทรศัพท์

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดได้

จุดประสงค์ย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

- 2.1 บอกความหมาย และระบบการบำบัดรักษาได้
- 2.2 บอกความหมาย และขั้นตอนการบำบัดรักษาได้
- 2.3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติดได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	สื่อที่ใช้ในการอบรม	การวัดและการประเมินผล
1. สามารถบอก ความหมายและ ระบบการบำบัด รักษาได้	การบำบัดรักษาผู้ติด แองออกเป็น 3 ระบบ คือ ระบบที่ 1.	1 นำเข้าสู่บทเรียน โดยการบรรยาย สรุปของวิทยากร ณ จิตเวช	1. ของจริง คือ ผู้ที่ติดยาเสพติด	วัดผลจากการ สังเกตการณ์มีส่วนร่วม
2 สามารถบอก ความหมายและ ขั้นตอนการบำบัด รักษาได้	การบำบัดรักษาในระบบ สมัครใจ (voluntary system) ระบบที่ 2.	อ เมือง จ ขอนแก่น 2 วิทยากรบรรยาย ขั้นตอนต่างๆ ของการบำบัด รักษาผู้ติด ยาเสพติด	2. วิธีการบำบัดรักษา	
3 สามารถอธิบาย ถึงสภาพผู้ติด ยาเสพติดได้	ต้องโทษ (correctional system) ระบบที่ 3. การบำบัดรักษาในระบบบังคับ (compulsory system) ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติด ยาเสพติดตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุข มีขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการรับการบำบัด (pre - admission) 2. ขั้นตอนการถอนพิษยา 3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ (rehabilitation) 4. ขั้นตอนการติดตามผล (after care)	3. เวะเยี่ยมชมผู้ติด ยาเสพติด ในสถานบำบัด รักษา พุดคุย และสนทนากับ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ดูแลและ นายแพทย์ ผู้ให้การรักษา 4. อภิปรายสรุป เนื้อหาเกี่ยว กับการบำบัด รักษา		

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดและความต้องการที่เข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา

แบบสอบถามนี้ไม่ใช่ข้อสอบและคำตอบของนักศึกษาจะถือเป็นความลับที่สุด บุคคลที่รู้จัก นักศึกษาจะไม่ได้รับอนุญาตให้อ่านคำตอบโดยเด็ดขาด เพราะฉะนั้น จึงขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาผลประโยชน์ที่ได้รับจากคำตอบของ นักศึกษาจะถูกนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรม ศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานี และสถาบันราชภัฏอื่นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกัน ยาเสพติดสำหรับนักศึกษาเอง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

ประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน เจตคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและความต้องการเข้ารับการอบรม ของนักศึกษา และส่วนท้ายของแบบสอบถามจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติด และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง!
 ของแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ข้อความ	จริง	ไม่จริง	ไม่ทราบ
1. ยาเสพติดเมื่อเสพไปนานๆ จะต้องเพิ่มปริมาณยาให้มากขึ้น
2. ยาเสพติดต้องเสพทุกวัน เช่น ข้าว
3. ท่านคิดว่าผู้ที่ติดยาเสพติดจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง.....
4. ผู้ที่ใช้ยาเสพติดจะมีร่างกายทรุดโทรม
5. ผู้ใช้ยาเสพติดจะขาดเรียนบ่อยๆ
6. ผู้ใช้ยาเสพติดจะใช้เงินเปลือง
7. ท่านคิดว่าผู้ที่ผ่านการอบรมการป้องกันยาเสพติดแล้ว น่าจะไม่ใช่ยาเสพติด...
8. ยาเสพติดต่อไปนี้ได้จากการสังเคราะห์			
8.1 บุหรี่.....
8.2 เหล้า
8.3 กัญชา
8.4 ยาม้า...
8.5 สารระเหย
9 ยาเสพติดต่อไปนี้มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท			
9.1 บุหรี่
9.2 เหล้า.....
9.3 กัญชา
9.4 ยาม้า
9.5 สารระเหย.
10 ยาเสพติดต่อไปนี้มีฤทธิ์ในการกดประสาท			
10.1 บุหรี่.
10.2 เหล้า.....
10.3 กัญชา
10.4 ยาม้า.
10.5 สารระเหย.....

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ของแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ในช่องคะแนนแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

1	หมายถึง	น้อยที่สุด
2	หมายถึง	น้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

ข้อความ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
11. ยาเสพติดต่อไปนี้เคยเห็นของจริงมากน้อยแค่ไหน					
11.1 บุหรี่.....
11.2 เหล้า.....
11.3 กัญชา.....
11.4 ยาม้า.....
11.5 สารระเหย
12. ยาเสพติดที่แพร่ระบาดกับคนงานในสถานประกอบการ ได้แก่					
12.1 บุหรี่.....
12.2 เหล้า
12.3 กัญชา....
12.4 ยาม้า.....
12.5 สารระเหย..
13. นักศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีใช้ยาเสพติดต่อไปนี้ มากน้อยแค่ไหน					
13.1 บุหรี่.....
13.2 เหล้า
13.3 กัญชา..
13.4 ยาม้า.....
13.5 สารระเหย.....

ข้อความ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
14. ยาเสพติดต่อไปนี้จะหาได้ง่ายมากน้อยแค่ไหน					
14.1 บุหรี่.....					
14.2 เหล้า.....					
14.3 กัญชา.....					
14.4 ยาม้า					
14.5 สารระเหย					
15. ท่านคิดว่ายาเสพติดต่อไปนี้มีอันตรายต่อสุขภาพ มากน้อยแค่ไหน					
15.1 บุหรี่.....					
15.2 เหล้า.....					
15.3 กัญชา.....					
15.4 ยาม้า					
15.5 สารระเหย					
16. ท่านมีเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติดต่อไปนี้น้อยแค่ไหน					
16.1 บุหรี่.....					
16.2 เหล้า.....					
16.3 กัญชา.....					
16.5 สารระเหย.....					
16.4 ยาม้า					
17. ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดด้วยวิธีการ ต่อไปนี้มากน้อยแค่ไหน					
17.1 การอบรม.....					
17.2 วิทยุและโทรทัศน์.....					
17.3 สิ่งพิมพ์.....					
17.4 นิตยสาร.....					
17.5 การจัดกิจกรรมรณรงค์.....					

ข้อความ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
18. ท่านคิดว่าเนื้อหาต่อไปนี้จะจัดให้มีการอบรมมากน้อย แค่ไหน					
18.1 ความรู้เรื่องยาเสพติด					
18.2 กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด.....					
18.3 การป้องกันยาเสพติด					
18.4 คุณภาพชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด....					
18.5 การบำบัดรักษา					
19. ต้องการกิจกรรมการอบรมต่อไปนี้อีกน้อยแค่ไหน					
19.1 ฟังการบรรยาย					
19.2 อภิปรายร่วมกัน					
19.3 การศึกษาดูงานนอกสถานที่.....					
19.4 บทบาทสมมติ					
19.5 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....					
20. ท่านคิดว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วอยากจะทำสิ่งต่อไปนี้ มากน้อยแค่ไหน					
20.1 ศึกษาต่อ					
20.2 ทำงานทำ					
20.3 ช่วยงานกิจการของครอบครัว					
20.4 ยังไม่แน่หรือยังไม่ได้ตัดสินใจ.					
21. ท่านคิดว่าการประกอบอาชีพข้างหรือทำงานอยู่ในโรงงาน อุตสาหกรรม จะทำให้เกิดความเครียด วิตกกังวล มากน้อยแค่ไหน					
22. ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจะเป็น สาเหตุให้ใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน..					
23. ท่านคิดว่าการคบเพื่อนที่ไม่มีโอกาสใช้ยาเสพติด มากน้อยแค่ไหน					

ข้อความ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
24. ใน 30 วันที่ผ่านมาท่านเคยใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.....
25. ท่านเรียนในสถาบันราชภัฏ ได้เรียนรู้การป้องกันยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.....
26. เพื่อนเคยแนะนำถึงวิธีการป้องกันยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน
27. ท่านเคยไปพักผ่อนร่วมกับบิดา-มารดา และทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมากน้อยแค่ไหน
28. ท่านร่วมกิจกรรมกับสถาบันมากน้อยแค่ไหน
29. ท่านเล่นกีฬาหมากน้อยแค่ไหน.....
30. ท่านคิดว่าการออกกำลังกายประจำ จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน..
31. ท่านคิดว่าการมีพร้อมด้วยปัจจัย 4 จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน.....
32. ท่านคิดว่าการรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน
33. ท่านคิดว่าการขาดความอบอุ่นในครอบครัวจะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน
34. ท่านคิดว่าสุขภาพจิตดี ไม่เครียด ไม่กังวล จะมีโอกาสใช้ยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน..
35. ท่านเคยเข้าวัดรักษาศีล มากน้อยแค่ไหน.....
36. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับเพื่อนมากน้อยแค่ไหน..
37. ท่านคิดว่าการอบรมการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา มีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน.....
38. ท่านมีความประสงค์ที่จะเข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติดมากน้อยแค่ไหน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่อง
ให้ตรงกับความต้องการของท่านให้มากที่สุดเพียงข้อเดียว

39 จำนวนวัน ที่ต้องการเข้ารับการอบรม

- 39.1 1 วัน
 39.2 2 วัน
 39.3 3 วัน
 39.4 4 วัน
 39.5 มากกว่า 4 วัน

40. วันที่ต้องการเข้ารับการอบรม

- 40.1 วันเสาร์ - อาทิตย์
 40.2 วันหยุดราชการ
 40.3 วันทำการของราชการ
 40.4 วันปิดเทอม
 40.5 วันใดก็ได้

คำชี้แจง จงเสนอความเห็นของท่าน ตามหัวข้อต่อไปนี้

41. ท่านคิดว่าการป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

ภาคผนวก ค

**แบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี
โดย ผู้เชี่ยวชาญ**

แบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด

ความเป็นมา

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี กำหนดขึ้นโดยพัฒนาจากปัญหาและความจำเป็น และจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดจากนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาโดยกำหนด จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด แบ่งออกเป็น 8 ส่วน คือ

- 1 ชื่อหลักสูตร
- 2 หลักการและเหตุผล
- 3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 4 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 5 เนื้อหาวิชา
- 6 กิจกรรมการอบรม
- 7 สื่อที่ใช้ในการอบรม
- 8 การวัดและประเมินผล

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

แบบประเมินหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด มีจุดมุ่งหมายในการประเมิน 3 ประการ คือ

- 1 เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2 เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 3 เพื่อประเมินความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่
 - 3.1 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา
 - 3.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม
 - 3.3 ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

ลักษณะของการประเมิน

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ตามจุดมุ่งหมาย คือ

ฉบับที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรม

ฉบับที่ 3 แบบประเมินความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ได้แก่

ฉบับที่ 3 ก ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

ฉบับที่ 3 ข ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม

ฉบับที่ 3 ค ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและ

ประเมินผล

ผลที่ได้รับจากการประเมินจะนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาต่อไป

สภาพปัญหาและความจำเป็น	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
<p>ปัจจุบันที่กำลังมีปัญหาด้านยาเสพติด ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานีเพื่อสร้างเสริมความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อการป้องกันยาเสพติดขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้นำไปใช้ประโยชน์สำหรับเยาวชนอื่น ๆ สืบไป</p>	-----		

ฉบับที่ 2

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

คำชี้แจง

จากหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่แนบมาด้วย ขอให้ท่านพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับที่ท่านประเมินได้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
1. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด	หลังจากการอบรมแล้ว นักศึกษามีความสามารถดังนี้ 1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด 1.1 บอกความหมายของยาเสพติด ได้		
2. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติด	1.2 สามารถแยกได้ว่าสารใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด		
3. เพื่อให้ นักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษามีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด	1.3 สามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง. 1.4 จำแนกอาการผู้เสพที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้..... 1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้..... 1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้. 1.7 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้.		

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
	1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติด แพร่ระบาด ได้
	1.9 บอกสาเหตุของการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดได้
	2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ยาเสพติด		
	2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มี ต่อความสงบสุขของสังคมได้.....
	2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดได้
	2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพรบ. ฉบับอื่นๆ ได้....
	2.4 บอกความหมายของยาเสพติด ตาม พรบ. ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดให้โทษได้.
	2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้.....
	2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด และ บทกำหนดโทษที่สำคัญได้.
	2.7 บอกความหมายของสารระเหย ได้ถูกต้อง.....
	2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่ เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้.
	2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่ เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด และบท กำหนดโทษที่สำคัญได้.....

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความสอดคล้อง

ไม่สอดคล้อง

3. การป้องกันยาเสพติด

3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คน

ติดยาเสพติดได้.....

3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำ

ให้เยาวชนติดยาเสพติดได้ ..

3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกัน

ยาเสพติดได้ ..

3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกัน

ยาเสพติดได้ ..

3.5 อธิบายถึงแนวทางต่าง ๆ

เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้.....

3.6 สามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ของ

ทักษะชีวิตได้ ..

3.7 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการ

แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็น

กระบวนการ ..

4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน

ยาเสพติด

4.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้ ..

4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัว

ได้.....

4.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้

4.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหา

ได้.....

4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้ ..

4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้.....

4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควร

คบได้ ..

4.8 อธิบายความหมายของคำว่า การใช้

ชีวิตอย่างมีความสุขได้.....

ฉบับที่ 3 ก

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

คำชี้แจง

จากหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่แนบมาด้วย ขอให้ท่านพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับที่ท่านประเมินได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	ความสอดคล้อง	
		เหมาะสม	ไม่สอดคล้อง
<p>หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามีความสามารถ ดังต่อไปนี้</p> <p>1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้</p> <p>1.2 สามารถแยกได้ว่าสารใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด</p> <p>1.3 สามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง</p> <p>1.4 จำแนกอาการผู้เสพยาที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้</p> <p>1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้</p> <p>1.6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมได้</p>	<p>1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด.....</p> <p>- ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด</p> <p>- พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด</p> <p>- การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและกลุ่มเยาวชน</p>

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
<p>1.7 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้</p> <p>1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติดแพร่ระบาดได้</p> <p>1.9 บอกสาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้</p> <p>2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด</p> <p>2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อความสงบสุขของสังคมได้</p> <p>2.2 ให้ความหมายของคำว่ากฎหมาย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดได้</p> <p>2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพรบ. ฉบับอื่นๆ ได้</p> <p>2.4 บอกความหมายของยาเสพติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้</p> <p>2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้</p> <p>2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้</p> <p>2.7 บอกความหมายของสารระเหยได้ถูกต้อง</p> <p>2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็นอันตรายออกจากสารละลายอื่นได้</p> <p>2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด และบทกำหนดโทษที่สำคัญได้</p>	<p>2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด</p> <p>- พรบ. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518</p> <p>- พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522</p> <p>- พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533</p>		

ความสอดคล้อง

ไม่สอดคล้อง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3 การป้องกันยาเสพติด 3.1 บอกสาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้ 3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้ 3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกันยาเสพติดได้ 3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้ 3.5 อธิบายถึงโครงการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้ 3.6 สามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ของทักษะชีวิตได้ 3.7 สามารถปฏิบัติทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ	3. การป้องกันยาเสพติด..... - สาเหตุของการติดยาเสพติด - แนวทางการป้องกันยาเสพติด - การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน 4.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้ 4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้ 4.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้ 4.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้ 4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้ 4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้	4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด - ครอบครัว - การคบเพื่อนที่ดี - การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	เนื้อหาวิชา	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
<p>4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้</p> <p>4 5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้</p> <p>4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้</p> <p>4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้</p> <p>4 8 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้</p> <p>4 9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้</p> <p>4.10 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้</p>			
<p>5. การบำบัดรักษา</p> <p>5 1 บอกความหมาย และระบบการบำบัดรักษาได้</p> <p>5.2 บอกความหมายและขั้นตอนการบำบัดรักษาได้</p> <p>5 3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติดได้</p>	<p>5. การบำบัดรักษา</p> <p>- การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ</p> <p>1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ</p> <p>2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ</p> <p>3. การบำบัดรักษาในระบบบังคับ</p> <p>- ขั้นตอนการบำบัดรักษา มี 4 ขั้นตอน</p> <p>1 ขั้นตอนการรับการบำบัด</p> <p>2. ขั้นตอนการถอนพิษยา</p> <p>3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ</p> <p>4. ขั้นตอนการติดตามผล</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข (โปรดระบุ)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		

ฉบับที่ 3 ข

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม

คำชี้แจง

จากหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่แนบมาด้วย ขอให้ท่านพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการอบรม ว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน กรุณาขีดเครื่องหมาย \surd ตรงกับระดับที่ท่านประเมินได้

เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด - ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด - พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด - การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและกลุ่มเยาวชน	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์..... 2. ฟังการบรรยาย..... 3. อภิปรายร่วมกัน
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด - พรบ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 - พรบ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 - พรก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533	1. ฟังการบรรยาย..... 2. อภิปรายร่วมกัน
3. การป้องกันยาเสพติด - สาเหตุของการติดยาเสพติด - แนวทางการป้องกันยาเสพติด - การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์..... 2. บทบาทสมมติ 3. ฟังการบรรยาย..... 4. อภิปรายร่วมกัน

เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการอบรม	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด - ครอบครัว - การคบเพื่อนที่ดี - การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข	1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์..... 2. บทบาทสมมติ .. 3. ฟังการบรรยาย..... 4. อภิปรายร่วมกัน.....
5. การบำบัดรักษา - การบำบัดรักษาแบ่งออกเป็น 3 ระบบ 1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ 2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ 3. การบำบัดรักษาในระบบบังคับ - ขั้นตอนการบำบัดรักษา มี 4 ขั้นตอน 1. ขั้นตอนการรับการบำบัด 2. ขั้นตอนการถอนพิษยา 3. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ 4. ขั้นตอนการติดตามผล	1. การศึกษานอกสถานที่..... 2. ฟังการบรรยาย..... 3. อภิปรายร่วมกัน..... ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข (โปรดระบุ)

ฉบับที่ 3 ค

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง

จากหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่แนบมาด้วย ขอให้ท่านพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล ว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับที่ท่านประเมินได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	การวัดและประเมินผล	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
หลังจากการอบรมแล้วนักศึกษามีความสามารถ ดังต่อไปนี้			
1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด.....
1.1 บอกความหมายของยาเสพติดได้	คำถามข้อที่		
1 2 เมื่อให้ชื่อและสมบัติของยาเสพติดต่างๆ สามารถแยกได้ว่า	1 2		
ยาเสพติดใดเป็นหรือไม่เป็นยาเสพติด	3 4		
1.3 เมื่อให้ชื่อยาเสพติดชนิดต่างๆ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจำแนกประเภทของยาเสพติดโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง	5 6		
1.4 จำแนกอาการผู้เสพยาที่เกิดจากยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้	7 8		
1.5 บอกโทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ ต่อร่างกายมนุษย์ได้	9		
1 6 อธิบายและอภิปรายถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเองครอบครัวและสังคมได้			

ความสอดคล้อง

ไม่สอดคล้อง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

- 1.7 บอกชนิดของตัวยาเสพติดที่
แพร่ระบาดในยุคปัจจุบันได้
- 1.8 บอกวิธีการที่ยาเสพติด
แพร่ระบาดได้
- 1.9 บอกสาเหตุของการแพร่
ระบาดของยาเสพติดได้

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
ยาเสพติด

- 2.1 บอกความสำคัญของกฎหมายที่
มีต่อความสงบสุขของสังคมได้
- 2.2 ให้ความหมายของคำว่า
กฎหมาย พระราชบัญญัติ และ
พระราชกำหนดได้
- 2.3 บอกสาระสำคัญของ พรบ.วัตถุ
ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
พ.ศ. 2518 และพรบ.ฉบับอื่นๆ ได้
- 2.4 บอกความหมายของยาเสพติด
ติดตาม พรบ. ป้องกันและปราบ
ปรามยาเสพติดให้โทษได้
- 2.5 จำแนกยาเสพติดชนิดต่างๆ ได้
- 2.6 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่
เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และ
บทกำหนดโทษที่สำคัญได้
- 2.7 บอกความหมายของสารระเหย
ได้ถูกต้อง
- 2.8 สามารถจำแนกสารระเหยที่เป็น
อันตรายออกจากสารละลายอื่นได้
- 2.9 บอกสาระสำคัญของ พรบ. ที่
เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด และ
บทกำหนดโทษที่สำคัญได้

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
ยาเสพติด.....

คำถามข้อที่

10	11
12	13
14	15
16	17

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	การวัดและประเมินผล	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
3. การป้องกันยาเสพติด	3 การป้องกันยาเสพติด.....
3.1 บอกลาเหตุหลักที่ทำให้คนติดยาเสพติดได้	คำถามข้อที่		
3.2 อภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดได้	18 19		
	20 21		
3.3 อธิบายถึงรูปแบบการป้องกันยาเสพติดได้	22 23		
	24 25		
3.4 อธิบายถึงหลักการป้องกันยาเสพติดได้	26 27		
	28 29		
3.5 อธิบายถึงโครงการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติดได้	30 31		
	32 33		
3.6 สามารถใช้ทักษะย่อยๆ ของทักษะชีวิตได้			
3.7 สามารถใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นกระบวนการ			
4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกัน	4. คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
4.1 ระบุองค์ประกอบของครอบครัวได้			
4.2 จำแนกบทบาทของคนในครอบครัวได้	คำถามข้อที่		
	34 35		
4.3 ระบุลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นได้	36 37		
	38		
4.4 ระบุลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหาได้			
4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้			
4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้			

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	การวัดและประเมินผล	ความสอดคล้อง	
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
<p>4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้</p> <p>4.5 อธิบายถึงความสำคัญของเพื่อนได้</p> <p>4.6 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ดีได้</p> <p>4.7 ระบุคุณลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบได้</p> <p>4.8 อธิบายความหมายของคำว่าการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้</p> <p>4.9 ยกตัวอย่างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้</p> <p>4.10 ระบุองค์ประกอบต่างๆ ในการทำให้มีสุขภาพดีในด้านต่างๆ ได้</p>			
<p>5. การบำบัตร์รักษา</p> <p>5.1 บอกความหมาย และระบบการบำบัตร์รักษาได้</p> <p>5.2 บอกความหมายและขั้นตอนการบำบัตร์รักษาได้</p> <p>5.3 อธิบายถึงสภาพผู้ติดยาเสพติดได้</p>	<p>5. การบำบัตร์รักษา</p> <p>คำถามข้อที่</p> <p>39 40</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข (โปรดระบุ)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ภาคผนวก ง

กำหนดการอบรมการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏอุดรธานี

โครงสร้างเนื้อหาการอบรมการป้องกันยาเสพติด

หลักสูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี
โดยแบ่งออกตามหมวดเนื้อหาวิชาและเวลาการอบรม ดังนี้

หมวดที่ 1	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	2.1 ต่อกตนเองและครอบครัว	
	2.2 ต่อสังคม	
	หน่วยที่ 3 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมและ กลุ่มเยาวชน	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 3	การป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.30 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด	เวลา 0.30 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 แนวทางการป้องกันยาเสพติด	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมี พฤติกรรมเบี่ยงเบน	เวลา 2.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 4	คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	เวลา 3.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 1 ครอบครัว	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 2 การคบเพื่อนที่ดี	เวลา 1.00 ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 การมีชีวิตรองอย่างมีความสุข	เวลา 1.00 ชั่วโมง
หมวดที่ 5	การบำบัดรักษาและการป้องกัน	เวลา 4.00 ชั่วโมง
	ไปศึกษานอกสถานที่ ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวช จังหวัดขอนแก่น	

กำหนดการอบรมการป้องกันยาเสพติด

วันที่ 1 ของการอบรม

08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน และตอบแบบวัดและประเมินผลการอบรม	
08.30 - 09.00 น.	พิธีเปิดและการบรรยาย	
09.00 - 09.15 น.	ชี้แจงหลักสูตรการอบรม	
09.15 - 09.30 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	
09.30 - 12.00 น.	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	3.00 ชั่วโมง
	- ความหมาย ประเภทและฤทธิ์ของยาเสพติด	(1.00 ชั่วโมง)
	- พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด	(1.00 ชั่วโมง)
	- การแพร่ระบาดของยาเสพติด	(0.30 ชั่วโมง)
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 - 13.30 น.	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด (ต่อ)	
	- การแพร่ระบาดของยาเสพติด	(0.30 ชั่วโมง)
13.30 - 15.00 น.	การป้องกันยาเสพติด	3.30 ชั่วโมง
	- สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด	(0.30 ชั่วโมง)
	- แนวทางการป้องกันยาเสพติด	(1.00 ชั่วโมง)
15.00 - 15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	
15.15 - 17.45 น.	การป้องกันยาเสพติด (ต่อ)	
	- การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบน	(2.30 ชั่วโมง)

วันที่ 2 ของการอบรม

08.30 - 10.30 น.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	3.00 ชั่วโมง
	- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด	(1.00 ชั่วโมง)
	- พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	(1.00 ชั่วโมง)
10.30 - 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	
10.45 - 11.45 น.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด (ต่อ)	
	- พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533	(1.00 ชั่วโมง)
11.45 - 13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 - 14.00 น.	คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	3.00 ชั่วโมง
	- ครอบครัว	(1.00 ชั่วโมง)

- 14.15 - 14.30 น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 14.30 - 16.30 น. **คุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด (ต่อ)**
- การคบเพื่อนที่ดี (1.00 ชั่วโมง)
 - การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (1.00 ชั่วโมง)

วันที่ 3 ของการอบรม

- 06.00 - 07.30 น. ออกเดินไปศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันจิตเวช ณ จังหวัดขอนแก่น
(รับประทานอาหารเช้า)
- 08.00 - 09.00 น. ฟังการบรรยาย เรื่องการป้องกันยาเสพติด ณ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 09.00 - 09.30 น. ออกเดินทางไปสถาบันจิตเวช
- 09.30 - 12.00 น. ฟังการบรรยาย เรื่อง การบำบัดรักษา
- 12.30 - 13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.30 - 15.00 น. ออกเดินทางกลับสถาบันราชภัฏอุดรธานี
- 15.00 - 16.00 น. อภิปราย ผลของการศึกษานอกสถานที่
- 16.00 - 16.30 น. ตอบแบบวัดและประเมินผลการอบรม
- 16.30 - 17.00 น. พิธีปิดการอบรม

ภาคผนวก จ

แบบวัดและประเมินผล

การอบรมการป้องกันยาเสพติด

สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

แบบวัดและประเมินผล
เรื่องการอบรมการป้องกันยาเสพติด
สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

คำสั่ง โปรดตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับยาเสพติดในการอบรมครั้งนี้อย่างเป็นจริง และจงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

1. ยาเสพติด คือ ข้อใด

- ก. วัตถุ หรือสารที่ได้จากธรรมชาติ หรือการสังเคราะห์
- ข. เสพหรือนำเข้าสู่ร่างกายเป็นระยะแล้วทำให้ตกอยู่ในอำนาจของยา
- ค. ต้องการยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- ง. ต้องเพิ่มปริมาณการเสพให้มากขึ้นเรื่อยๆ
- จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

2. พิษภัยของยาเสพติด คือ

- ก. ทำให้เกิดการเสพติด ต้องการยาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด
- ข. สุขภาพทรุดโทรม เนื่องจากพิษของยาเสพติด
- ค. อารมณ์เฉื่อยเฉื่อยผิดปกติ ชอบทะเลาะวิวาท และทำร้ายผู้อื่น หรือ แยกตัวโดดเดี่ยว
- ง. ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากจนเป็นสาเหตุที่ทำให้กระทำความผิดเพื่อให้ได้ยามาเสพ
- จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

จงจับคู่ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ตามฤทธิ์ของยา ข้อ 3 - 7

ก กดประสาท	=
ข กระตุ้นประสาท	=
ค หลอนประสาท	=
ง ออกฤทธิ์ประสมประสาน	=

3. กัญชา

4. แอมเฟตามีน ยาบ้าหรือยาม้า

5. ฝิ่น ยาระวังประสาท

6. เห็ดขี้ควาย แอลเอสดี

7. ยาอี กระท่อม กาแฟ

8 สารระเหยคือข้อใด

ก. ทินเนอร์	ข. ยาทาเล็บ
ค. กาวปะยางรถยนต์	ง. สีพ่นรถยนต์
จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ	

9. ยาเสพติดชนิดใดบ้างที่แพร่ระบาดในหมู่เยาวชน

ก. ยาม้า หรือยาบ้า	ข. ยาอี สุรา บุหรี่
ค. สารระเหย	ง. กัญชา
จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ	

จงจับคู่กับข้อความที่เป็นคำอธิบายของคำต่อไปนี้ ข้อ 10 - 12

ก. กฎหมาย	=
ข. พระราชบัญญัติ	=
ค. พระราชกำหนด	=

10. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจการบริหารให้ใช้
ข้อบังคับนั้น

11. ข้อกำหนดที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อความสงบสุขของสังคม

12. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

13 ยาเสพติดประเภท 1 ได้แก่ข้อใด

ก. ฝิ่น	ข. มอร์ฟิน
ค. อะเซทิลแอนไฮโดรด์	ง. กัญชา
จ. ยาม้าหรือยาบ้า	

14 กรณีใดที่ต้องระวางโทษถึงประหารชีวิต

ก. ผลิต นำเข้า หรือส่งออกยาเสพติดประเภท 1	ข. ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย
ค. เสพยาเสพติดประเภท 1	ง. ชินใจให้ผู้อื่นเสพ
จ. บุกยักให้ผู้อื่นเสพ	

จากตัวเลือกต่อไปนี้ จงตอบคำถามข้อ 15 - 17

- ก. สองพันบาท
- ข. สามพันบาท
- ค. สี่พันบาท
- ง. หนึ่งพันห้าร้อยบาท
- จ. ห้าร้อยบาท

- 15 เขตปลอดบุหรี่เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ ถ้ากระทำผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินกี่บาท
- 16 หากผู้ขับขี่ประจําารถ เสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทขณะปฏิบัติหน้าที่ต้องระวางโทษปรับไม่เกินกี่บาท
17. พระราชกำหนดเกี่ยวกับสารระเหยกำหนดห้ามไม่ให้จำหน่ายสารระเหยแก่ผู้ที่อายุไม่เกินกี่ปี
- ก. 14 ปี
 - ข. 15 ปี
 - ค. 16 ปี
 - ง. 17 ปี
 - จ. 18 ปี
- 18 การป้องกันยาเสพติดโดยใช้ศีล 5 เป็นหลักในการดำเนินชีวิตเป็นการป้องกันที่ใช้รูปแบบใด
- ก. ศีลธรรม - กฎหมาย
 - ข. สุขภาพอนามัย
 - ค. จิตวิทยาสังคม
 - ง. สังคมวัฒนธรรม
 - จ. ข้อ ก - ง ถูกหมด

จากกรณีตัวอย่างต่อไปนี้ให้นำไปวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาข้อ 19 - 22

เล็กเป็นบุตรชายคนเดียวในจำนวนพี่น้อง 4 คน จากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เล็กอายุ 17 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.3 พ่อของเล็กเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ต่างจังหวัดและจะกลับบ้านเดือนละ 1 - 2 ครั้ง พ่อจะคุยกับเล็กเพียง 2 - 3 คำ แต่พ่อจะคุยกับน้อยซึ่งเป็นพี่สาวของเล็กนานๆ เนื่องจากน้อยพูดจาประจบพ่อเก่งมาก เล็กน้อยใจ ไปหาเพื่อนเสมอ และไปคบกับทองซึ่งเป็นเพื่อนที่สามารถเสาะหายาเสพติดมาให้เล็กได้ เล็กคบกับทอง ได้ 3 สัปดาห์ ทองก็ถูกจับขณะกลับจากซื้อยาด้วยกันกับเล็ก เล็กสารภาพว่าเสพยาเสพติด

19. สาเหตุที่เล็กเสพยาเสพติด คือข้อใด

- ก. เพื่อนชวน
- ข. เสพเนื่องจากกลุ้มใจ
- ค. เสพเนื่องจากปวดหัว
- ง. เสพเนื่องจากน้อยใจพ่อ
- จ. เสพเนื่องจากอยากลอง

20. เพราะเหตุใดเล็กจึงต้องออกจากบ้านไปคบกับทอง
- ก. เหงา
 - ข. กลุ่มใจ
 - ค. น้อยใจพ่อ
 - ง. โกรธน้อย
 - จ. เนื่องจากความเจ็บป่วย
21. ทองเสพยาเสพติดเพราะอะไร
- ก. อยู่ใกล้แหล่งที่หายาเสพติดได้
 - ข. เพื่อนชวน
 - ค. เพราะความเจ็บป่วย
 - ง. เพราะกลุ่มใจ
 - จ. เพราะอยากลอง
22. เพราะเหตุใดคนจึงใช้ยาเสพติด
- ก. เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับผู้ใช้ยาเสพติด
 - ข. ทดลองใช้เนื่องจากความอยากรู้อยากเห็น
 - ค. ใช้ยาเพื่อลดปัญหาความกลุ่มใจที่ทะเลาะกับเพื่อน
 - ง. ใช้ยาเสพติดเนื่องจากอาการเจ็บป่วย
 - จ. ข้อ ก - ง ถูกหมด
23. การป้องกันยาเสพติดหมายถึงการป้องกันในระดับใด
- ก. ป้องกันเยาวชนที่ยังไม่เคยทดลองยาเสพติด
 - ข. ป้องกันเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการเสพยาเสพติดมาบ้างแล้ว
 - ค. ป้องกันเยาวชนที่ใช้ยาเสพติดเป็นประจำ
 - ง. ป้องกันเยาวชนที่เสพยาเสพติดเป็นครั้งคราว
 - จ. ข้อ ก - ง ถูกหมด
24. ทักษะชีวิต คืออะไร
- ก. ทักษะในการตัดสินใจ
 - ข. ทักษะในการวางแผนการดำเนินชีวิต
 - ค. ความสามารถของบุคคลในการเผชิญปัญหา และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ง. ทักษะในการสื่อสาร
 - จ. ทักษะในการเข้าสังคม เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

25. การปฏิเสธที่ดีควรทำอย่างไร

- ก. ปฏิเสธ / อ้างเหตุผล/ขอความเห็น
- ข. แสดงความรู้สึก / ปฏิเสธ / ขอขอบคุณ
- ค. แสดงความรู้สึกประกอบเหตุผล / ปฏิเสธ / ขอความเห็น
- ง. ต่อรอง / บอกลา / ผัดผ่อน
- จ. ผัดผ่อน / ต่อรอง / ปฏิเสธ

26. ข้อใดเป็นประโยคแสดงความรู้สึกประกอบเหตุผลที่ชัดเจนที่สุด

- ก. ผมไม่ว่าง ขอโทษนะ
- ข. ผมเป็นหวัดเดี๋ยวจะติดคนอื่น
- ค. ผมกังวลเรื่องสอบยังดูหนังสือไม่จบเลย
- ง. ไม่ไปได้ไหม ผมไม่สนุกที่จะไป
- จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

คำสั่ง ให้จับคู่ทักษะต่างๆ ที่เป็นสถานการณ์แสดงทักษะชีวิตนั้นๆ โดยการพิจารณา

สถานการณ์สมมติ ข้อ 27 - 33

ก. ทักษะในการประเมินสถานการณ์	=.....
ข. ทักษะในการคิดหาทางเลือกและจัดลำดับ	=.....
ค. ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเอง	=.....
ง. ทักษะในการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสม	=.....
จ. ทักษะในการสื่อสาร	=.....
ฉ. ทักษะในการควบคุมอารมณ์และสถานการณ์ภายใต้แรงกดดัน	=.....
ช. การพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติ	=.....
ซ. การสื่อสารโน้มน้าวใจไปสู่ทางที่เหมาะสม	=.....

สถานการณ์สมมติ

จุ่ม ไข่ และเบ๊ยก ชวนเพื่อนไปเที่ยวงานปาร์ตี้ที่บ้านจุ่ม จะมีการดื่มกันด้วย ทราบด้วยว่าบางคนเตรียมยามาไปลองและจะไปเทคยกันด้วย

จุ่ม - เราไม่อยากไปเพราะเราจะต้องทำการบ้าน และเราไม่คุ้นเคยที่จะดื่มหรือเที่ยวเทคย (27)

ไข่ - เรารู้ไม่เห็นจะเป็นไรเลยเราอยากไปลองดูว่าจะเป็นอย่างไร (28)

เบ๊ยก - จะดีหรือ คุณแม่เราเคยห้ามไม่ให้ไปเที่ยวเทคยนะ แล้วก็ห้ามไม่ให้ไปทดลองยามาด้วย (29)

จุ่ม - เรารู้ว่าเราน่าจะไปเที่ยวหนองประจักษ์กันดีกว่า หรือ ไปกินอะไรอร่อยๆ ที่บิกซี แล้วไปดูภาพยนตร์เรื่องดันเมเชี่ยลแทนการไปเที่ยวเทคย ดีไหม (30)

ไข่ - เราไม่ไปกับพวกเธอดีกว่าเราจะไปเที่ยวแบบที่เราไม่เคยเที่ยวกัน เธออยากทดลองดูว่า มันจะแค่ไหน มันเป็นอย่างไร ยามาและเทคยเรารู้ว่าเราไปลองดูกันดีกว่านะ (31)

จุ่ม - เรารู้ว่าไข่อย่าไปเลยนะถ้าเกิดคุณแม่หรือคนรู้จักไปพบ หรือมีคนเอาไปฟ้องครูเราจะลำบากกัน (32)

เบ๊ยก - เรารู้ว่าอย่างนั้นแหละเราไปเที่ยวแบบที่เราเคยไป ตกลงว่าเราคิดว่าไปทานไอติมกันที่คอมเพล็กซ์ก็ดีเหมือนกันนะ (33)

34. คุณภาพชีวิตหมายถึงข้อใด

ก. การมีสุขภาพดี

ข. การมีปัจจัยสี่ ครบสมบูรณ์

ค. การมีความสงบทางจิตใจ

ง. การมีความเป็นอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกในสังคม

จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

35. ปัจจัยที่ทำให้เกิดสุขภาพที่ดีได้แก่ข้อใด

ก. การมีปัจจัยสี่ครบสมบูรณ์

ข. การมีสุขภาพจิตที่ดี

ค. การมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี

ง. การมีธรรมะประจำใจ

จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

36. จิตใจดีหมายความว่าอย่างไร

ก. จิตกังวลน้อย

ข. มีความเมตตากรุณา

ค. ไม่หวั่นไหวต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเอง

ง. ไม่ยึดติดกับสิ่งของภายนอกกาย

จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

37. ความสมบูรณ์แห่งความสุขทางสังคมหมายถึงข้อใด

- ก. การถึงพร้อมด้วยอาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย
- ข. การมีคุณธรรม
- ค. การมีที่อยู่อาศัยที่ดี
- ง. การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคมรอบๆ ตัวเอง
- จ. การแข่งขันภายในสังคมเพื่อการเป็นผู้นำ

38. เยาวชนควรมีการพัฒนาตนเองอย่างไร

- ก. สุขภาพทางร่างกาย
- ข. สุขภาพจิตใจ
- ค. การอาชีพ
- ง. การใช้จ่ายให้ถูกต้อง
- จ. ข้อ ก - ง ถูกหมด

39. การบำบัดรักษาหมายถึง

- ก. การลดความต้องการการเสพยา
- ข. ช่วยให้ผู้เสพยาเลิกเสพยา
- ค. กลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีความสุข
- ง. การแนะนำผู้เสพยาให้เข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา
- จ. ข้อ ก - ง ถูกหมดทุกข้อ

40. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดขั้นต้นแรก คือข้อใด

- ก. การติดตามดูแลหลังรักษา
- ข. การฟื้นฟูสมรรถภาพ
- ค. การเตรียมการก่อนรักษา
- ง. การถอนพิษยา
- จ. ขั้นตอนใดก็ได้

แบบประเมินผลสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

คำชี้แจง

1. ให้วิทยากรเป็นผู้สังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติงานให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อผู้ถูกสังเกต กลุ่มที่.....

ลำดับที่	รายการพฤติกรรมที่สังเกต	ระดับความสนใจในการปฏิบัติ		
		น้อย(1)	ปานกลาง(2)	มาก(3)
1.	การร่วมมือในการกำหนดหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม.....
.	การแสดงความคิดเห็นในการวางแผนการทำงาน.....
2.	การรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในกลุ่ม.....
34	การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิกในกลุ่ม.....
5.	การร่วมปรับปรุงผลงานในกลุ่มได้ถูกต้อง.
	รวม			
	รวมคะแนนที่ได้			

ลงชื่อ วิทยากรกลุ่ม
.....

ภาคผนวก จ

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายชื่อกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเอกสารหลักสูตร

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และรายชื่อกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

ที่	ชื่อ	ชื่อสกุล	วุฒิทางการศึกษา	
1.	ดร. ละเอียด	รักษ์เผ่า	กศ.ด (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)	ประธานกรรมการ
2.	อาจารย์วีระ	กุหลาบ	กศ.บ. คอ.ม. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา)	กรรมการ
3.	อาจารย์เจษฎา	หิรัญกาญจน์	กศ.บ. M S (School Psychology)	กรรมการ
4.	คุณรัศมี	วิศทเวทย์	ร.บ. (เกียรตินิยม) ร.ม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองป้องกัน สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรื	กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเอกสารหลักสูตร

ที่	ชื่อ	ชื่อสกุล	วุฒิทางการศึกษา
1	ผศ. ดร. สุนทร คำโตเนด		กศ.บ. กศ.ม. Ph.D. สถาบันราชภัฏอุดรธานี
2	ผศ. ดร. อุดม จำรัสพันธุ์		ค.ด. สถาบันราชภัฏอุดรธานี
3	ผศ. เริ่มพงษ์ ทวระ		กศ.บ. น.บ. ศศ.บ. สถาบันราชภัฏอุดรธานี
4	ผศ. วรัญญา จีระวิพูลวรรณ		ค.ม. สถาบันราชภัฏอุดรธานี
5	อาจารย์สุภรณ์ ชรรมรักษ์		ค.ม. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
6	คุณไมตรี วิริยะ		ร.บ. ร.ม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี
7	คุณห่านุ สิริสิงค์		กศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี
8	คุณจีระวรรณ อยู่ดี		ว.บ. นศ.ม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี
9	คุณอรอนงค์ ลาภภูวนารถ		ค.ม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี
10	คุณกรกมล เกาสมบัติ		ศศ.ม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวิเชียร ชื่อสกุล จันทะโชติ

เกิดวันที่ 21 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2495

สถานที่เกิด ตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 64 / 106 ถนนทหาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515 ปกศ. จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2517 ปกศ.สูง (อุตสาหกรรมศิลป์) จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2519 คบ. (อุตสาหกรรมศิลป์) จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2539 กศ.ม (อุตสาหกรรมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร